

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Podnikatelské prostředí v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie
Business Environment in the Czech Republic and in the Selected Countries of the European
Union

Student: Bc. Jana Kopčáková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Bc. Monika Mynarzová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Jana Kopčáková**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210T004 Eurospráva
Téma: Podnikatelské prostředí v České republice a ve vybraných zemích
Evropské unie
Business Environment in the Czech Republic and in the Selected
Countries of the European Union
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretická východiska podnikatelského prostředí
3. Podnikatelské prostředí v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie
4. Vyhodnocení stavu podnikatelského prostředí v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa et al. *Fiskální a měnová politika a jejich vliv na mezinárodní podnikání a konkurenceschopnost v zemích EU*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. 131 s. ISBN 978-80-7380-493-0.

SUDER, Gabriele. *Doing Business in Europe*. 2nd Edition. London: SAGE, 2011. 472 s. ISBN 978-0857020857.

VITURKA, Milan a kol. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada, 2010. 232 s. ISBN 978-80-247-3638-9.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

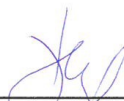
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Bc. Monika Mynarzová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 22.04.2016

Ing. Boris Navrátil, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně a uvedla veškeré zdroje v seznamu literatury.“

V Ostravě dne 22. dubna 2016

Kopčáková Jana
.....

Bc. Jana Kopčáková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Ing. Bc. Monice Mynarzové, Ph.D. za její vedení, odborné rady, cenné připomínky a věnovaný čas při psaní diplomové práce.

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ	7
2.1 Typy podnikání	9
2.2 Důležité předpoklady pro začínající firmu	10
2.3 Okolí podniku	12
2.3.1 Vnější okolí podniku	13
2.3.2 Vnitřní okolí podniku	19
2.4 Podnikání na vnitřním trhu EU	20
2.4.1 Svoboda usazování	22
2.4.2 Nadnárodní formy obchodních společností.....	23
2.5 Institucionální podpora podnikání v EU	26
2.6 PEST analýza jako nástroj hodnocení podnikatelského prostředí	28
3 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE.....	32
3.1 Analýza podnikatelského prostředí České republiky	32
3.1.1 PEST analýza	32
3.1.2 Daně v České republice	37
3.1.3 Zaměstnávání pracovníků v České republice	42
3.2 Analýza podnikatelského prostředí Dánska	44
3.2.1 PEST analýza	44
3.2.2 Daně v Dánsku	48
3.2.3 Zaměstnávání pracovníků v Dánsku	50
3.3 Analýza podnikatelského prostředí Slovenska	52
3.3.1 PEST analýza	52
3.3.2 Daně na Slovensku	55
3.3.3 Zaměstnávání pracovníků na Slovensku	58
4 VYHODNOCENÍ STAVU PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE	60
4.1 Vyhodnocení stavu podnikatelského prostředí	60
4.2 Vyhodnocení podnikatelského prostředí dle ukazatelů Doing Business	69
4.3 Doporučení pro podnikatele	77
5 ZÁVĚR.....	81
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	83
Seznam zkratk.....	91

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

1 ÚVOD

Je to právě podnikatelské prostředí, které v každé zemi na světě určuje, jak se bude danému státu a jeho ekonomice dařit. Zda poroste, nebo se dá očekávat její pokles. Podnikatelské prostředí je ovlivňováno řadou faktorů, od ekonomických, právních, technologických přes ekologické. Významnou roli v podnikatelském prostředí hraje vládní politika a výsledky jejích rozhodnutí určují legislativní stránku podnikatelské činnosti. Ta se v každé zemi liší, a tak se v každém státě lze setkat s jinými podmínkami pro podnikání. Zatímco v jednom státě může být výrobek populární, v jiném státě nemusí jít vůbec na odbyt. Do jisté míry tak záleží i na kultuře v dané společnosti, na tom, co jí je odjakživa vštěpováno a co ona sama uznává.

I když Evropskou unii tvoří společenství několika států, kde každý stát je něčím specifický, tak zároveň je i každému z nich jasné, že jeho samotná ekonomika nemůže konkurovat těm světovým, jako je např. americká či japonská. V rámci Evropské unie tak došlo ke vzniku jednotného vnitřního trhu, aby byl evropský trh stále schopný konkurovat i těm světovým. V důsledku zlepšení podmínek pro podnikatelskou činnost, dochází i k podpoře ze strany Evropské unie, zejména ze strany poskytování finanční pomoci v rámci strukturálních a investičních fondů a speciálních podpor pro malé a střední podniky.

Cílem diplomové práce je vyhodnotit stav podnikatelského prostředí ve vybraných členských státech Evropské unie a vytvořit doporučení pro podnikatele, do které z vybraných zemí má smysl směřovat podnikatelské aktivity. Pro diplomovou práci bylo kromě České republiky, vybráno Dánsko a Slovensko. Diplomová práce vychází z následujících hypotéz:

H1: „*Nejmenší náročnost na zahájení podnikání je v Dánsku.*“

H2: „*V důsledku otevřenosti ekonomiky má Slovensko nejvýhodnější podmínky k podnikání.*“

Diplomová práce je vypracována metodou analýzy a komparace. Všechny potřebné informace jsou získány z veřejně dostupných zdrojů, jako jsou např. Eurostat, zprávy Světové banky a ze získaných údajů ministerstev vybraných členských států Evropské unie.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol. Po úvodu následuje druhá kapitola týkající se vymezení teoretických pojmů, které jsou nezbytné pro pochopení a objasnění zkoumané problematiky. V rámci druhé kapitoly je teoreticky vymezeno podnikatelské prostředí a pojmy související s podnikáním. Také je v této kapitole rozebrána institucionální podpora ze strany Evropské unie a význam malých a středních podniků pro podnikání.

Třetí kapitola je zaměřena na analýzu podnikatelského prostředí ve vybraných zemích Evropské unie, která je provedena na základě PEST analýzy. Poté je analyzován daňový systém vybrané země EU a možnosti zaměstnávání pracovníků v dané zemi.

Ve čtvrté kapitole diplomové práce je vyhodnocen stav podnikatelského prostředí ve vybraných zemích EU. Vyhodnocení stavu je provedeno na základě vybraných a zanalyzovaných faktorů PEST analýzy a ukazatelů Doing Business. Po zhodnocení výsledků je poté navrženo to nejlepší doporučení pro podnikatele, které zodpovídá otázku směřování jeho podnikatelských aktivit do některé z vybraných zemí EU.

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ

O podnikání nalezneme zmínku až v **18. století**, a to zásluhou **Richarda Cantillona**, který si všiml, že na pracovním trhu se začala formovat nová profese. V anglickém jazyce ji můžeme označit jako „entrepreneur“, tedy podnikatel. Do ekonomického prostředí se ale postavení podnikatele dostává až zásluhou **Jeana-Baptisteho Saye**, který dospěl k teorii tří výrobních faktorů, kde podnikatel představuje jejich hybatele (Mandysová, I., 2009).

Je pravdou, že v reálném světě se může stát podnikatelem i osoba, které chybí teoretický základ a vychází jen ze současných trendů, podle své intuice a citu. Ovšem mnohem větší šanci na úspěch mají ti, kteří disponují dobrou intuicí, citem, respektují současné a budoucí trendy, a dále také před zahájením podnikatelské činnosti nabyli i teoretický základ. Nakonec až v **80. letech 20. století** bylo podnikání vymezeno jako samostatná vědní disciplína (Srpová J., V. Řehoř a kol., 2010).

Srpová (2010) uvádí schopnost rozčlenit výzkum podnikání na základě následujících tří přístupů:

1. **ekonomický přístup:** ve své podstatě se jedná o zapojení ekonomických zdrojů a i jiných aktivit takovým způsobem, aby byla zvýšena jejich původní hodnota. Významnou roli zde sehrály i díla Aloise Schumpetera a Israela Kirznera. První autor zastává názor, že podnikatel je zároveň i inovátorem přinášejícím změnu v produktu či v technologickém procesu, což vede ke zvýšení původní hodnoty. Naopak druhý autor je názoru, že podnikatel zastává roli spekulanta a zisku dosahuje tím, že je schopný rozeznat nabídku a poptávku v pravou chvíli;
2. **psychologický přístup:** měl by charakterizovat typické vlastnosti podnikatele, které také vedou k úspěšnému podnikání. Přesná definice ale není známa a přístup byl proto kritizován. Obecně by ale podnikatel měl být člověk s vysokou vnitřní motivací, potřebou dokázat plnit své představy a touhy, ochotou riskovat a jít přes překážky, a to do té doby, dokud neuspěje;
3. **sociálně-ekonomický přístup:** podnikatelská činnost by kromě zisku měla přinášet i sociální uspokojení pro všechny zúčastněné strany.

Před zahájením podnikání je třeba ještě zvážit následující faktory mající největší vliv na činnost podnikatele. Každý se předem musí rozhodnout, kolik zakladatelů podniku je schopen

akceptovat, v jaké výši chce mít základní kapitál, jak hodlá ručit za závazky podniku, nesmí se zapomenout na daňovou zátěž, vedení účetnictví, provádění auditu. K dalším povinnostem patří zveřejňování informací o podniku, podíly vlastníků na zisku (případně ztrátě) podniku, jaké jsou k dispozici vlastní a cizí zdroje, jejichž důležitost se projeví zejména v rozvoji a budoucím směřování podniku. Jakmile jsou všechny tyto faktory zváženy a důsledně promyšleny, je třeba se rozhodnout pro velikost podniku a také pro právní formu podnikání (Bělohávek, F. a kol., 2006).

Většina lidí se stává podnikateli, protože v tomto poslání vidí volnost. Chtějí si sami rozhodovat o tom, jakou činnost, kdy a kde udělají. Někdo má motivaci stát se podnikatelem, protože mu jeho osobnost nedovolí poslouchat pracovní příkazy v zaměstnaneckém poměru. Někdo je také schopen vidět mezery na trhu, které by mohl zahájením své podnikatelské činnosti vyplnit, přispět a obohatit tak celou společnost. Ať už je to z jakéhokoliv důvodu, je třeba si uvědomit, že všechny tyto motivy k zahájení podnikání budou vyžadovat značnou sebe disciplínu. Kromě toho budou mít vliv na podnikatelovo zdraví, jeho zázemí a uspokojení z práce (Srpková J., V. Řehoř a kol., 2010).

Jelikož evropské právo neobsahuje přesné vymezené pojmu „podnikatel“, pouze jej používá, je třeba vycházet z práva sekundárního. Vezmeme-li v úvahu české sekundární právo, lze vycházet z nového občanského zákoníku, který tento pojem definuje takto: *„kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele“* (§ 420 Nového občanského zákoníku).

Podnikání by se dalo všeobecně charakterizovat na základě několika rysů, pro něj typických. Ačkoliv podniky dosahují zpočátku ne příliš vysokých zisků, mnohdy se nacházejí ve ztrátě, základním cílem každého podnikatele je zhodnocení vloženého kapitálu a dosažení zisku. Aby podnik dosahoval zisku, musí být v centru jeho pozornosti uspokojení potřeb zákazníka, ve své podstatě by každý podnik měl být zakládán a jeho existence by měla mít nějaký důvod, přidanou hodnotu, která bude nabízena společnosti v dané zemi, nebo ve světě, aby se zvýšil její komfort. V popředí zájmu každého podniku by tedy měl být zákazník s jeho zájmy, potřebami, požadavky, atd. Výstupem každého podniku jsou výrobky nebo služby, které vedou k uspokojení všech těchto potřeb zákazníka. Nicméně ne vždy se veškeré výrobky nebo nabízené služby těší velkému zájmu u zákazníků. To, jestli daný produkt bude úspěšný či nikoliv vystavuje podnikatele riziku, které musí dopředu zvážit a vždy jej minimalizovat na tu

nejmenší možnou úroveň. Míra rizika se liší v závislosti na konkrétních okolnostech, oboru podnikání, současné situaci ve světové ekonomice. Typickým znakem podnikání je vklad kapitálu podnikatelem do zakládajícího podniku. Ten může být vlastní nebo vypůjčený a výrazně se liší podle předmětu podnikání. V případě, že by nedocházelo ke zhodnocování vloženého kapitálu do podnikání, byl by popřen jeho smysl, i když na hodnotu firmy to nemusí mít vliv, protože ta může růst i v důsledku zlepšování svého postavení na trhu (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

Podnikatelská činnost je samozřejmě realizována skrze podniky. Dle Synka (2015) lze podnik charakterizovat jako „*instituci vzniklou k výkonu podnikatelské činnosti, tedy institucionalizované podnikání*“. Obecně ale chápeme podnik jako subjekt, uvnitř kterého se vstupy přeměňují na výstupy.

2.1 Typy podnikání

Již od prvotní myšlenky začít podnikat se začíná rýsovat i typ podnikání. Odvíjí se od potenciálu podnikatele, jeho množství zdrojů, kterými disponuje, míry růstu, finančního plánování a použité strategie. Rozhodující jsou také schopnosti a dovednosti podnikatele, jeho povaha. Každý člověk je jedinečný. V zásadě lze rozlišit pět kategorií podnikání (Bělohlávek, F. a kol., 2006).

Podnikání jako životní styl. Takoví podnikatelé provozují podnikatelskou činnost hlavně z toho důvodu, že nechtějí být v zaměstnaneckém poměru. Nemají velké ambice, i když by mohli být úspěšní. Chtějí být hlavně svým vlastním pánem, být na volné noze a rozhodovat si o své vlastní práci sami. Tito podnikatelé působí ve většině případů na malém, místním trhu. Jejich cílem je vydělat si na živobytí a s tím se většinou i spokojí. Jako příklad je možné uvést kadeřnickou činnost v menších městech, kde klientelou jsou hlavně místní obyvatelé (Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010).

Zdrženlivé podnikání. Tito podnikatelé jsou úspěšnější než ti, co mají podnikání jako životní styl, přesto však jejich podnikatelské aktivity nepřekračují hranice regionu. Může to být způsobeno z několika důvodů. Podnikatel třeba nemusí disponovat dostatečnými znalostmi a schopnostmi, aby rozšířil své aktivity do dalších regionů, nebo ani není podnikatelovým cílem přesáhnout tyto hranice, ale z důvodu úspěšnosti jeho produktů, se stal podnik větším, než sám chtěl. Podnikatel se pokud možno vyhýbá konkurenci (Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010).

Nadějně podnikání. Tito podnikatelé mají jasný cíl, a to stát se na lokálním nebo regionálním trhu těmi nejlepšími. Aby toho dosáhli, používají strategie, které jim udržují zákazníky a trvale pracují na zlepšování, někdy i na inovacích. Vše směřují k tomu, aby se stali ještě lepšími. Jsou si však vědomi svého postavení v podnikatelském světě a nepouštějí se do bojů s většími podniky. Vyhýbají se cizími financování a pokud možno, tak se pohybují jen na trzích, kde vládne minimální nejistota (Mandysová, I., 2009; Malach, A., 2005).

Podnikání s potenciálem vysokého růstu. Podnikatelů s tímto cílem je jen velmi málo. Aby došlo k takovému podnikání, je potřeba najít a nepustit velkou příležitost, která by vedla k takovému růstu, nebo vyvinout nový produkt či technologii. Takovému podnikání předchází důkladné analýzy trhu, na základě kterých mohou být identifikovány právě takové růstové příležitosti umožňující takový skok. Podnik musí mít ve vedení společnosti zkušený management, která zná svou konkurenci a ví, co na ni platí. Firmy s tímto typem podnikání ovládají nově vytvořený trh, který si získali na základě nějakých revolučních inovací (Malach, A., 2005).

Revoluční podnikání. Jedná se o takový typ podnikatele, jehož výskyt bývá jednou, dvakrát za deset let. Revoluční podnikatel přichází s úplně novou koncepcí podnikání, se kterou nejsou ostatní podnikatelé schopni udržet krok a začnou být mimo hru. Tito lidé mají schopnost improvizace, umí si představit budoucnost a nechybí jim obratnost v jednání s rozličnými zainteresovanými skupinami (Mandysová, I., 2009).

2.2 Důležité předpoklady pro začínající firmu

Podnikání je velice zrádná činnost, do které se spousta lidí pouští s nadšením a vidinou velkých výdělků, hned po založení podniku. Mnoho z nich není schopno reálně zhodnotit situaci a brzo po založení firmy končí. Úspěšný podnikatel by tedy měl disponovat dobrou motivací a odhodláním podnikat, měl by zvážit své předpoklady pro podnikatelskou činnost, objevit vlastní podnikatelský nápad, připravit základní rozpočet a zpracovat podnikatelský plán a v neposlední řadě zvolit správnou právní formu podnikání (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Získání motivace a odhodlání podnikat. Do podnikání by se měli pouštět jen lidé s velkou motivací, která je podložena osobními plány, záměry, přáními, a které jsou už i ve formě osobních a podnikatelských cílů. Cíle by měly být zároveň reálné, smysluplné, kvalitní a originální, aby se odlišovaly od konkurence. Důležitou roli zde může hrát i podpora ze strany

rodinných příslušníků a přátel, kteří mohou buď sdílet naše představy a plány, nebo ne, a v takovém případě nás může jejich negativní pohled spíše demotivovat a vést k negativním výsledkům (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Zvážení osobních předpokladů pro podnikání. Je důležité umět nést zodpovědnost za své činy a rozhodnutí, neboť právě v podnikání se člověk bude muset umět správně rozhodovat víc, než kdekoli jinde. Špatná rozhodnutí v takovém případě mohou znamenat neblahé následky. Proto je rovněž důležité mít schopnost umět nést neúspěchy, vyrovnat se s nimi. Občas mohou nastat chvíle, kdy se budou úspěšné momenty střídat s neúspěšnými, a podnikatel musí být schopen tyto chvíle unést. Jistou výhodou mají podnikatelé s vrozenými vlastnostmi, jiní s teoretickými znalostmi, avšak stejně nejdůležitějšími zůstávají zkušenosti získané v praxi (Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010).

Podnikatelský nápad. Podnikatelský úspěch zajišťuje dobrý podnikatelský nápad. Ten musí být reálný a životaschopný, aby se uplatnil na trhu. Měli bychom si předem uvědomit, v čem je náš produkt lepší než ten od konkurence, kdo budou jeho potencionální zákazníci, jaký je přibližně jejich počet, kolik jsme asi schopni prodat produktů, jak vypadá naše konkurence a jejich produkty, proč si myslíme, že zákazníci budou kupovat spíše naše výrobky než ty konkurenční (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Příprava zakladatelského rozpočtu. Příprava rozpočtu bývá často podceňována a velká část podniků poté ukončuje své podnikání. Každý začínající podnik by měl mít vypracován svůj vlastní rozpočet, podle kterého si specifikuje prostředky potřebné k podnikání a kvantifikuje zdroje nezbytné pro založení podniku. Jde hlavně o výdaje související se založením podniku, seznam dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku potřebného pro začátek podnikání, určení výše oběžných aktiv nezbytných v počátcích podnikatelské činnosti, zjištění, v jaké výši mít finanční prostředky, které bude firma potřebovat do doby, než začne sama vydělávat (Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010).

Dále bychom se měli zajímat o finanční náročnost založení firmy, v jaké výši musí být složen základní kapitál, jestli bude zapotřebí velký majetek při rozjezdu firmy, jaké množství surovin a materiálu musíme mít připraveno před začátkem výroby, kolik plánujeme mít zaměstnanců a jakou výši mezd jim nabídneme, je součástí podnikání i nájemné a pokud ano, o jakou částku se jedná (Mandysová, I., 2009).

Zpracování podnikatelského plánu. Dobře zpracovaný podnikatelský plán poodhalí silné a slabé stránky podnikatelského nápadu. Při jeho zpracovávání si také uvědomíme riziko, kterému poté můžeme předejít a odvrátit tak neúspěch firmy hned na začátku. Podnikatelský plán bude zpravidla obsahovat vymezení výrobků či služeb, které hodlá firma nabízet, určení vhodného trhu a budoucích zákazníků a podrobná analýza konkurence. Rozebrány v tomto plánu budou i možné způsoby financování v případě nedostatečných vlastních finančních prostředků a rovněž by měla být zvážena kapitálová náročnost podnikání. Nejdůležitějším bodem ve zpracovávání plánu je určitě detailní finanční plán, jelikož právě otázka financí bývá problémovou při zakládání společnosti. V případě nedostatku finančních prostředků může takový dobře zpracovaný finanční plán oslovit budoucí investory. Mnohým začínajícím podnikatelům se zpracování podnikatelského plánu může zdát jako zbytečná věc, vždyť přece všechno ví a není potřeba si své vědomosti zapisovat. Ovšem ti zkušenější podnikatelé už vědí, že jen při důkladné analýze a vidění věcí přehledně zapsaných a uspořádaných, se mnohé vyjasní a některé jejich představy se stanou pouze přáními a naopak, některé nápady mohou začít nabývat konkrétních podob. Pokud začínající podnikatel nemá zkušenosti s tvorbou takového plánu, doporučuje se využít služeb konzultanta, nebo minimálně se pustit do podrobného studia tvorby podnikatelských plánů (Jakubíková, D., 2013).

Volba právní formy podnikání. Na základě vytvoření podnikatelského plánu a všech předchozích kroků se podnikatel dostává do závěrečné fáze plánování, a to je volba právní formy podnikání. Dle vytvořených předchozích plánů by již podnikateli mělo být jasno, pro jakou právní formu podnikání se rozhodne. Dle podnikatelské činnosti rozlišujeme různé formy podnikání. K některým stačí živnostenské nebo jiné oprávnění. Musíme se rozhodnout, zda budeme podnikat jako fyzická nebo právnická osoba. V případě rozhodnutí pro právnickou osobu je dobré zvážit, jakou obchodní společnost, jestli osobní či kapitálovou, budeme preferovat. Nesmíme opomenout způsob a rozsah ručení, které jsou typické pro jednotlivé právní formy podnikání, kdo má oprávnění k řízení, kolik musí být zakladatelů, náročnost ohledně počátečního kapitálu, administrativní náročnost založení, a dále otázky kolem účasti na zisku, daňového zatížení a zveřejňovací povinnosti (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

2.3 Okolí podniku

Podnikatelské prostředí se v dnešním 21. století neustále mění a stává se tak pro podniky jedním z nejzávažnějších faktorů, na který musí reagovat. K tomu, aby podnik dokázal včasné a v té pravé míře reagovat na situaci na trhu, se provádí analýza okolí podniku, lépe řečeno strategická

analýza okolí podniku. Na každý podnik kdekoliv na světě působí vnější a vnitřní okolí, ve kterém se mohou vyskytovat jednak příležitosti, ale i omezení a hrozby pro podnik. Je důležité, aby všechny podniky, bez ohledu na to, zda se jim daří a vzkvétají nebo se nacházejí zrovna v pozici úpadku, analyzovaly své okolí a byly připraveny na budoucnost (Ježek, F., 2009).

2.3.1 Vnější okolí podniku

Zatímco **vnitřní okolí podniku**, nebo-li tzv. mikrookolí, je podnik schopen do velké míry ovlivnit a je představováno faktory, na které může mít podnik jistý vliv, u vnějšího okolí si podnik tak jistý být nemůže. Vnější okolí je tvořeno řadou segmentů, které působí na podnik velmi intenzivně, ale samotný podnik je bohužel může ovlivnit jen velmi stěží. Je to dáno i tím, že některé prvky okolí podniku jsou „hmotné“ povahy, jako např. geografické podmínky, částečně i technologické prvky, zatímco jiné nikoliv. K prvkům nehmotné povahy patří právo, hospodářská politika, etické normy, a ve většině případů je intenzita jejich působení větší, než u hmotných prvků. **Makrookolí podniku** tedy zahrnuje následující prvky (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015):

- geografické;
- sociální;
- politické a právní;
- ekonomické;
- technologické;
- etické;
- kulturně historické.

Geografické okolí. Geografické okolí má vliv na podnik z hlediska logistiky a lokalizace podniku. Zaměřuje se zejména na oblast podnebí, urbanizace, vodních toků. Nejdůležitější pro podnik bude ale charakter infrastruktury, neboť bude mít vliv na jeho logistické aktivity (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Sociální okolí. Již výše bylo zmíněno, že podnikání by mělo přinášet nějaký vyšší cíl, jehož uskutečnění a naplnění přispěje celé společnosti. Občas a zvláště v dnešní době se ale setkáváme spíše s opačným účinkem podnikání. Je to způsobeno i mediální propagací, hlavně těch negativních případů. Vždy je ale nutné si uvědomit, že těch pozitivních projektů a podniků, které je realizovaly a přispěly tak celé společnosti, je mnohem větší počet a převyšují

a převažují nad těmi neúspěšnými případy. V mnoha případech tak dochází ke kompromisu mezi ekonomickou racionalitou a sociální odpovědností podniku. Důsledkem řešení sociálního vlivu podniků na jeho okolí byl i vznik sociální tržní ekonomiky, která je proti tomu, aby podniky realizovaly jen tržní ekonomiku neovlivnitelnou státními opatřeními. Sociální tržní ekonomika se přes státní zásahy do hospodářského vývoje snaží eliminovat situace, které by mohly vyvolávat sociální napětí. Jedná se např. o eliminaci vzniku přílišné příjmové a majetkové nerovnosti, zabraňování kartelizaci ekonomiky, apod. Samozřejmě v dnešních dnech se pracovní podmínky a standardy ohledně bezpečnosti práce, ochrany zdraví apod., přizpůsobují normám EU. V reálném světě je ale rozdíl mezi těmito dvěma ekonomikami jen těžko rozlišitelný. I kdyby byla nějaká ekonomika tak moc sociálně orientovaná, nemůže přehlížet podnikavost, soutěživost a zájem dosáhnout dobrých hospodářských výsledků donekonečna (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

Politické okolí. Politické okolí hraje významnou roli a je velkým faktorem působící na podnikatelské prostředí. Přisuzuje se mu ovlivňování podniků jako souhrnu vlivů, prostřednictvím kterého jsou vyjadřovány politické zájmy v politických stranách, koalici, opozici. Politické strany významně ovlivňují podnikovou sféru svými rozhodnutími. U Evropské unie lze zmínit její směřování směrem k eurozóně a prohlubování integrace, které má také dopady na podnikatelské prostředí. Existence technických bariér může taktéž bránit podnikání na úrovni EU, neboť rozhodování Evropského parlamentu složeného ze 751 poslanců, bývá komplikované. Politická spolupráce Evropské unie však přináší řadu pozitivních účinků pro všechny její členské státy. Jmenovat můžeme např. mírovou koexistenci států s dřívějšími neshody, otevření evropského trhu světu, nové možnosti v oblasti vzdělávání. Tím nejdůležitějším aspektem, který se vztahuje k podnikovému hospodářství, je však zvýšení konkurenceschopnosti EU. Právě to je pro evropskou ekonomiku zásadní. Poslední roky ale tomuto cíli moc nepřispěly a v čele s dluhovou krizí eurozóny, se mu spíše vzdalují. Dle Synka (2015) je problém viděn spíše v implementaci strategie do praxe, než v tom, že by zde panoval problém v jejím vytvoření (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

Právní okolí. Právní okolí je stejně důležité jako politické okolí. Obě okolí spolu úzce souvisejí, jelikož v právu jsou zakotvena politická rozhodnutí. Spolu tak tyto okolí vytvářejí rámec pro všechny podnikové činnosti. Prostřednictvím práva jsou určeny normy týkající se podnikové činnosti, je vymezeno chování, které je pro podnik ještě přípustné, a které už nikoliv. Silný vliv na podnikání v každém státě Evropské unie mělo určité přizpůsobování jeho práva

právu Evropské unie. Je také jasné, že v právních úpravách nemůže být vymezen každý případ, který může nastat. V některých zemích je proto možné se v takových případech obracet na vrcholné nezávislé soudy (soudní dvory). Svou důležitost v oblasti právního okolí hraje i vymahatelnost práva. Jedná se o soustavu právních norem, spolu s rychlou prací soudů, a kromě toho i o význam a autoritu soudních rozhodnutí, tzn. jaká je rychlost jejich rozhodnutí a intenzita s jakou jsou rozhodnutí realizována. Pro podniky je tohle důležité z toho důvodu, že jsou ve své činnosti vázány množstvím termínů, které musí plnit. Mezi ty nejdůležitější patří bezesporu výplaty mezd zaměstnancům, platby pojištění, daní, platby dodavatelům. Legislativa Evropské unie se značně podepisuje na postavení podniků. Tento vztah práva členských států a unijního práva je vymezen v čl. 5 Smlouvy o Evropské unii, který hovoří o svěřování pravomoci členských států. Evropská unie jedná na základě svěřování pravomoci pouze v mezích pravomocí, které jí byly svěřeny ve smlouvách od členských států. Pravomoci Evropské unie jsou výlučné nebo sdílené. Mezi výlučné pravomoci se řadí např. celní unie, hospodářská soutěž, měnová politika eurozóny, společná obchodní politika. Ke sdíleným pravomocím patří zase oblast vnitřního trhu EU, životní prostředí, obrana spotřebitele na trhu. Ke sdíleným pravomocím patří i právo členských států vytvářet a přijímat právně závazné akty Unie. V této souvislosti dochází ke sporům, protože vznikají směrnice, které jsou v rozporu s původním myšlením Unie. Cílem by mělo být zaměření na oblasti důležité z celoevropského pohledu a zvyšování konkurenceschopnosti v rámci celé Evropy (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

Ekonomické okolí. Ekonomické okolí je pro podnik důležité, protože z něj získává výrobní faktory a kapitál potřebný pro podnikání. Ekonomické okolí, respektive celková hospodářská situace země a její dynamika ovlivňuje chování a konečná rozhodnutí podniku. K těm úplně nejvýznamnějším faktorům patří (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015):

- **dostupnost a ceny výrobních faktorů** – především došlo k rozvoji logistiky a nových technologií, jejichž potenciál se projevil ve snížení pracnosti i vysoké produktivity práce a postupem času se snižuje dominantní postavení těchto faktorů;
- **daňová zátěž podniků** – cílem tohoto faktoru je zajištění daňového výnosu, který přispěje do státního rozpočtu. Zároveň by však nemělo být připuštěno, aby výše daní nebo jejich špatné nastavení způsobilo, že podniky ztratí motivaci podnikat. Je třeba mít na paměti, že výše daní mají vliv na rozhodování spotřebitele a ovlivňují poptávku po

zboží a službách. Často je hovořeno také o „daňových rájích“, výsledkem bývá snaha o sblížení daňových sazeb;

- **hospodářský růst, měnový a devizový vývoj** – ceny výrobních faktorů, jejich poptávka a zájem zákazníků o jejich výrobky či služby ovlivňuje inflace. Také má vliv na rozhodování podniku. Rozpoznání hospodářského růstu je většinou velmi jednoduché. Dochází ke zvyšování kupní síly obyvatelstva a roste poptávka. Oblast devizového vývoje je zase důležitá pro podniky působící na mezinárodních trzích, a které jsou součástí mezinárodního obchodu. Devizové kurzy, inflace a devalvace se významně podílejí na riziku.

Součástí ekonomického okolí jsou dále odběratelé, dodavatelé, finanční instituce. Pro jejich samostatnou důležitost nelze napsat, že by jeden faktor převažoval nad tím druhým (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

Ekologické okolí. Ekologie bývá v souvislosti s globálním oteplováním často diskutované téma. Podniky jej musí respektovat, ať už na základě svého vlastního přesvědčení, či z důvodu státních nařízení nebo tlaku různých občanských sdružení. Ve většině případů ekologická opatření představují pro podniky ekonomickou zátěž v podobě vyšších výdajů. Ovšem vždy záleží na samotném podniku, jak z dané situace dokáže vytěžit to pozitivní. V mnoha případech byla ekologická stránka vyzdvížena na jedno z prvních míst v prioritách podniku, což je pro podnik dobrá „image“ v tom smyslu, že myslí i na životní prostředí a záleží mu na něm. Další výhodu lze vidět i ve zviditelnění produktů, které mohou používat označení ekologicky nezávadných výrobků, recyklování obalů, apod. Ekologické okolí upravuje ve svých směrnicih i Evropská unie, jedná se hlavně o zlepšování ochrany vod, ovzduší, zacházení s odpady a nebezpečnými látkami, atd. Nedodržování těchto směrnic je bráno jako nekalá soutěž a je postihováno sankcemi (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

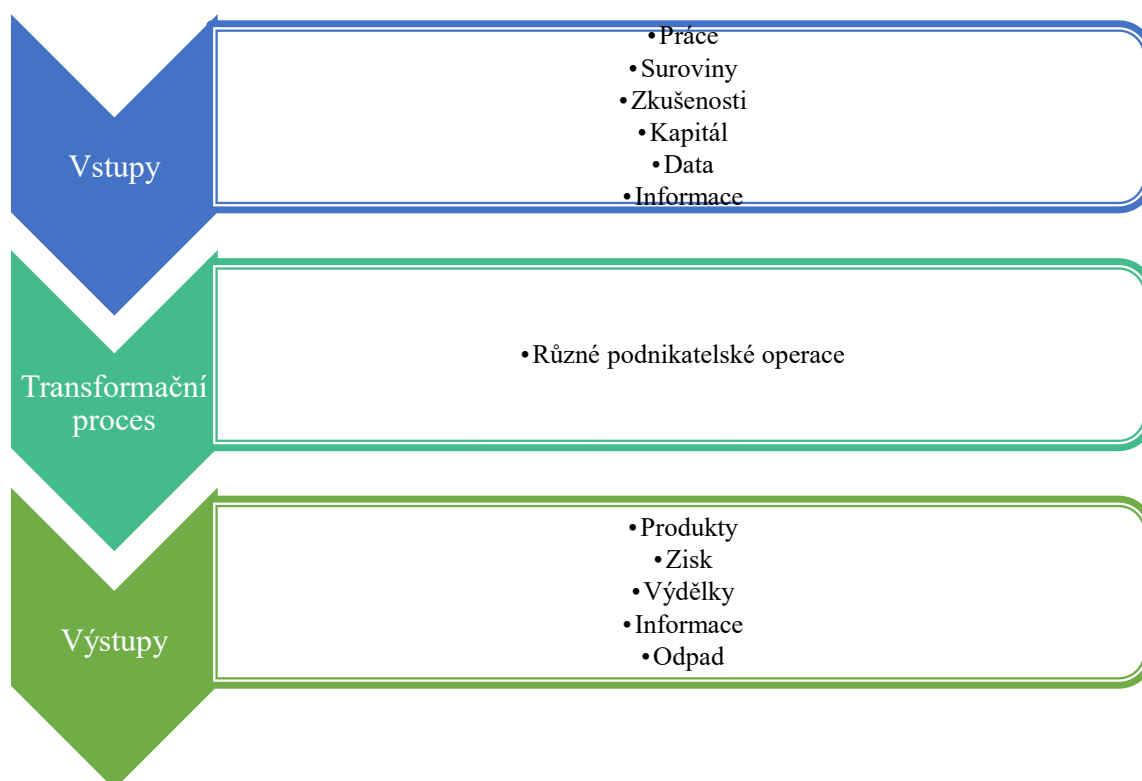
Technologické okolí. Technologické okolí je ovlivněno technologickým pokrokem, jehož cílem je dosahování lepších hospodářských výsledků, zvyšování konkurenční schopnosti a humanizace práce. V některých případech ale tento pokrok vede ke špatnému vlivu na životní prostředí, nebo problémům sociálního charakteru. Nařízení směrnic EU je v tomto ohledu také zajímavé, neboť ukládají výrobcům použití těch nejlepších technologií (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Etické okolí. Etické okolí také patří k jednomu z okolí, na které je kladen stále větší důraz v podnikatelském světě. Zabývá se postoji, které by měly instituce zaujímat, aby vždy jednaly správně a spravedlivě a zachovávaly si svou dobrou pověst. Projevuje se to např. poskytováním pravdivých informací, korektním hospodářským soutěžením, poskytováním dobrých služeb zákazníkům a i celé společnosti. Etické okolí je ovlivněno i tím, jak se o něm vyjadřují média. Mnohdy jsou v nich uváděny nepravdivé informace a dochází tak k vytváření mylných představ o tom, co je a není dobré. Etická stránka věci není stejná kdekoli na světě. Zatímco v jednom státě je jedna věc respektována, v druhém tomu tak být nemusí. Opět zde sehrávají roli média, která mohou ovlivňovat veřejnost, aniž by si to ona samotná uvědomovala. Synek (2015) praví, že *„pokud je v dané společnosti vyvinuto etické myšlení, může účinně překlenovat mezery nebo nekonzistence v právním řádu“*.

Kulturně historické okolí. Dle Synka (2015) se kulturně historické okolí začalo formovat již mnoho let zpátky a je důležité pro společnost, neboť má vliv na celkovou vzdělanost a kulturní úroveň obyvatelstva v dané zemi. Na základě rozvinutých kulturních schopností obyvatelstva dochází i k většímu ekonomickému rozvoji, přechází se ke složitějším technologiím a technickému pokroku. Čvančarová (2010) ještě dodává, že tento prvek okolí zahrnuje také otázku náboženství, které v mnoha případech může ovlivňovat chování obyvatelstva a to, jak bude společnosti přistupovat k novým hodnotám, které se neustále a rychle mění v dnešním světě.

Všechny uvedené prvky okolí se v reálném světě prolínají a jeden prvek ovlivňuje druhý, atd. Nelze jednoznačně určit, který z nich je nejdůležitější, vždy záleží na oboru podnikání. Je také důležité si uvědomit, že v současné době je okolí podniku obklopeno a tvořeno prvky a prostředím celé Evropské unie, a nejen jí. Nastalo období globalizace. Podniky působící v celosvětovém měřítku musí myslet globálně, aby si zachovaly svou konkurenceschopnost (Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Obr. 2.1 Vnitřní okolí podniku

Zdroj: Dvořáček, J. a P. Slunčík, 2012. Vlastní úprava.

V rámci Evropské unie hovoříme o tzv. jednotném trhu, uvnitř kterého dochází k volnému pohybu zboží (což už není považováno za zahraniční obchod), volnému pohybu osob, právu usazovat se, žít a pracovat v ostatních zemích EU, volnému poskytování služeb na celém území EU, volnému pohybu kapitálu. Vytvoření jednotného trhu znamenalo pro každou zemi Evropské unie otevření svého trhu jiným zemím a trh dané země je zase otevřen pro podniky z celé Evropské unie. Zvýšily se tak nároky na kvalitu výrobků, jejich technickou úroveň a vzrostla i péče o zákazníka (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

2.3.2 Vnitřní okolí podniku

Vnitřní okolí podniku zahrnuje faktory působící uvnitř podniku, kdy každá jejich změna představuje dopady na řízení podniku. Při analýze vnitřního okolí podniku bychom se měli zaměřovat na silné a slabé stránky podniku a jak si v porovnání s nimi stojí s konkurencí. Z toho důvodu je nutné přijít na silné stránky podniku, na kterých právě stojí jeho schopnost čelit výzvám okolí (Dvořáček, J. a P. Slunčík, 2012).

Vnější faktory mají vliv na ty interní v oblasti marketingu, výroby, financí, personálu, výzkumu a vývoje, apod., a možné cíle a strategie. K analýze vnitřního okolí se používá např. Goldrattova teorie omezení. Ta spočívá a vychází z toho, že každý podnik byl založen za určitým cílem, který si stanovil jeho vlastník. Rozhodnutí v podniku se pak posuzují podle tohoto cíle. V podniku však existují zdroje limitující jeho celkový výstup, ať už to jsou hmotná nebo nehmotná omezení. Dle této teorie musí mít podnik jedno hmotné omezení, počet těch nehmotných není stanoven. Je proto nutné najít alespoň jedno takové omezení, které podmiňuje výkonnost celého podniku. Výkonnost podniku a její zvýšení souvisí s těmito kroky: nalezení omezení podniku, rozhodnutí o nejlepším využití omezení, sladění výkonu podniku s tímto omezením, odstranění omezení a opakování celého cyklu v případě, že nedošlo k odstranění omezení. Snahou teorie je neustále zlepšování podniku (Dvořáček, J. a P. Slunčík, 2012).

Pokud chce být podnik ve své činnosti úspěšný, musí se aktivně zajímat o vývoj okolí. V poslední době se hovoří o tzv. Nové ekonomice, pro kterou je typický trvalý hospodářský růst při nízké inflaci, vznik nových odvětví s vysokou přidanou hodnotou, využití informačních technologií, atd. Jedná se hlavně o různé formy elektronického obchodování. K těm se řadí systém „B2C business, B2B business, C2C business“. Podniky by se také měly snažit o vytváření své vlastní představy o vývoji okolí, jakým směrem se asi bude vyvíjet a ubírat. Usnadňovat by jim to měly vládní prognózy ohledně ekonomického vývoje, informace vytvořené zájmovými průmyslovými svazy, informace týkající se vývoje techniky a technologií, o situaci v konkurenčních firmách. Pro podniky se nabízí možnost sledování Obchodního věstníku, v němž lze najít informace o firmách a jejich účetních závěrkách (i když jsem v něm uvedený se zpožděním), nebo i personálním obsazení firem. Samozřejmostí by mělo být sledování tisku zaměřeného na ekonomický vývoj v jednotlivých oblastech. Je také zřejmé, že každý podnikatelský subjekt se zaměřuje na jinou oblast informací. Informace by proto měly respektovat potřeby konkrétních podnikatelů (Synek M., E. Kislingerová a kol., 2015).

2.4 Podnikání na vnitřním trhu EU

Již v roce 1951 byly položeny první počátky spolupráce členských států Evropské unie. Důkazem toho je Smlouva o Evropském společenství uhlí a oceli (ESUO) a v roce 1957 následovala Smlouva o Evropském společenství (EHS) a Společenství pro atomovou energii (EURATOM). ESUO bylo založeno 6 státy a je možné jej považovat za základ Evropské unie. Dochází také k postupnému vytváření vnitřního trhu, jehož cílem je co nejmenší omezení volného pohybu kapitálových a obchodních transakcí. Aby bylo výhodné členství v evropském společenství, důležitý předpoklad představovalo uvolnění vzájemných vztahů. Cesta až do dnešní podoby Evropské unie byla složitá. Členské státy EU tvoří vnitřní trh EU, který je výhodný zvláště pro jeho občany a podnikatele. Tento trh funguje na čtyřech principech, kterými jsou: nediskriminace, harmonizace, přístup na trh a přeshraniční prvek (Mandysová, I., 2009).

Princip nediskriminace je o tom, že jakékoli zboží, služby, osoby a kapitál pocházející z jiného členského státu, by měly mít a používat ta samá práva jako tuzemské výrobky, služby, osoby a kapitál. Rozlišujeme zde diskriminaci přímou (např. prodáváč zmrzliny může být jen občan ČR), a nepřímou (např. prodáváč zmrzliny může být jen prodáváč s platným hygienickým certifikátem vydaným Národním ústavem pro kontrolu zmrzliny). (Drastíková, J. a M. Kubečková, 2008).

Princip harmonizace je důležitý z toho důvodu, že pokud chtějí jednotlivé členské státy EU zajistit prodávání výrobků a služeb a zaměstnávání pracovníků z jiných států EU, musí se dohodnout na harmonizaci, která se týká základních předpisů (Drastíková, J. a M. Kubečková, 2008).

Přístup na trh hraje významnou úlohu v oblasti správného fungování vnitřního trhu. Ten by měl svým přístupem umožňovat vstup na trh důležitým a výhodným podnikatelům. Pokud není **překročena hranice**, znamená to, že nedochází k uplatnění pravidel zajišťujících správné fungování vnitřního trhu. Vznik vnitřního trhu již od počátku cílil na to, aby byl vytvořen takový trh, ve kterém by platily čtyři základní svobody, a to: svoboda volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Hned zajištění první základní svobody, **volného pohybu zboží**, se setkalo s řadou překážek v podobě cel, různých opatření s rovnocenným účinkem cel, kvantitativních omezení, opatření s rovnocenným účinkem jako kvantitativních omezení a vnitřních diskriminačních opatření. Zajištění volného pohybu zboží představuje základní

předpoklad fungování vnitřního trhu EU a jde o to, aby se výrobky na tomto trhu prodávaly jako by byly tuzemské (Drastíková, J. a M. Kubečková, 2008).

V rámci Evropské unie je od roku 1968, kdy vznikla celní unie, uvalování cel zakázané. K zakázaným clům patří i opatření s rovnocenným účinkem, kvantitativní omezení a opatření s rovnocenným účinkem jako kvantitativní omezení. V případě daní se jedná pouze o nepřímé daně, které podléhají harmonizaci ze strany EU. Ze strany států EU nesmí být výrobek podroben vnitřnímu zdanění, které je vyšší než to, kterému podléhají tuzemské výrobky. Časem došlo k uvolnění, když byly odstraněny překážky bránící rozvoji ve volném pohybu zboží. Samozřejmě nemohlo dojít k odstranění všech překážek najednou a výrobky se i poté setkávaly s překážkami, protože předpisy každého členského státu vykazovaly rozdílnosti. To bylo důvodem další harmonizace v oblasti technické, zdravotní a výrobky, kterých se tyto oblasti týkaly, byly harmonizovány (Drastíková, J. a M. Kubečková, 2008).

Volný pohyb osob neznamena jen volný pohyb studentů, zaměstnanců nebo seniorů, ale zahrnuje také právo podnikatelů se svobodně usadit v jiné členské zemi EU za účelem vykonávat podnikatelskou činnost. V případě zaměstnávání osob jiných členských států, by jim měly být uznávány diplomky a zkoušky získané v jejich původním státě a měli by mít stejné výhody jako tamější zaměstnanci. Co se týká jazykové vybavenosti, tak pokud se jedná o zaměstnání, kde se znalost jazyka dané země přímo nevyžaduje k pracovní náplni dané pracovní pozice, jako je např. práce ve skladu v supermarketu, uklízení pracovních prostor, tak by na znalost jazyka neměl být brán zřetel, v opačném případě se jedná o diskriminaci. Dle evropského práva mají právo na vstup a pobyt v členském státě i rodinní příslušníci, kteří občany Evropské unie nejsou, a jejich rodinný příslušník v daném členském státě podniká nebo je zaměstnán. V takovém případě ale musí být dodržena svoboda vnitřního trhu a takoví rodinní příslušníci musí mít zaměstnání nebo podnikat v jiném státě Evropské unie. Jedná se hlavně o manžela/manželku a děti do věku 21 let. I v případě obchodních společností platí stejné podmínky pro usazování. Po svobodném usazení je už na samotném podnikateli, jakou právní formu své společnosti zvolí, vztahují se na něj stejné podmínky na občany toho daného členského státu (Drastíková, J. a M. Kubečková, 2008).

Volný pohyb kapitálu a plateb byl před Maastrichtskou reformou považován za dvě odlišné svobody. Po její reformě se již dá hovořit o jediné svobodě, která obsahuje dvě podkategorie a platí pro ně jednotná právní úprava. Odlišnosti se týkají pouze volného pohybu kapitálu mezi členskými zeměmi EU a třetími státy. Podobně jako je tomu u volného pohybu zboží a služeb,

tak i zde dochází k přechodu hodnot přes hranice, kdy v tomto případě se jedná o pohyb finanční hodnoty. V případě volného pohybu plateb jsou tyto pohyby spojené s realizací ostatních svobod, zatímco u volného pohybu kapitálu se jedná spíše o volný pohyb osob, tedy o svobodu usazování. Podnikatelé musí přes hranice převést kapitál, který v dané zemi chtějí investovat (Šišková, N. a kol., 2012).

2.4.1 Svoboda usazování

Pro podnikatele hraje svoboda usazování významnou roli. Možnost založení podniku, pobočky či dceřiné společnosti v jiné zemi znamená další významný krok pro celou společnost. Dle článku 49 SFEU je „*usazování vymezováno jako přístup k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, zakládání a řízení podniků, jakož i zřizování poboček, zastoupení a dceřiných společností*“. Co se týká usazování fyzických osob, vycházíme opět z ustanovení SFEU, které jej definuje jako „*možnost příslušníků jednoho státu přesunout se za účelem trvalé ekonomické aktivity stále a nepřetržité povahy, tedy dlouhodobého provozování samostatně výdělečné činnosti, do státu jiného*“ (Čl. 49 Smlouvy o fungování Evropské unie).

Se svobodou usazování souvisí i uznávání diplomů a kvalifikací. V této souvislosti došlo i k vyjádření Evropského soudního dvoru, že členské státy nesmí trvat na dosažení vyžadované praxe či kvalifikace na jejich území a musejí přihlížet i ke zkušenostem získaným v ostatních členských státech Evropské unie (Šišková N. a kol., 2012).

Svoboda usazování se týká i právnických osob, což jsou společnosti založené podle občanského nebo obchodního práva, zahrnující družstva i jiné právnické osoby, s výjimkou neziskových organizací. Na společnosti mající silný vztah k některému členskému státu se vztahuje unijní právo. Současně musí mít tyto společnosti uvnitř Evropské unie své sídlo, ústřední správu nebo hlavní provozovnu. U PO hovoříme o tzv. primárním právu usazování, které zaručuje nediskriminační oprávnění zakládání společností v jiných členských státech, ale už nezaručuje právo usazování se v jiných členských státech. Sekundární právo usazování, tzn. právo zřizování v jiných členských státech zastoupení, pobočky či dceřiné společnosti mají PO stejné jako ty fyzické (Šišková N. a kol., 2012).

Svobody usazování se týká i volný pohyb služeb. Ten zaručuje možnost krátkodobé ekonomické aktivity, tzn. poskytnutí služby ve státě, ve kterém její poskytovatel není usazen. Služba je dle čl. 57 SFEU vymezována jako „*výkony poskytované zpravidla za úplatu*

zahrnující zejména činnost průmyslové nebo obchodní povahy, řemeslné činnosti a činnosti v oblasti svobodných povolání“ (Čl. 57 Smlouvy o fungování Evropské unie).

V oblasti práva obchodních společností dochází k harmonizaci tohoto práva. Zájmem zůstává mezistátní obchod. Již v 60. letech bylo úmyslem přijmout 14 harmonizačních směrnic, avšak do dnešního dne ještě nebyly přijaty. Směrnice jsou zaměřeny hlavně na kapitálové společnosti, především na akciovou společnost. V rámci této společnosti je třeba dbát na ochranu jejích společníků, věřitelů a třetích osob (Šišková N. a kol., 2012).

2.4.2 Nadnárodní formy obchodních společností

Evropské nadnárodní společnosti vznikly z toho důvodu, aby pomohly odstraňovat překážky v podnikatelské činnosti plynoucí z rozdílnosti právních úprav jednotlivých členských zemí v Evropské unii.

Evropské hospodářské zájmové sdružení. K těm úplně nejstarším právním formám patří evropské hospodářské zájmové sdružení, zkráceně EHZS. Na EHZS se vztahuje právní úprava nařízení Rady EHS č. 2137/1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení, které má návaznost zase na zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení o EHZS je v platnosti už od 1. 7. 1989, pro Českou republiku je však v účinnosti až od vstupu České republiky do Evropské unie, tzn. od 1. 5. 2004. EHZS si klade za cíl usnadňovat či rozvíjet hospodářskou činnost jeho členů, která musí mít jen doplňující povahu k činnosti, kterou vykonávají její členové. EHZS nebylo vytvořeno za účelem zisku. Členství v EHZS je u fyzických osob podmíněno výkonem činnosti uvnitř Evropské unie, u právnických osob musí být sídlo společnosti v Evropské unii, a zároveň jak u fyzické tak i u právnické osoby platí, že musí mít alespoň 2 členy z rozdílných členských států. Vklady a vytváření základního kapitálu u EHZS není nutné. Maximální počet zaměstnanců EHZS je 500 osob. U sdružení je podmínkou mít minimálně 2 orgány, jelikož jeden z nich musí vystupovat kolektivně a druhý jednatel musí sdružení zastupovat vůči třetím osobám. EHZS vzniká dnem zápisu do příslušného rejstříku ve státě, ve kterém má své sídlo a také zápisem do Úředního věstníku Evropské unie (Nařízení Rady EHS č. 2137/1985).

Evropská akciová společnost. Již v průběhu 50. let 20. století byly snahy o vytvoření evropské akciové společnosti, zkráceně SE. SE je kapitálovou společností, na kterou se vztahuje právní úprava nařízení Rady ES č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti a také Směrnice Rady ES

č. 2001/86, kterou doplňuje statut SE s ohledem na zapojení zaměstnanců. V českém právním řádu je SE upravena zákonem č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti. SE je nadnárodní právní forma akciové společnosti, která byla vytvořena unijním právem. Hlavním důvodem vzniku SE byla snaha vytvořit takovou nadnárodní právní formu společnosti, která bude absolutně nezávislá na národních právních řádech. Společnost v takovém případě nebudou omezovat hranice států a také její právní režim nebude závislý na tom, ve kterém státě se nachází sídlo společnosti. SE vznikla i z důvodu konkurenceschopnosti, jelikož je jasné, že samostatné evropské společnosti nestačí konkurovat velkým americkým, japonským nebo čínským společnostem. Snahou tedy bylo vytvořit právní formu umožňující evropským společnostem být dostatečně konkurenceschopné i ve světové konkurenci. Stejně jako u klasické a. s. je i zde základní kapitál rozvržen na určitý počet akcií, jejichž hodnota musí být alespoň 120 000 EUR a musí být zcela splacen. SE nese odpovědnost za závazky celým svým majetkem. V případě společníků se jedná o ručení za závazky společnosti jen do výše jejich upsaného vkladu, tzn. celým svým majetkem. Podmínkou pro založení SE je různá národnost zakladatelů a veškeré zakladatelské společnosti musí být založeny dle práva některého členského státu a mít v něm sídlo. V každém členském státě, kde má SE sídlo, má taky povinnost se zapsat do rejstříku určeného právními předpisy toho daného státu a taky do Úředního věstníku Evropské unie (Nařízení Rady ES č. 2157/2001).

SE může být založena následujícími čtyřmi způsoby:

- **fúzi:** v tomto případě může SE vzniknout splynutím nebo sloučením minimálně dvou akciových společností, jejichž sídlo je v Evropské unii a tyto společnosti podléhají právu různých členských států. Počet společností není omezen, ale nástupnická je pouze jen jedna společnost;
- **holdingem:** akciová společnost a společnost s ručením omezeným, se mohou rozhodnout založit holdingovou SE, pokud alespoň dvě z nich jsou řízeny právem různých členských států nebo mají minimálně dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu nebo mají pobočku, která se nachází v jiném členském státě. Akcionáři se stanou akcionáři SE, když vloží více jak 50 % hlasovacích práv do základního kapitálu SE. Původní společníci stále však ovládají zúčastněné společnosti, které nezanikají, na základě nově vzniklé holdingové SE;
- **dceřinou společností:** dceřiná společnost SE může být založena společnostmi sídlícími v členských státech, když tyto společnosti upíšou své akcie a pokud minimálně 2 z nich

se řídí právem odlišných členských států nebo mají alespoň dva roky dceřinou společnost, která se řídí právem jiného členského státu, nebo případně mají pobočku, která se nachází v jiném členském státě. Založení dceřiné SE je z pohledu zakladatelů nejdostupnější formou a to i z toho důvodu, že upisování akcií se mohou účastnit jakékoliv právnické osoby z Evropské unie;

- **přeměnou existující a. s.:** podmínkou pro takové založení SE je, že a. s. má sídlo v členském státě a může se přeměnit na SE, když má alespoň 2 roky dceřinou společnost řídící se právem jiného členského státu. Takové založení SE je možné pouze u a. s., přičemž nedochází k zániku a. s. a vzniku nového subjektu, jen se změní vnitřní poměry měnící se společností. Valná hromada v tomto případě schvaluje hlavní dokument, tzv. projekt přeměny (Nařízení Rady ES č. 2157/2001).

V případě zrušení SE dochází k uplatnění právních předpisů státu, ve kterém se nachází sídlo SE. Společnost pak definitivně zaniká výmazem z příslušného rejstříku (Nařízení Rady ES č. 2157/2001).

Evropská družstevní společnost. Evropská družstevní společnost (dále jen SCE) je nejmladší evropskou nadnárodní společností. Na SCE se vztahuje právní úprava nařízení Rady ES č. 1435/2003 o statutu evropské družstevní společnosti, která má návaznost na směrnici Rady ES č. 2003/72, kterou je doplňován statut evropské družstevní společnosti se zřetelí na účasti zaměstnanců upravující otázku právě začlenění zaměstnanců do záležitostí SCE. V České republice se SCE řídí zákonem č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti. Podmínkou založení SCE je alespoň 5 fyzických nebo právnických osob, které musí mít bydliště v alespoň 2 státech evropského hospodářského prostoru (EHP), dále musí být SCE založena podle práva jednoho členského státu Evropské unie a řídit se právem alespoň dvou členských států Evropské unie. Další možností založení SCE je fúze družstev, které jsou založené podle práva členského státu Evropské unie a mají sídlo i správu v tomtéž státě, a kdy se alespoň 2 z těchto družstev řídí právem různých členských států. Přeměna družstva je poslední z možností založení SCE. Přeměněné založené družstvo podle práva členského státu Evropské unie musí mít sídlo i správu v EHP. Ovšem za podmínky, že družstvo disponuje alespoň po dobu 2 let provozovnou či dceřinou společností, které se řídí právem jiném členského státu Evropské unie. Při založení SCE je vyžadován základní kapitál ve výši nejméně 30 000 EUR. Struktura SCE je tvořena valnou hromadou a dle stanov SCE buď dozorčím orgánem a řídícím orgánem, nebo správním orgánem. Sídlo SCE, které je uvedené ve stanovách se musí nacházet v Evropské unii a to ve

stejném členském státě jako u správního ústředí. Sídlo SCE lze rovněž přemísťovat do jiného členského státu. Přemístěním se SCE neruší a ani nedochází k vytvoření nové právnické osoby. SCE se zapisuje do rejstříku v tom členském státě, kde má své sídlo. Zápis je vyžadován do rejstříku daného právními předpisy členského státu a do Úředního věstníku Evropské unie. Se SCE se pojí i zásada nediskriminace. Ta spočívá v tom, že v každém členském státě je se SCE zacházeno tak, jako by byla vnitrostátním družstvem (Nařízení Rady ES č. 1435/2003).

2.5 Institucionální podpora podnikání v EU

Institucionální podpora se může vyskytovat v různých formách, a to jak finanční, materiální nebo informační podobě. Napříč celou Evropskou unií již dnes působí několik institucí, jejichž posláním je zapojení více malých a středních podniků do vnitřního trhu Evropské unie. Podniky by se měly stát více konkurenceschopnými, což by mělo přilákat i zahraniční partnery. V Evropské unii lze využít např. těchto institucionálních podpor (Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010).

Sít' Enterprise Europe Network. Sít' Enterprise Europe Network (EEN) je celoevropská síť zaměřená hlavně na zvyšování podpory a konkurenceschopnosti především u malých a středních podniků. EEN poskytuje poradenství podnikatelům, informace o jednotném evropském trhu nebo nabízí asistenci při mezinárodním technologickém transferu. Dále pomáhá při vyhledávání zahraničních obchodních kontaktů, apod. Nabízí také konzultace ohledně ochrany duševního vlastnictví. EEN má rozšířenou působnost ve více než 50 zemích světa (Enterprise Europe Network).

Jednotná kontaktní místa. Jednotná kontaktní místa (JKM) jsou součástí podnikatelského prostředí v Evropské unii a jsou to služby nabízené začínajícím podnikatelům. Prostřednictvím tzv. Jednotného kontaktního místa je podnikatelským subjektům nabízena služba poskytující informace potřebné k zahájení podnikání. Dalším úkolem JKM je zajistit kontakt s daným úřadem, který má povolení konkrétní podnikatelské činnosti na starosti. Většinou dochází k poskytování informací na počkání. Výjimkou jsou dotazy orientované na zahraničí, kde si bude muset klient počkat. Žádosti je možno podávat elektronicky přes internet (Business Info, 2010).

SOLVIT systém. Systém SOLVIT je další z nabízených služeb. „*SOLVIT tvoří síť center, která navzájem spolupracují při řešení problémů způsobených nesprávnou aplikací evropského*

práva ze strany správních orgánů. SOLVIT centrum se nachází v každém členském státě EU a rovněž v Norsku, Lichtenštejnsku a na Islandu. “ SOLVIT centra jsou výhodná především z toho důvodu, že se dané problémy tížící občany a podnikatele snaží řešit rychle a efektivně. Tato možnost je zajímavá hlavně z toho důvodu, že se jedná o jednu z cest, jak se vyhnout mnohdy nákladným soudním řízením. V případě složitějších a náročnějších případů nabízí svou pomoc i Evropská komise. Občané také jistě uvítají, že tato služba je poskytována na bezplatné bázi. „SOLVIT se zabývá v zásadě jakýmkoli problémem mezi občanem nebo podnikatelem na jedné straně a správním orgánem členského státu EU na straně druhé, který se týká nesprávné aplikace evropských právních předpisů“ (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2008).

Evropský hospodářský a sociální výbor. Tento výbor se zaměřuje na sledování vnitřního trhu Evropské unie a přípravu projektů zaměřených na odstraňování překážek, hlavně těch administrativních, a přílišnou regulaci. EHSV tvoří 350 členů z 28 členských států EU, kteří jsou jmenováni na pětileté funkční období (nynější funkční období začalo v roce 2015). Členové hájí zájmy svých zemí v hospodářských, kulturních a sociálních oblastech (Evropský hospodářský a sociální výbor, 2010).

Cílem evropské integrace je také to, aby byla Evropa jako celek stále více konkurenceschopná. V zásadě se dají rozlišit tři způsoby, jak docílit zvýšení konkurenceschopnosti. Tím prvním způsobem je **strategie nízkých mezd**, která spočívá v tom, že prostředky, které by se jinak vydaly na vyšší mzdy, zůstanou uspořené, což je pro zemi konkurenční výhoda oproti zemím, kde jsou mzdové náklady vyšší. Tato strategie se ale negativně podepisuje na životní úrovni v dané zemi a na celé její ekonomice. Druhá strategie je tzv. **devalvační strategie**. Její význam spočívá v prodeji produktů na mezinárodních trzích a to za nižší ceny, což je v tu chvíli výhoda oproti zemím se silnou měnou. Mnohdy však tato strategie nezůstává bez povšimnutí a následují různá odvetná nebo protekcionistická opatření. Poslední možností je **inovační strategie**, která je závislá na inovačním potenciálu, výrobní efektivitě a flexibilitě, úrovni know-how, ze strany managementu a i pracovní síly. Výhodou této strategie je, že přináší zisky celkové ekonomice země (Süder, G., 2008).

Evropská konkurenceschopnost se vyznačuje především v oblastech, jako je chemický průmysl, léčiva, elektronika, informační technologie, výživa, automobilový průmysl, bankovnínictví a také v oblasti nanotechnologií a biotechnologií, ve kterých hlavně Česká republika patří k těm nejlepším na světě (Süder, G., 2008).

Významné kroky Evropské unie lze pozorovat i v upevňování vztahů se zaoceánskými zeměmi. Od tohoto roku je v platnosti komplexní hospodářská a obchodní dohoda (tzv. CETA) mezi Evropskou unií a Kanadou, která by měla přinést výhody, co se týká celních tarifů, volného obchodu s auty a přístupu k veřejným zakázkám. Obdobná dohoda – transatlantické obchodní a investiční partnerství (tzv. TTIP), je nyní v jednání také se Spojenými státy, avšak její schválení je zatím v nedohledné době. Oba kontinenty věří, že dohody přinesou hlubší partnerství mezi nimi, dojde k provázání ekonomik, pomohou vytvořit nová pracovní místa a zvedne se životní úroveň. Součástí těchto dohod jsou i monitorovací nástroje a je zavedena povinnost vzájemného informování a nechybí systém pro řešení možných vzniklých sporů (Suder, G., 2008).

Součástí Evropské unie je také zavedení společné měny: eura. Společná měna pomáhá minimalizovat možná rizika související s převodem různých měn, rovněž došlo k odstranění poplatků typických pro převody měn. K cílům měnové unie patří hlavně zajištění stability cen a pracovních míst, také se snaží o to, aby na globalizovaném trhu byla udržena konkurenceschopnost mezi členskými státy (Suder, G., 2008).

2.6 PEST analýza jako nástroj hodnocení podnikatelského prostředí

PEST analýza zkoumá 4 faktory, které zároveň tvoří počáteční písmena jejího názvu, a kterými jsou: politické, ekonomické, sociální a technologické faktory. V poslední době dochází i k různému rozšiřování PEST analýzy na SLEPT či PESTLE analýzu, avšak v mnoha případech je to zbytečné, protože přidané faktory, jako právní nebo ekologické, jsou již obsaženy v původním názvu (Sedláčková, H. a K. Buchta, 2006; Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Politické a legislativní faktory: analýza politických faktorů se zabývá hlavně problematikou politické úrovně v dané zemi a sousedících státech, než problematikou jednotlivých politických stran. Při ambicích podniku směřovat svou podnikatelskou činnost za hranice své země, je nezbytné mít podchycené i tamější politickou situaci. Politické faktory mají vliv na legislativní rámec své země, takže je zde zahrnut i právní faktor, a ovlivňují podmínky k podnikání, k zaměstnávání osob, i těch zdravotně znevýhodněných, mohou omezovat podnikání, atd. Pro samotný podnik je také důležité sledovat i obsahovou stránku věci, tzn. současný stav a i ten budoucí, ohledně platných zákonů a návrhů pro oblast, ve které podnik působí, jaké zákony se chystají být schváleny a důležité je také sledovat chování regulačních orgánů, hlavně

v oblastech jako je energetika, telekomunikace či životní prostředí (Sedláčková, H. a K. Buchta, 2006; Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Ekonomické faktory: jejich sledovanost je důležitá hned z několika důvodů. Na základě ekonomického prostředí lze odhadnout cenu pracovní síly, ceny produktů a služeb. Je sledována daňová stránka, daň z příjmů PO, DPH, spotřební daně, daň z převodu nemovitostí, a stránka celní. Úroková míra zase má vliv na celkovou výnosnost podniku, např. investiční aktivita podniku je výrazně ovlivněna, i jeho rozvoj, v případě nízké úrokové míry kladně. V takových případech se vedení podniku většinou rozhoduje pro uskutečnění svých podnikových plánů. Svou roli hraje i hospodářský cyklus na daném trhu a makroekonomické ukazatele. Ekonomické faktory zahrnují i pobídky pro zahraniční investory a podporu exportu. Inflace se také řadí k těm faktorům, které ovlivňují prostředí pro podnikání. Jestliže její hodnota dosahuje vysoké úrovně, má to negativní vliv na investice podniku a dochází tak k omezenému ekonomickému vývoji. K dalším faktorům patří směnné kurzy, jejichž prostřednictvím je ovlivněna konkurenceschopnost podniků na zahraničních trzích. Samozřejmě pokud jsou ekonomické faktory příznivé, ekonomice se daří a roste tak její spotřeba a naopak. Některé podniky mohou být na rozhodnutích státu do jisté míry i závislé, a proto je důležité sledovat aktivity vlády a mít schopnost předvídat její budoucí kroky (Sedláčková, H. a K. Buchta, 2006; Čvančarová, Z. a kol., 2010).

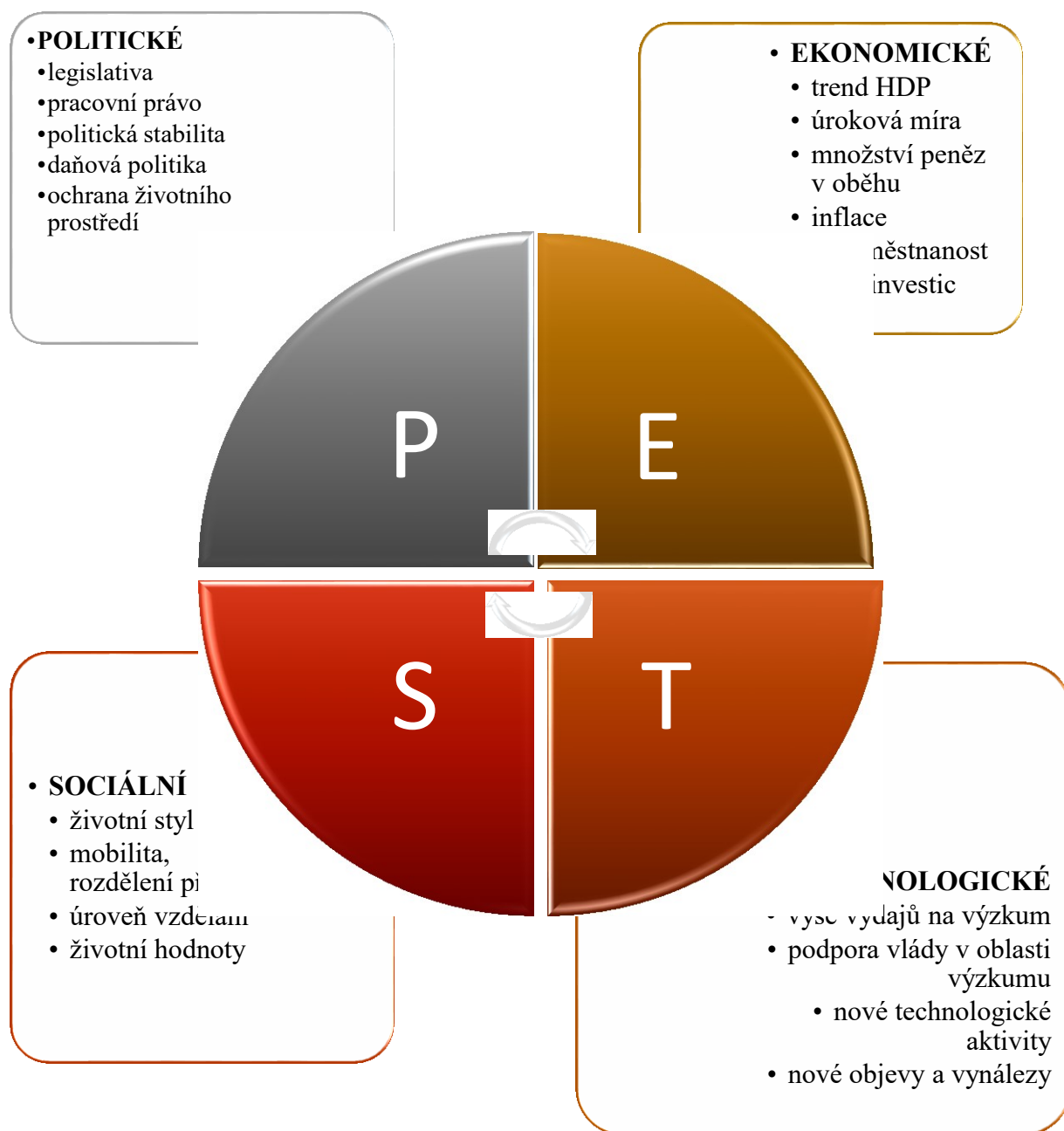
Sociální a demografické faktory: zahrnují ochranu životního prostředí, pracovní sílu, zkoumají průměrný věk a růst populace, životní úroveň a styl obyvatelstva. K sociálním faktorům ještě řadíme důvěru, ocenění, postoj, výběr a životní styl obyvatelstva. To tvoří velká skupina faktorů, které bývají výsledkem různých kulturních, ekonomických, demografických, náboženských, vzdělávacích a etických podmínek, ve kterých člověk žije a třeba je ani nedokáže ovlivnit svým chováním. Sociální faktory se s postupem času mění a přizpůsobují se, na což musí reagovat i podniky, aby byly stále konkurenceschopné. Je také třeba si uvědomit, že s demografickým vývojem se mění i individuální potřeby obyvatelstva a dnešní generace kromě kvalitního pracovního zázemí vyžaduje i uspokojení svých vlastních potřeb a tužeb. Na trhu se tak objevuje stále více zaměstnavatelů, kteří jsou schopni nabídnout a uspokojit takové požadavky zaměstnanců, jako je např. home office, možnost přivést si svého mazlíčka do kanceláře, pružná pracovní doba, atd. (Čmolík, V., J., 2013; Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Technologické faktory: více než kdy jindy je v dnešní době důležité, aby podnik zůstal stále kreativní a nevyhýbal se inovacím, jinak hrozí, že zaostane za svými konkurenty. Je proto

důležité sledovat světové trendy v technologickém vývoji, sledovat i své okolí a získávat informace o změnách, které probíhají. Pokud je podnik schopen předvídat vývoj v technických a technologických směrech, nebude se muset nečekaně přizpůsobovat vlivům, o kterých neměl ani tušení. Trendem v poslední době jsou investice podniků do životního prostředí a jeho ochrany, což podniku pomáhá i v marketingové stránce. Také jsou zpracovávány analýzy, které hodnotí technické vlivy a technologické změny na stav okolí i na konkurenční pozice. K technologickým vlivům patří např. vládní podpora R&D, celkový stav technologie, změny technologie, rychlost zastarávání (Sedláčková, H. a K. Buchta, 2006; Čvančarová, Z. a kol., 2010).

Celkový pohled na PEST analýzu a souvislosti mezi všemi zmíněnými faktory lze pozorovat na obrázku nacházejícím se na další stránce.

Obr. 3.1 PEST analýza

Zdroj: Keřkovský, M. a O. Vykypl, 2006. Vlastní zpracování.

3 PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

Třetí kapitola je zaměřena na analýzu podnikatelského prostředí, ve které je provedena analýza třech zemí, a to: České republiky, Dánska a Slovenska. V letošním žebříčku hodnocení všech 189 světových ekonomik dle Doing Business se umístilo Dánsko na třetím místě, ale jako první evropská země. Cílem je tedy zjistit, co je příčinou, že se Dánsko nachází mezi třemi nejlepšími ekonomikami světa (Doing Business, 2016).

Po rozpadu Československa a vzniku samostatné Slovenské republiky v roce 1993, disponovaly obě země – jak Česká republika, tak Slovenská republika, podobnými výchozími postaveními a podmínkami. Avšak v žebříčku hodnocení ukazatelů Doing Business je dlouhodobě Slovensko před Českou republikou, a např. v takovém roce 2010 činil rozdíl rovných 32 příček. Otázkou tedy zůstává, v čem je Slovensko jiné, co dělá jinak, než Česká republika a proč Česká republika v posledních letech, i když už rozdíl není tak velký, zaostává (Doing Business, 2016; Srpová, J., V. Řehoř a kol., 2010)

Všechny tři země jsou zkoumány na základě PEST analýzy a u všech je také rozebrán jejich daňový systém a zaměstnávání pracovníků.

3.1 Analýza podnikatelského prostředí České republiky

V této podkapitole budou rozebrány čtyři hlavní faktory PEST analýzy působící na podnikatelské prostředí České republiky.

3.1.1 PEST analýza

Česká republika je nejdříve podrobena PEST analýze, na základě které jsou zkoumány všechny čtyři faktory v ní obsažené.

Politické a legislativní faktory

Právní prostředí v České republice je charakteristické svou nízkou efektivností vymáhání práva a také i značnou byrokracií, v případě, že jsou české předpisy harmonizovány s evropskou legislativou. V čele republiky stojí prezident, zákonodárná moc je tvořena dvoukomorovým parlamentem. Celkově je vláda ČR považována za nedůvěryhodnou, k mírnému zlepšení přispělo zvolení pana Andreje Babiše na místo ministra financí ČR. Od doby vstupu České

republiky do Evropské unie v roce 2004 došlo ke změnám v politicko-právní oblasti. Faktem ale zůstává, že otevřenost ekonomiky se zvýšila, avšak zásahy státu do fungování ekonomických procesů a podnikatelského prostředí jsou stále na velké úrovni. Navzdory všem těmto překážkám dosahuje hlavně zahraniční obchod velmi dobrých výsledků. V prosinci minulého roku 2015 byla obchodní bilance zahraničního obchodu opět v kladných číslech, a to s přebytkem 0,5 mld. Kč v národním pojetí.¹ Tento přebytek znamená zlepšení o 6,2 mld. Kč oproti minulému roku 2014. Kladný vliv na obchodní bilanci měl přebytek obchodu v oblasti strojů a dopravních prostředků, průmyslového spotřebního zboží, nápojů a tabáku. Naopak negativně se na ní podílel, i když stále klesající schodek, v oblasti minerálních paliv. Úplně negativní vliv měly polotovary a materiály, chemické výrobky a potraviny a živá zvířata. Celková hodnota obchodní bilance tak v národním pojetí byla 149,1 mld. Kč a zvýšila se o 3,1 mld. Kč. Export se zvýšil o 6,5 % a import o 6,7 %. V celkovém pojetí jde o dobré výsledky českého zahraničního obchodu, ke kterým se vyjádřil i samotný ministr průmyslu a obchodu ČR, Jan Mládek, který řekl: „*Český export pokořil nový rekord, když celkový vývoz za rok 2015 dosáhl částky téměř čtyři biliony korun. Za těmito výsledky stojí především práce českých firem a jejich zaměstnanců a nemůže být pochyb o tom, že k nim přispěla vysoká angažovanost a práce Ministerstva průmyslu a obchodu*“ (Business Info, 2016; Český statistický úřad, 2016).

Ekonomické faktory

Hodnocení české ekonomiky podle kritéria cenové stability, které posuzuje míru spotřebitelské inflace, jejíž hodnota nesmí být vyšší než 1,5 p. b., než průměr tří zemí s nejlepšími výsledky v této oblasti, je následující. Česká republika plní kritérium od roku 2013. V roce 2012 nedošlo ke splnění z důvodu zvýšení nepřímých daní a i nepříznivých nabídkových šoků v podobě vysokých cen ropy a potravin. V roce 2014 byla průměrná míra inflace ve výši 0,4 %, což byla druhá nejnižší hodnota v historii ČR. Za rok 2015 by mělo být kritérium cenové stability splněno, a to i přes velmi nízkou hodnotu kritéria odrážejícího deflaci v některých zemích EU. V letech 2016 – 2018 na základě zprávy ČNB se cenový vývoj pro ČR předpokládá takový, že bude opuštěno od kurzového závazku ČNB a následného zvyšování nominálních úrokových

¹ Národní pojetí zahraničního obchodu: vypovídá o vývozní a dovozní výkonnosti české ekonomiky, tzn. o obchodní bilanci zahraničního obchodu české ekonomiky. Národní pojetí sleduje skutečný obchod se zbožím, který je realizován mezi českými a zahraničními subjekty, tzn. sleduje změnu vlastnictví mezi rezidenty a nerezidenty.

sazeb. Mírné oživení inflace je předpokládáno pro celou Evropu a v těchto letech se tedy předpokládá i plnění kritéria cenové stability (Česká Národní Banka, 2015).

Kritérium stavu veřejných financí je splněno, když jsou udržitelně plněny obě složky fiskálního kritéria, tzn., deficit musí být pod 3 % HDP a dluh sektoru vládních institucí musí být pod 60 % HDP. V červnu 2014 byl vůči ČR ukončen postup při nadměrném schodku, který trval od roku 2009. V roce 2014 došlo k nárůstu deficitu sektoru vládních institucí na 1,9 % HDP, což bylo způsobeno jednorázovým aktuálním výpadkem spotřebních daní, výrazným zvýšením investic a změnou vymezení sektoru vládních institucí. Podle této zprávy z prosince roku 2015 se pro tento rok očekával deficit sektoru vládních institucí ve výši 1,9 % HDP. Na straně příjmů by měl oproti roku 2014 narůstat výběr daně z přidané hodnoty, spotřební daně z tabáku i daní z příjmů. Na výdajové straně bude podle všeho pokračovat růst náhrad zaměstnancům a výdajů na sociální dávky, a především výrazný růst investic, jak národních, tak spolufinancovaných z rozpočtu EU. Dobrou zprávou zůstává, že saldo sektoru vládních institucí by se mělo zlepšovat až na hodnotu -0,5 % HDP v roce 2018. Očekává se plnění tohoto kritéria i v budoucnu. Pro další hladký průběh české ekonomiky je důležité plnit i střednědobý cíl pro strukturální deficit sektoru vládních institucí a to v maximální výši 1 % HDP. Je třeba také poznamenat, že vzhledem k nízké výchozí úrovni dluhu sektoru vládních institucí neměla ČR s plněním této složky kritéria problémy. Avšak v souvislosti s globální finanční a hospodářskou krizí se v letech 2009–2012 dluh výrazně zvýšil z méně než 30 % HDP na přibližně 45 % HDP v roce 2013. To bylo dáno vyššími deficity rozpočtů vládních institucí a nízkými tempy růstu nominálního HDP. Značný nárůst dluhu v roce 2012 byl způsoben tvorbou rezervy na financování schodku a refinancování státního dluhu, jejíž postupné rozpouštění vedlo k poklesu zadlužení v roce 2014. Při daném nastavení fiskální politiky a ekonomickém růstu by dluh v poměru k HDP měl dále klesat, přičemž v roce 2018 dosáhne hodnoty okolo 40 % HDP. Jedním z možných rizik pro sektor vládních institucí představuje změna v demografickém vývoji obyvatelstva a jeho stárnutí. Sice byla provedena určitá opatření v oblasti důchodového zabezpečení, situace je však taková, že tato opatření budou nedostatečná. Co se týká kritéria účasti v mechanismu směnných kurzů, tak členský stát, resp. jeho národní měna, je před vstupem do eurozóny povinna zůstat alespoň dva roky v mechanismu směnných kurzů II (ERM II). Předpokládá se tak pohyb kurzu v rámci flukтуаčního rozpětí $\pm 15\%$ bez devalvace centrální parity a nadměrných tlaků na kurz. Příznivý vývoj ekonomiky ve 2. čtvrtletí 2015 začal posilovat kurz koruny a přiblížil se k 27 CZK/EUR. Na této úrovni jej ČNB udržela ve

3. čtvrtletí. Kurzový závazek bude platit tak dlouho, než budou vytvořeny podmínky pro splnění inflačního cíle ve výši 2 % (Česká Národní Banka, 2015).

Ostatní údaje české ekonomiky vypovídají také o jejím dobrém stavu. Podle lednových údajů došlo ke zvýšení důvěry v průmysl a českou ekonomiku, což je dobrá zpráva pro podniky i pro případné investory chystající investice v České republice, tak i pro podniky české, které mohou získávat více zakázek. Dle všech údajů ekonomických výsledků firem, vývoje zakázek, trhu práce a i spotřebitelských poptávek, by měl růst pokračovat. Zvedá se výroba a měly by růst i zakázky či investice v průběhu celého roku. V důsledků pozitivního ekonomického vývoje dochází i ke stabilizaci sektoru domácností. Naopak u firem, zejména technicky zaměřených, dochází k problémům najímání dostatečně technicky kvalifikovaných pracovníků (Svaz průmyslu a dopravy České republiky, 2016).

Zatímco se české ekonomice daří, do země míří investice. Zejména malé a střední podniky mohou využít příležitosti otevření většího počtu dotačních programů z evropských fondů, které se nevztahují právě na velké podniky. Omezeny jsou v některých případech investice do moderních technologií, které některé druhy podpory neakceptují. Od doby zvolení nové vlády je Česká republika úspěšná v investičních projektech, kterých se podařilo získat 196 v hodnotě 108 mld. Kč a oproti minulým rokům se dá pozorovat značný nárůst. Stát si rovněž od investic slibuje větší počet pracovních míst, jejichž počet se má zvýšit až o 23 tisíc (Business Info, 2016).

Sociální a demografické faktory

Demografie se zabývá reprodukcí lidských populací a předmětem jejího studia je demografická reprodukce, což je obnova lidských populací rozením a vymíráním. Jsou to tedy hlavně změny počtu obyvatel a populační přírůstek, které jsou základními oblastmi demografie. Počet obyvatelstva ovlivňuje proces porodnosti, úmrtnosti a prostorová mobilita. Demografie spolupracuje s geografii obyvatelstva, neboť s ní přímo souvisí, což se právě projevuje na migrační krizi napříč celou Evropou (Český statistický úřad, 2014).

Nejnovější projekce ČSÚ do roku 2050, zpracovaná v roce 2003, byla vypracována ve třech variantách (v nízké, střední a vysoké). Všechny varianty jsou uvažovány při: zvýšení úrovně plodnosti, zlepšení úmrtnosti a kladném migračním saltu. Základní výsledky plynoucí z prognózy jsou takové, že se předpokládá snížení počtu velikosti obyvatelstva České republiky

a jeho výrazné demografické stárnutí. Očekávaný vývoj plodnosti do roku 2050 je očekáván u tří variant na hodnotách 1,42, resp. 1,62, resp. 1,77. Ani jedna varianta nezajišťuje prostou reprodukci obyvatelstva, která je na hranici 2,1 dětí na 1 ženu. Z toho důvodu se v přirozené míře očekává stálý pokles obyvatelstva České republiky. Druhou možností je posunutí nejvyšší intenzity plodnosti do pozdějšího věku, tzn. ze současných 27,8 let matky na 29,5 let. Vývoj ohledně úmrtnosti obyvatelstva vypočítaný dle tří variant u mužů, je takový, že u nízké varianty se předpokládá 77,8 let, střední varianty 78,9 let a u vysoké varianty 80,3 let. U žen jsou hodnoty 83,3 let, resp. 84,5, resp. 86,0 let. Na základě odhadovaných výsledků lze říci, že vlivem stárnutí populace se budou zvyšovat roční počty zemřelých osob. Vývoj ohledně migrace v České republice je takový, že se předpokládá příliv imigrantů v počtech u nízké varianty 10 tisíc osob, u střední varianty 25 tisíc osob a u vysoké varianty 40 tisíc osob. Celkový počet obyvatel rovněž klesá a předpokládá se jeho počet na 8,7 mil. obyvatel, resp. 9,4 mil., resp. 10,83 mil. obyvatel (Kretschmerová, T., M. Šimek, 2004).

Do sociální oblasti patří i různé národnostní menšiny nacházející se na území České republiky. K těm nejpočetnějším tradičně patří Slováci, Ukrajinci a Poláci. Ukrajinská menšina výrazně narůstá a v roce 2011 byl její počet na 0,5 % populace ČR s tím, že nejvyšší koncentrace byla zaznamenána ve Středočeském kraji a v hlavním městě Praha. Také německá menšina zaujímá v ČR své postavení, i když její počet se výrazně snížil oproti dřívějším dobám. Podobně jako Ukrajinci, tak i vietnamská národnostní menšina narůstá. Důvodem je hlavně pracovní migrace a v roce 2011 podíl této menšiny na území České republiky stoupl na 0,3 % celkové populace. Tradičně nejvyšší koncentrace je na území hlavního města Prahy, kterou následuje Ústecký a Karlovarský kraj. Podíl ruské národnostní menšiny také narůstá a v roce 2011 činil již 0,2 % populace. Příčinou migrace byly povětšinou politické a ekonomické důvody a nejvyšší koncentrace Rusů je na území hlavního města Prahy (Český statistický úřad, 2014).

Technologické faktory

Významnou součástí technologických faktorů jsou investice. České republice se nabízí hned několik možností získávání finanční podpory. Programy zaměřené na podnikání jsou financovány ze strukturálních fondů Evropské unie, hlavně tedy z OP PIK a OP Lidské zdroje a zaměstnanost, tak i ze státního rozpočtu ČR – Investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl. V tomto odvětví byla 1. května 2015 zavedena nová úprava ohledně investičních pobídek. Došlo k odstranění hlavních překážek týkajících se zejména daně z příjmů PO. Novela dále významně snižuje minimální požadovaný počet nově vytvořených pracovních míst u činnosti

s vysokou přidanou hodnotou a byly zavedeny nové typy pobídek a dle zákona č. 72/2000 Sb., mohou investoři získat podporu. K nejvíce podporovaným oblastem patří zpracovatelský průmysl, technologická centra a centra strategických služeb. Výzkum a vývoj je další oblastí, která vypovídá o konkurenceschopnosti země. Inovační potenciál České republiky je nízký, což se snaží napravit již zmínění dotace z Evropské unie (Czech Invest, 2016).

V loňském roce 2015 se podařilo vyjednat investice z Číny, které by měly činit více než 1 mld. Kč. Oproti dřívějším rokům se jedná o dvojnásobný nárůst investic, od kterého se čeká hlavně přiblížení se k jiným evropským zemím, do kterých čínský kapitál proudí již od roku 2003. V budoucnu se očekává ještě nárůst objemu čínských investic v přibližné hodnotě 5 mld. Kč (Business Info, 2016).

K významným oborům české ekonomiky patří také informační a komunikační technologie (ICT). Podpora těchto oborů je důležitá i z daňového hlediska, jelikož se jedná o obory, ze kterých plynou do státního rozpočtu nemalé odvody. Česká republika chce zastávat přední pozici na evropském trhu ICT v oblasti služeb s přidanou hodnotou a tak i výzkumu a vývoje produktů ICT. Z toho důvodu jsou pro české firmy důležité nové obchodní příležitosti na zahraničních trzích a rovněž prezentace České republiky jako atraktivního partnera s dobrou výchozí polohou ve střední Evropě (Czech ICT Alliance, 2010).

3.1.2 Daně v České republice

Daňový systém v České republice lze rozdělit na přímé a nepřímé daně. Oba dva druhy příjmů přispívají do státního rozpočtu v podobné výši, rozdíly mezi nimi nejsou nijak markantní (Business Info, 2014).

Mezi přímé daně patří: daň z příjmu FO, daň z příjmu PO, daň z nemovitých věcí, daň silniční a daň z nabytí nemovitých věcí.

Daň z příjmu FO. Poplatníky daně z příjmu FO jsou osoby mající bydliště na území České republiky, nebo se na jejím území zpravidla zdržují. Takoví plátcí daně mají daňovou povinnost vztahující se jednak na jejich příjmy získané ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy, které jim plynou ze zdrojů v zahraničí. U daňových nerezidentů se pak jedná jen o povinnost vztahující se na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. Dle zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, jsou předmětem daně z příjmu FO příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikatelské činnosti. Dále také příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu

a ostatní příjmy. Předmětem daně naopak nejsou úvěry a zápůjčky, příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů dle zákona. Rovněž i příjmy z rozšíření rozsahu či vypořádání společného jmění manželů, nebo i příjem, který plyne z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva. K osvobozeným příjmům patří příjmy plynoucí z prodeje nemovitostí a movitých věcí, cenných papírů, u kterých došlo ke splnění časových testů, příjmy plynoucí z dávek nemocenského a důchodového pojištění. Také zde patří i příjmy ve formě dotací ze státního rozpočtu, obcí, krajů nebo prostředků z EU. Pro samotný výpočet daně slouží rozdíl mezi příjmy a výdaji, které daňový poplatník měl ve zdaňovacím období. Tento rozdíl je znám jako základ daně. Základem daně u poplatníka majícího více příjmů ve zdaňovacím období, je součet všech těchto jeho základů daně v tomto období. V rámci zaměstnaneckého poměru je zaměstnavatel povinen platit z příjmů zaměstnance tyto položky, jež bývají základem daně a jsou příjmem placeným zaměstnavatelem zaměstnanci, který se ještě navyšuje o platby sociálního pojištění, zdravotního pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Ze základu daně je možné odečíst výdaje, které poplatník v daném zdaňovacím období zaplatil dle zákona na určených účelech. Jsou to např. dary, úroky z úvěru připadající na bydlení, penzijní spoření a životní pojištění, výdaje týkající se dalšího vzdělávání – úhrada zkoušek, apod. Pro daň z příjmu FO byla zavedena jednotná daň, která je ve výši 15 %, a to i včetně sazby pro výpočet měsíčních záloh u zaměstnanců. Sleva na dani na poplatníka činí 24 840 Kč, sleva na manželku či manžela, u něhož není vlastní příjem ve zdaňovacím období, který by přesáhl zákonný limit, sleva invalidu na základě jeho stupně invalidity, dále sleva vztahující se na ZTP/P ve výši 49 680 Kč za rok, sleva na studenta. Daňové přiznání se podává zpravidla do 1. dubna 2016, do kdy je nutné vyrovnat daňovou povinnost (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů FO).

Daň z příjmu PO. Poplatníkem daně z příjmu PO jsou obchodní společnosti, organizační složky státu, podílové fondy a podfondy akciových společností, fondy penzijních společností, svěrenské fondy a jednotky. Dle zákona o dani z příjmů, jsou předmětem daně příjmy ve formě výnosů z veškeré činnosti a nakládání s veškerým majetkem. V roce 2013 došlo k novelizaci zákona a přibylo zde mnoho výjimek, jako např., že předmětem daně nejsou: příjmy získané nabytím akcií dle příslušného zákona, příjmy z vlastní činnosti ze Správy úložišť radioaktivních odpadů, příjmy zdravotní pojišťovny plynoucích v různých formách, příjmy týkající se společenství vlastníků jednotek. Zákon rovněž vyhrazuje mnoho případů, ve kterých jsou příjmy osvobozeny od daně z příjmů, ty lze najít v § 19, zákona č. 586/1992 Sb. Daňovými rezidenty jsou všichni poplatníci, kteří mají své sídlo na území České republiky nebo na jejím

území mají místo vedení společnosti. U daňových nerezidentů se pak jedná jen o povinnost vztahující se na jejich příjmy plynoucí jim ze zdrojů na území České republiky. Základ daně je určen na základě hospodářského výsledku společnosti, kterým může být zisk nebo ztráta, a který se poté zvýší nebo sníží na základě zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů. U poplatníků nevykazujících účetnictví, se vychází z rozdílu mezi příjmy a výdaji, u kterých jsou rovněž započteny upravující položky. U obchodních společností lze základ daně snížit o daňovou ztrátu podniku, která nepřevyšuje pět následujících zdaňovacích období. Dále také výdaje související s realizací projektu na výzkum a vývoj, podpory v oblasti odborného vzdělávání a poskytnuté dary. U daně z příjmů PO je sazba daně ze základu daně, ve výši 19 %, pokud dle zákona není stanoveno jinak, jako např. u některých druhů společností, pro které se vztahuje sazba daně ve výši 5 %. V případě daně z příjmů PO tvoří zdanitelné období kalendářní nebo hospodářský rok, který se ale nemusí shodovat s kalendářním rokem. Po skončení zdaňovacího období je potřeba podat daňové přiznání, a to nejpozději do konce následujícího třetího měsíce (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů PO).

Sociální pojištění. Celkový přehled o sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění se zpravidla podává do jednoho měsíce od podání daňové přiznání, tzn., je-li daňové přiznání podáno v řádném termínu do 1. dubna 2016, přehled sociálního pojištění bude podán do 1. května 2016 (v tomto roce výjimka kvůli státnímu svátku, tzn., přesné datum činí 2. května 2016). V případě opožděného podání přehledu jsou udělovány pokuty. Vyměřovacím základem u zdravotního pojištění pro výpočet pojistného je pro rok 2015 částka ve výši 159 666 Kč. Dle zákona se tento vyměřovací základ nevztahuje např. na: držitele průkazu ZTP a ZTP/P, osoby, které nesplňují podmínky pro přiznání starobního důchodu, i když dosáhly věkové hranice, osoby s péčí o jedno dítě do 7 let nebo dvou dětí do 15 let, apod. V těchto případech je vyměřovací základ jen 50 % základu daně z příjmů. Pojistné u daně z příjmů PO činí 13,5 % (Business Info, 2016).

Vyměřovací základ u sociálního zabezpečení pro rok 2015 činí 1 277 328 Kč. Sazba pojistného je v tomto případě 29,2 % z vyměřovacího základu. U fyzické osoby, která provozuje podnikatelskou činnost a účastní se II. pilíře v rámci důchodového spoření, je tato sazba o 3 % nižší, i když došlo k ukončení tohoto pilíře. Doplatek bývá splatný do 8 dnů od doby, kdy došlo k podání přehledu příjmů a výdajů (Business Info, 2016).

Daň z nemovitých věcí. Tato daň, která v roce 2014 nahradila daň z nemovitostí, zahrnuje pozemky a stavby. Dle zákona č. 338/1992 Sb., jsou předmětem daně pozemky nacházející se

na území České republiky a vedené v katastru nemovitostí. Předmětem daně naopak nejsou např. lesní pozemky, vodní plochy s výjimkou rybníků, které slouží k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb a pozemky určené pro obranu státu. Poplatníkem daně z nemovitých věcí je vlastník pozemku. Osvobození od daně má řadu výjimek, které lze najít v § 4, zákona č. 338/1992 Sb. Základem daně z nemovitých věcí je vždy cena nebo skutečná výměra pozemku či půdy, v závislosti na tom, o jaký druh pozemku se jedná. Sazba daně je taktéž stanovena dle tohoto členění a je vyjádřena buď v procentech, nebo v českých korunách (Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí).

Daň silniční. Předmětem daně jsou vozidla, jejichž nejvyšší povolená hmotnost je 12 tun, a která jsou používána k přepravě nákladů a jsou registrovaná v České republice. Na vozidla, která nejsou určena k podnikání, se tato daň nevztahuje. Sazba daně se pohybuje v rozmezí od 1 200 – 4 200 Kč, a je určena na základě zdvihového objemu motoru. Silniční daň se řídí zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, který také vymezuje poplatky za užívání dálnic vztahující se už na všechna vozidla, bez ohledu na to, zda jsou určena k podnikatelským účelům. Zdaňovací období je vymezeno kalendářním rokem. Daňové přiznání je nutné podat do 31. ledna po daném zdaňovacím období (Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční).

Daň z nabytí nemovitých věcí. Podobně jako u dani z nemovitých věcí, tak i u vzniku této daně došlo k nahrazení zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Vztahuje se k ní zákon č. 340/2013 Sb., který je v platnosti od roku 2014. Nově tak došlo k řešení daně z dědictví a darů v rámci daně z příjmů. Poplatníkem je buď převodce vlastnického práva k nemovité věci, nebo nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci. Předmětem daně je zde nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je pozemkem, stavbou nebo částí inženýrské sítě, případně jednotkou a nachází se na území České republiky, právem stavby a spoluvlastnickým podílem na nemovité věci. Do předmětu daně z nabytí nemovitých věcí nepatří nabytí vlastnického práva k nemovité věci prováděním pozemkových úprav a přeměny obchodních korporací. Sazba této daně je ve výši 4 % a povinnost poplatníka podat daňové přiznání je do konce třetího kalendářního měsíce, který následuje po měsíci kalendářním (Zákon č. 340/2013 Sb., o dani z nemovitostí).

Nepřímé daně. K nepřímým daním se řadí: daň z přidané hodnoty a spotřební daň.

Daň z přidané hodnoty. Řídí se zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Jedná se o povinnou daň v Evropské unii, která i vychází ze Směrnice Rady 2006/112/ES, tudíž bylo

nutné daň z přidané hodnoty harmonizovat. Harmonizace se poté promítla do českého zákona o této dani. Do předmětu daně patří: dodání zboží či převod nemovitostí, poskytnutí služby za úplatu, pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie a dovoz zboží. Zdanitelným plněním je plnění, které je předmětem daně a není osvobozeno od daně. Do základu daně patří vše, co bylo jako úplata obdrženo nebo má být teprve obdrženo plátcem za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, případně od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění. Do základu daně patří mimo jiné i cla, dávky či poplatky, jiné daně, daň z elektřiny a ze zemního plynu, z pevných paliv, atd. Rozlišujeme tři sazby daně ve výši (Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH):

- základní sazba daně: 21 %;
- snížená sazba daně: 15 %;
- druhá snížená sazba daně: 10 %.

U jakého zboží se uplatňuje daná sazba daně, stanoví zákon o DPH. Zdaňovací období má u DPH podobu kalendářního měsíce, v některých případech i kalendářního čtvrtletí. Co se týká vlastní daňové povinnosti, tak ta bývá splatná do 25 dnů po skončení zdaňovacího období (Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH).

Spotřební daň. Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, vymezuje podmínky zdaňování v oblasti minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproduktů a tabákových výrobků spotřebními daněmi, způsob značení a prodeje tabákových výrobků a způsob značení i některých minerálních olejů. Plátcem daně je buď PO, nebo FO, která je provozovatelem daňového skladu či oprávněným příjemcem, daňovým zástupcem nebo výrobcem, nebo jí již vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit, a to buď při dovozu, při použití vybraných výrobků osvobozených od daně pro jiné účely, v případě použití vybraných výrobků, u kterých byla vrácena daň pro jiné účely, než na které se vztahuje či při ztrátě nebo znehodnocení vybraných výrobků. Plátcem daně je také PO a FO uplatňující nárok na vrácení daně. V zákoně je taktéž vymezeno, jaké množství se rozumí větším množstvím u každého jednotlivého druhu spotřebního zboží. Při prokázání zdanění vybraných výrobků se přihlíží k několika náležitostem, které musí daňový doklad splňovat, jako např. musí být uvedena obchodní firma nebo její název, sídlo, množství vybraných výrobků, výše spotřební daně, datum a číslo vystavení daňového dokladu, atd. Předmětem spotřební daně jsou vybrané výrobky, které jsou vyrobené na daňovém území Evropského společenství, či jsou na toto území dovezené. U spotřebních daní vzniká daňová povinnost tím, že jsou vybrané výrobky na daňové území dovezené nebo vyrobené. Sazba daně

je v tomto případě stanovena pro každý výrobek jinak, obecně však platí, že dochází k vynásobení základu daně sazbou daně stanovenou pro daný výrobek. Zdaňovací období představuje u těchto výrobků kalendářní měsíc (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřební dani).

3.1.3 Zaměstnávání pracovníků v České republice

Podle zákona o zaměstnanosti nejsou občané jiných členských států Evropské unie bráni jako cizinci, z čehož také vyplývá jejich právní postavení, které je stejné jako u občanů České republiky. Toto opatření se vztahuje i na státy a jejich občany spolu s rodinnými příslušníky, v tzv. Evropském hospodářském prostoru (EHP), kterými jsou Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Rodinnými příslušníky jsou manžel či manželka, partner či partnerka, který na základě právních předpisů uzavřel registrované partnerství s občanem EU. K dalším rodinným příslušníkům patří děti mladší 21 let, nebo pokud jsou na rodičích závislí a dále také vyživovaní nebo závislí příbuzní občana EU nebo EHP a i jeho manžel či manželka, případně i partner a partnerka. Jako rodinného příslušníka lze považovat i občana EU nebo EHP, která udržuje s občanem EU dlouhotrvající vztah, který je podobný tomu rodinnému a bydlí s občanem EU v jedné domácnosti. V takovém případě musí tuto skutečnost potvrdit na Ministerstvu vnitra. Občané členských zemí EU a EHP nemusejí mít k výkonu práce v ČR pracovní povolení a při jejich nástupu do práce má zaměstnavatel povinnost tuto skutečnost oznámit, a to nejpozději v ten den, na konkrétní Úřad práce (ÚP). Při ukončení pracovního poměru je zaměstnavatel rovněž povinen o této skutečnosti informovat pracovní úřad ve lhůtě nejpozději do 10 dnů od skončení pracovního poměru. Pokud je pobyt občana EU na území ČR delší než 30 dnů, je povinen o tom informovat policii a pokud pobyt překročí délku tří měsíců, má povinnost zažádat tzv. o potvrzení o přechodném pobytu občana. U cizinců je tato povinnost stanovena pouze na tři pracovní dny od doby, kdy vstoupil na území ČR, kdy musí tuto povinnost oznámit na policii. Na cizince, kteří jsou hlášeni u ubytovatele, se tato povinnost nevztahuje (EURES, 2015).

Pro české zaměstnavatele je typické uvádění e-mailové adresy, na kterou mohou případní zájemci o práci posílat své životopisy s motivačními dopisy. Pokud projdou tzv. prvním kolem a splní všechny kvalifikační požadavky na danou pozici, jsou pozváni do druhého kola, neboli na pohovor. Ve svém zájmu se doporučuje reagovat na nabídku zaměstnavatele co nejdříve. Jestliže uchazeč projde všemi koly pohovoru, přichází na řadu předložení všech dokumentů, na základě kterých si je zaměstnavatel schopen ověřit jejich pravost a následuje podepsání pracovní smlouvy a nástup do práce. Pouze pracovní smlouva, která byla uzavřena

písemnou formou, je platná a musí splňovat předepsané náležitosti, jako je místo výkonu práce, den nástupu do práce. Součástí pracovní smlouvy bývá i sjednání zkušební doby, během které mohou obě strany ukončit pracovní poměr bez udání důvodů (EURES, 2015).

U některých vybraných profesí je vyžadováno uznání kvalifikace a je nutné podat žádost u příslušného uznávacího orgánu v ČR. Pro vykonávání regulovaných povolání nebo i jiných činností, bývají určeny požadavky, bez kterých jejich výkon není možný. Seznam těchto regulovaných míst je možné nalézt na internetu, a to jak pro Českou republiku, tak i pro Evropu. Uznávány jsou také vysokoškolské diplomy a tituly, o čemž rozhodují veřejné vysoké školy a v ojedinělých případech i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Toto uznávání se nevztahuje na odborné kurzy (EURES, 2015).

Co se týká sazby daní z příjmů FO, tak ta je stanovena ve výši 15 % a je srážena zaměstnavatelem ze mzdy. Sociální pojištění činí 6,5 % z hrubé mzdy zaměstnance a u zdravotního pojištění je částka ve výši 4,5 %. V případě pracovní neschopnosti je zaměstnanec povinen uvědomit zaměstnavatele, a to hned v první den absence a doručit zaměstnavateli potvrzení od lékaře (EURES, 2015).

Podpora v nezaměstnanosti bývá vyplácena, když je splněna podmínka celkové odpracované doby v minulém zaměstnání alespoň v délce 12 měsíců v posledních třech letech. Je uznávána i práce v EU a EHP. Podpora v nezaměstnanosti je vyplácena po dobu 5 – 11 měsíců a v prvních dvou měsících je ve výši 65 % podpůrčí doby, další dva měsíce je ve výši 50 % a poté bývá ve výši 45 % z poslední čisté mzdy (EURES, 2015).

K poskytnutí zdravotní péče je třeba tzv. průkaz EHIC, což je evropský průkaz zdravotního pojištění. O hrazení nákladů na zdravotní péči se stará zdravotní pojišťovna, kterou si každý zvolí podle svého uvážení. Registraci provede zaměstnavatel. Občané EU a jejich rodinní příslušníci mají nárok na stejnou péči jako čeští občané (EURES, 2015).

3.2 Analýza podnikatelského prostředí Dánska

Podnikatelské prostředí Dánska je podrobena analýze ve stejném pořadí, jako tomu je u České republiky.

3.2.1 PEST analýza

Nejdříve je podnikatelské prostředí rozebráno na základě PEST analýzy.

Politické a legislativní faktory. V dánském parlamentu může být zastoupeno několik politických stran najednou. Dánské politika je také založena na konsensu politice. Od roku 1909 neměla ani jedna strana majoritní postavení v parlamentu. Ústavní zákon ověřený v roce 1849 stanovuje rámec dánské demokracie. Zákon vymezuje práva občanů a lidská práva, k nimž patří svoboda projevu a svoboda shromažďování (Denmark: Government and politics, 2016).

Dánsko má za sebou dlouhou historii, která nakonec vedla k vytvoření prosperující země, podílející se na obecné politice a také samozřejmě i na integraci Evropy. Dánsko se připojilo v roce 1949 k NATO a v roce 1973 k EU, avšak Dánsko se odmítlo připojit k některým prvkům Maastrichtské smlouvy EU, mezi kterými byla i Evropská hospodářská a měnová unie (EMU), evropské obranné spolupráce a některé otázky o spravedlnosti a vnitřních věcích. Politická scéna v Dánsku byla také svědkem několika skandálů, jako byl např. ten od Larse Lokkeho Rasmussena, bývalého předsedy za životní prostředí a současného premiéra Dánska, kdy se musel omlouvat za své vysoké cestovní náklady (Market Research Reports, 2012).

V dánské vládě figuruje docela velký počet žen, což Dánsko řadí na celkové 21. místo ve světovém žebříčku dle klasifikace států podle účasti žen v politice (Inter Parliamentary Union, 2016).

Celková politická situace je v zemi stabilní a má také dobrý legislativní systém. Saldo obchodní bilance je v Dánsku kladné již od roku 1987 a v několika letech bylo dosaženo i rekordního přebytku. Ten byl např. v roce 2009 v hodnotě 64,9 mld. DKK, v roce 2014 taktéž dosahoval vysokých hodnot, 61,2 mld. DKK. Na těchto kladných číslech má zásluhu obchod Dánska se zeměmi mimo EU, hlavně tedy v USA nebo Norskem. V EU je to pak především Velká Británie a Švédsko. K těm negativním bilancím naopak patří obchody s Čínou, Německem nebo Nizozemskem (Business Info, 2015).

K nejčastěji dováženým artiklům v Dánsku patří určitě ropa, ropné produkty a příbuzné materiály, vozidla určená pro silniční provoz, všelijaké průmyslové zboží, elektrické stroje a přístroje, oděvní a módní doplňky, výrobky zastupující obecné strojírenství, léky, zdravotnické potřeby a farmaceutické výrobky, telekomunikační zařízení a přístroje pro záznam zvuku, kancelářské stroje zahrnující i výpočetní techniku, a v neposlední řadě i výrobky z kovů. Naopak k nejvíce vyváženým položkám se řadí léky, zdravotnické potřeby a farmaceutické výrobky, ropa, ropné produkty a příbuzné materiály, výrobky z obecného strojírenství, maso a masné výrobky, průmyslové výrobky, zařízení na výrobu elektrické energie, oděvní a módní doplňky a zařízení na výrobu elektrické energie (Business Info, 2015).

Díky členství v EU a jako severský stát s výbornou kuchyní těží Dánsko hodně i z cestovního ruchu. Občané EU nepotřebují pro vstup na dánské území vízum, což jen nahrává Dánsku v přilákání hodně turistů a také k udržování dobrých diplomatických vztahů. Zahraniční politika Dánska je také jeho odrazem členství v mezinárodních organizacích OSN, OECD, WTO, atd. Dbá se na mezinárodní spolupráci, svobodný a nediskriminační trh (Business Info, 2015).

Dánská legislativa je velmi liberální vůči zahraničním investorům a od poloviny 80. let i v souvislosti s celkovou liberalizací světového kapitálu, o čemž svědčí i absence nějakého zákona, který by omezoval aktivity zahraničních společností investovat. Stejný přístup platí jak pro tuzemské, tak i pro zahraniční společnosti. Lze se setkat jen s pár vlastnickými omezeními, která se vyskytují v těchto oblastech: hledání ropných nalezišť, výroba zbraní, u cizinců nebo cizích leteckých společností je zakázáno vlastnit či vykonávat kontrolu nad letadly, která mají registraci v Dánsku. Omezení se dále vztahuje na lodě registrované v Dánském mezinárodním rejstříku lodí a za účelem provozování právních služeb je v zemi požadována zkouška nebo pracovní zkušenost v místním právu, většinou tříletého charakteru (Business Info, 2015).

Ekonomické faktory. Dánská ekonomika patří k těm nejsilnějším a nejefektivnějším v celé Evropě. Mnohdy je také ekonomika severských států uváděna jako vzor pro ostatní země. V minulém roce 2015 tuto pozici Dánsko potvrdilo i v žebříčku ukazatelů Doing Business, když skončilo na celkovém třetím místě a jako první evropská země (Doing Business, 2016).

Zprávy ohledně vývoje dánské ekonomiky jsou velmi příznivé a očekává se její další růst. Tento růst podporují faktory jako je růst domácí poptávky, spotřeby a investic a také přiměřená finanční a rozpočtová politika. I Dánská národní banka je v tomto směru optimistická, i když

očekává pomalejší ekonomický růst. Stabilní ekonomický růst se odráží i v rostoucí zaměstnanosti a snižující se nezaměstnanosti, která se v současné době pohybuje na hranici 4,4 %. Celková hodnota HDP také vzrostla na 342,36 mld. USD, míra inflace se pohybuje na 0,3 %. Ekonomický růst zlepšují i nízké ceny ropy a úrokových sazeb, a dokonce i rostoucí konkurenceschopnost vyvolaná slabším kurzem eura. Ministr hospodářství věří, že tyto pozitivní výsledky zapříčinila zdravá ekonomická politika vlády, která přijala nezbytné reformy. Ekonomové zase vidí příčinu v rostoucí důvěře spotřebitelů v celé Evropě (Business Info, 2015).

Dánská ekonomika samozřejmě není imunní vůči světovým krizím a v minulosti se její hodnoty dostaly až na skoro dvojnásobnou úroveň těch dnešních. Nezaměstnanost byla na úrovni 6,1 %, míra inflace se pohybovala na 3,6 %, veřejné finance se nacházely ve schodku. Podle názoru ekonomů se dánský rozpočtový deficit veřejných financí bude i nadále pohybovat na hranici povolených 3 % HDP a nezbývá moc prostoru pro možná negativní překvapení. V takovém případě by se Dánsko dostalo pod drobnohled Evropské komise, jako se mu to stalo už v roce 2010. Komise Dánsko upozorňovala na dodržování přísnější finanční politiky. Avšak Ministerstvo hospodářství se k věci staví kladněji a nemyslí si, že by překročila dánská ekonomika hranici 3 % rozpočtového deficitu veřejných financí. Rovněž počítá s celkovým veřejným dluhem v tomto roce na úrovni přibližně 39 % HDP, což má daleko k překročení stanovených 60 % HDP. U mezinárodních ratingových agentur je Dánsko pořád označováno tím nejvyšším možným označením AAA (Business Info, 2015).

Dle zprávy Danish Economic Councils (2015), což je dánský nezávislý poradní orgán, jehož cílem je poskytování nezávislých analýz a poradenství, má přistoupení Dánska k bankovní unii své klady i zápory. Pozitiva jsou viděna ve zvýšení finanční stability a udržení budoucí kvality dohledu. Svou kladnou roli sehrají i sjednocená pravidla, která podpoří konkurenci jednotlivých institucí. K negativním stránkám patří možná nevyhnutelnost zrušení specificky navržených národních řešení, zejména zvláštního systému poskytování hypoték. V konečném důsledku se zpráva přiklání k přistoupení Dánska k unii. V dubnu se k tomu pozitivně vyjádřila i současná levicově orientovaná vláda. Podle Ministerstva spravedlnosti se přistoupení obejde bez vypisování národního referenda nebo schvalování tzv. silné většiny v parlamentu.

Sociální a demografické faktory. Složení obyvatelstva v Dánsku je na velice pestré úrovni. Přestože Dánové tvoří skoro 90 % obyvatelstva, žije v zemi i mnoho imigrantů. Jih Jutského poloostrova obývá německá menšina, zbylých 10 % je tvořeno právě imigranty a jejich

potomky. Přes půlka z nich přišla do Dánska z Evropy, druhá polovina z různých zemí od Asie po Afriku (Business Info, 2015).

Volný přístup ke vzdělání, dlouhá tradice aktivní politiky zaměstnanosti a dobře vyvinutý systém vzdělávání dospělých, je sociální úroveň na dobré úrovni, avšak stále se najdou skupiny lidí, kterým chybí základní dovednosti. V této oblasti proběhly reformy vztahující se k povinnému vzdělávání, což by mělo zajistit lepší dovednosti budoucích uchazečů o práci. Přestože flexibilita dánského trhu práce napomáhá k dosažení efektivní alokace dovedností v ekonomice, je podíl vysoce kvalifikovaných pracovníků v soukromém sektoru poměrně nízký (Market Research Reports, 2012).

V Dánsku proběhla reforma týkající se zdravotního postižení, od které si Dánsko slibuje lepší aktivaci dovedností v případě dostatečného pokroku. Jako i jinde ve světě, jsou i zde peníze ukazatelem životní úrovně. Průměrný disponibilní příjem v Dánsku je 24 682 USD ročně, což je nad průměrem OECD (23 047 USD/rok). Silné jsou i sociální sítě, na kterých jsou nabízena pracovní místa, služby a další možnosti. Zajímavé také je i to, že Dánové v 94 % věří, že znají někoho blízkého, kdo by jim v době nouze pomohl. Opět se jedná o nadprůměr podle OECD hodnot (Market Research Reports, 2012).

V Dánsku žije kolem 5,5 mil. obyvatel a jeho součástí jsou Faerské ostrovy a Grónsko. Hustota obyvatel je 131,9 obyvatel na km², podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva je 75 % a průměrný roční přírůstek obyvatelstva činí 0,23 %. Složení mužů a žen je v Dánsku téměř na stejné úrovni, o necelé 1 % převládají ženy nad muži (Business Info, 2015).

Technologické faktory. Dánsko se může pyšnit velkou vyspělostí služeb, k nimž patří finanční sektor, velkoobchod, hotely či restaurace. Vysoké úrovně dosahuje i infrastruktura a je pro ni typické neustále zlepšování a rozvoj. K nejvýhodnějším ve světě patří i distribuční systém v zemi. V Dánsku platí zákaz prodeje a pěstování GMO (geneticky modifikovaných organismů), která obsahují antibiotika a v zemi se dbá na zdravou a vyváženou stravu. Vysoká je úroveň i v softwarové oblasti, mnoho inženýrů hrálo hlavní roli ve vytváření světových programovacích jazyků, jako jsou např. Turbo Pascal, Delphi, atd. Průkopníkem je dánský fyzik, který jako první člověk na světě objevil brzdové světlo, což vede k dalšímu pokroku na počítači a v lineární optice. Dánsko se podílelo i na výrobě mobilních telefonů a již nyní zaniklá firma DanCall patřila k prvním firmám vyvíjející mobilní telefony GSM (Market Research Reports, 2012).

3.2.2 Daně v Dánsku

Všichni občané, kteří využívají nějakým způsobem veřejný sektor v Dánsku, také musejí za tuto možnost zaplatit v podobě daní. Dánsko patří mezi země s nejvyššími daněmi vůbec, což ale zase dánské vládě a občanům poskytuje možnost sociální jistoty v budoucnu. Vybrané daně jsou dále využívány pro různé výdaje, jako jsou např. sociální dávky, důchody, přídavky na děti nebo veřejné instituce, tzn. školy, nemocnice, knihovny nebo policii (Skat, 2016).

Daňový systém je zde progresivní, tzn., že čím vyšší má někdo příjem, tím vyšší budou i jeho odvedené daně. V mnoha zemích platí lidé méně na daních, ale ve výsledku musejí pak ještě platit za školní docházku, návštěvu nemocnic či u lékaře, atd. Dánsko má své vlastní Ministerstvo daní a jeho ministra a vlastní daňové zákony. Tak jako ve většině zemí, jsou i daně v Dánsku rozdělené na přímé a nepřímé daně (Skat, 2016).

Přímé daně. K přímým daním řadí dánské Ministerstvo daní následující daně.

Daň z příjmů FO. Daň z příjmů FO odvádějí rezidenti mající trvalé bydliště v Dánsku a osoby, které v zemi pobývají dobu delší než šest měsíců. K daňovým rezidentům patří i osoby mající zaměstnání na palubě lodí, které jsou v Dánsku registrované (Trading Economics, 2016).

Daň je vybírána od každého jednotlivce a směřuje do různých oblastí, jako jsou např. důchody, úroky, dividendy. Daň z příjmů FO je důležitým zdrojem pro dánskou vládu. Jak už bylo psáno výše, daňový systém je u FO progresivní. Zdanitelný příjem se obecně počítá jako součet všech osobních příjmů a kapitálových výnosů mínus obecné odpočty. Zaměstnanci si mohou z daní odečíst i náklady, které vynaložili cestováním do práce, nebo pojištění proti nezaměstnanosti. Manželé jsou zdaňováni odděleně. V Dánsku je ještě odváděna místní a státní daň. Sazby daní se pohybují v rozmezí od 0 % až do 55,8 %. Obecní daň se vybírá ze zdanitelného příjmu a liší se podle dané obce, ale v průměru činí 24,90 % (Trading Economics, 2016).

Státní daně jsou ještě rozdělené do dvou kategorií, jako tzv. spodní a horní daň. Spodní daň a její základ je reprezentován jako příjem FO plus kladné saldo kapitálových příjmů. Spodní daň představuje zdanění 8,08 % z příjmů převyšujících 43 400 DKK. Horní daň je tvořena osobním příjmem a pozitivním čistým ziskem kapitálu. Sazba daně je 15 % z části horního základu daně, který přesahuje 459 200 DKK (PwC, 2016).

Sociální pojištění. V obecné míře odvádí zaměstnanec, co se týká důchodového, zdravotního a nemocenského pojištění od 12 do 9 % ze své hrubé mzdy. Odvádí ho pouze zaměstnanec, zaměstnavatel není povinen tyto příspěvky platit (Finance, 2016).

Daň z příjmů PO. Podle dánského daňového zákona zde stále převládá princip teritoriality a dánská firma tak nedaní své příjmy získané mimo území Dánska. Nerezidentské společnosti jsou zdaňovány jen ze zisků rozdělovaných z příjmů ze zdrojů v Dánsku. Výše sazby daně z příjmů PO za rok 2015 je 23,5 %, v tomto roce je však snížena na 22 % a měla by na této hodnotě zůstat i nadále (PwC, 2016).

Daň z příjmů se týká veřejných a soukromých podniků, které byly založeny na území Dánska a výjimkou jsou ostatní rezidentní společnosti, které byly založeny s omezeným ručením, dále jsou to různá úvěrová družstva, spořicí či hypoteční instituce, atd. (Skat, 2016).

Speciální dani podléhají zisky plynoucí z průzkumu a těžby ropy a zemního plynu na dánském kontinentálním šelfu v poměr 52 % kromě běžné daně z příjmů PO. Jinak daňová sazba je ve výši 25 % z příjmů firem. Zdanitelné období zde představuje daňový rok, který se nemusí shodovat s tím kalendářním (Skat, 2016).

U odpisů je používána lineární metoda. Námořní subjekty, které uplatňují daňovou tonáž z doby svého vzniku, nemohou odečíst odpisy pro své daňové účely. Zvláštní pravidla platí pro přepravu jednotky, které se rozhodnou zahrnout některá další aktiva v pozdějším okamžiku, a které nebyla dříve předmětem režimu (PwC, 2016).

Daňové přiznání se podává do šesti měsíců od doby, kdy skončil daňový rok. V případě, že daňový rok končí v období mezi 1. lednem a 31. březnem, podává se daňové přiznání nejpozději do 1. července téhož roku (PwC, 2016).

Daň z nemovitostí. U daně stanovené na základě veřejného posouzení majetku z nemovitostí je to tak, že pokud v Dánsku vlastníte dům nebo byt, musíte z jeho hodnoty zaplatit daň na základě posouzení veřejného majetku. Hodnota nemovitosti je hodnocena daňovým úřadem každý druhý rok. Lidé žijící v Dánsku musí také zaplatit daň z jakéhokoli jiného majetku, který vlastní a lidé žijící v zahraničí musí rovněž zaplatit daň z nemovitostí, který v Dánsku vlastní. Daň se pohybuje v rozmezí od 1 do 3 %, podle toho, jakou hodnotu má náš majetek. U majetku, jehož hodnota byla stanovena do 3 040 000 DKK, je daň v sazbě 1 %, nad tuto částku je už daň v sazbě 3 % (Skat, 2016).

Obecní daň splňuje skoro stejné náležitosti. V případě vlastnictví domu, bytu nebo pozemku se daň obci odvádí také podle skutečné hodnoty nemovitosti. Daň je posuzována a vybírána u každé obce a také se bude od obce k obci lišit (Skat, 2016).

Daň dědická a darovací a v případě úmrtí. Pokud nastane úmrtí v rodině, je celý majetek děděn daní z pozůstalosti a poté jsou dědickou daní zdaňovány jednotlivé zděděné podíly od dědiců. K osvobození od daně dochází jen u manželky či manžela. Výše daně dědické se liší podle toho, na jakou osobu majetek přechází. Rozlišuje se zde osoba jiná než blízká a blízké osoby, mezi které patří děti, dále nevlastní děti a také jejich potomci, manželka či manžel a rodiče. Blízké osoby jsou osvobozeny od daně, ty ostatní podléhají dani pozůstalostní a dědické. U darů učených pro děti, nevlastní děti a jejich potomky, rodiče a nevlastní rodiče, prarodiče a manželé jsou dary zdaněné 15 % z částky, která přesahuje 61 500 DKK. Od daně jsou osvobozeny dary do této hodnoty (Skat, 2016).

Nepřímé daně. K nepřímým daním patří daň z přidané hodnoty, tedy DPH, jehož legislativní vymezení je velmi podobné ostatním členským státům EU. V Dánsku je DPH zahrnuto v ceně skoro všeho zboží. Také je DPH vybíráno i ze všech služeb, které dotyčná osoba využije, jako např. návštěva kadeřnictví, oprava auta, kola, apod. Dani podléhají jak jednotlivci, tak společnosti, které vykonávají nějakou ekonomickou činnost, při které dosáhnou stanoveného limitu (Skat, 2016).

3.2.3 Zaměstnávání pracovníků v Dánsku

Podle pravidel EU o volném pohybu osob a služeb, mohou občané EU a EHP pobývat v Dánsku. Samozřejmostí je prokázání se občanským průkazem nebo pasem. U pobytu delšího jak 3 měsíce nebo v případě hledání zaměstnání na dobu delší jak 6 měsíců, se musí občan EU nebo EHP zaregistrovat u Regional State Administration. Žádost se musí předložit nejpozději do tří měsíců od vstupu do země. U studentů se kromě občanského průkazu nebo pasu vyžadují i další dokumenty, mezi které patří doklady o vzdělávacím programu nebo o škole, kterou se chystají navštěvovat. V případě zaměstnání se zase jedná o dokumenty od zaměstnavatele nebo pracovní smlouvu. Důležité je také provést registraci u Národního registru obyvatel, jestliže bude pobyt v Dánsku delší než tři měsíce. Toto se doporučuje ihned po příjezdu, avšak není to nutnost. V Dánsku lze pobývat až šest měsíců bez této registrace. Po jejím provedení dostane každý registrační číslo, které hraje důležitou roli při vyplácení mezd a také u bankovních transakcí, prodeje nemovitostí, apod. Registrační číslo plní ještě další významnou roli, a to při

sociálním zabezpečení, které je v Dánsku financováno právě přes daňový systém. Je proto nutné být registrován u Národního registru obyvatel, abychom kromě registračního čísla obdrželi i zdravotní kartu (EURES, 2016).

Dánský pracovní trh je od 1. 5. 2009 otevřený pro všechny příslušníky z ostatních členských států EU, a pokud se rozhodnou v zemi pracovat, musejí uvědomit daňový úřad, jelikož budou potřebovat tzv. e-tax card, což je daňová kartička obsahující údaje o částkách, jaké nám hodlá zaměstnavatel strhávat ze mzdy, výši osobních příspěvků a procentuální informace o daňových sazbách, jaké budeme muset zaplatit. Pokud hodláme v zemi vykonávat sezónní práce, bude se nás týkat pouze omezené zdanění a e-tax card nám bude vydána mezinárodní divizí při daňovém úřadu. Při pracovním poměru delším než šest měsíců nám bude e-tax card vydána prostřednictvím domácí divize při daňovém úřadu a budeme podléhat plné daňové povinnosti. Rozlišujeme ještě speciální zdanění pro výzkumné pracovníky (EURES, 2016).

Další důležitou věcí je zřízení si tzv. NemKonta bankovního účtu. Jedná se o veřejný platební systém umožňující platební styk institucí s konkrétní osobou. Většinou jde o platby z veřejných institucí, nebo dávky sociálního zabezpečení, refundaci daní, apod. Pojištění proti nezaměstnanosti je v Dánsku možné přes pojišťovací fond, který bychom měli kontaktovat, jakmile začneme pracovat. Toto pojištění je zcela dobrovolné. Pokud dojde k ukončení pracovního poměru, doporučuje se nechat si před odjezdem ze země vystavit tzv. U1 formulář E301, který je našim potvrzením o zaměstnání (EURES, 2016).

Pro zvýšení našich šancí na dobré pracovní umístění, je určitě užitečné nechat si uznat vzdělání od státního úřadu Cirius. Dánský zaměstnavatel má potom lepší představu o naší kvalifikaci a je pro něj jednodušší ho srovnat s dánským systémem vzdělávání. U regulovaných profesí je nutná autorizace od příslušné instituce. Seznam těchto profesí a autorizačních institucí lze najít na stránkách Cirius. Kromě jiného obsahují stránky i informace o možnostech získání povolení k výkonu práce s různými profesemi (EURES, 2016).

Dánsko je země, která nemá stanovenou minimální mzdu a průměrná hrubá mzda patří mezi ty nejvyšší. Kolektivní smlouvy stanovují výši mezd pro jednotlivé sektory. Co se týká pracovních smluv na dobu určitou, tak zajímavostí je, že mohou být uzavřeny max. na dobu tří měsíců. Během těchto tří měsíců může dostat zaměstnanec od zaměstnavatele výpověď s dvoutýdenní výpovědní lhůtou, jejíž délka se stanovuje podle délky pracovního poměru. U zaměstnanců zaměstnaných na méně jak šest měsíců, bývá nárok na měsíční výpovědní lhůtu. U šesti

odpracovaných měsíců je tato výpovědní lhůta tříměsíční. A u tří odpracovaných let se lhůta zvyšuje na čtyři měsíce a poté o každý měsíc s každým dalším odpracovaným rokem (EURES, 2016).

Pracovní smlouvu je možné uzavřít i ústní dohodou. V případě, že zaměstnanec bude pracovat déle než jeden měsíc a překročí 8 odpracovaných hodin týdně, musí být už smlouva v písemné formě. Opět je zde tříměsíční zkušební doba a dva týdny jako výpovědní lhůta. V Dánsku je možné mít až 30 dní placené dovolené, přičemž počet těchto dní závisí na počtu odpracovaných měsíců v minulém roce (EURES, 2016).

3.3 Analýza podnikatelského prostředí Slovenska

Podnikatelské prostředí Slovenska je podrobeno analýze ve stejném pořadí, jako tomu je u České republiky i Dánska.

3.3.1 PEST analýza

Nejdříve dojde opět k rozebrání podnikatelského prostředí na základě PEST analýzy.

Politické a legislativní faktory. Slovensko je parlamentní republikou, kde výkonnou moc představuje vláda v čele s premiérem. Hlavou státu je prezident, který je volen přímou volbou občanů na 5 let. V současné době je jím Andrej Kiska. Zákonodárná moc je vykonávána jednokomorovým parlamentem zvaným Národní rada Slovenské republiky. Zasedá v něm 150 poslanců. Lze konstatovat, že se v zemi konají svobodné volby a funguje v ní oddělení jednotlivých státních mocí, tzn. výkonné, soudní a zákonodárné (Central Intelligence Agency, 2016).

Poslední volby proběhly 5. března 2016 a dříve dominující strana SMER v ní propadla a nedokázala si udržet původní parlamentní většinu (Podnikatelská aliance Slovensko, 2016).

V zemi jsou respektována práva ohledně náboženství, svobody projevu a právo na shromažďování. Negativní stránkou zůstává silná korupce a také to, že ve většině případů ji nelze dokázat kvůli malé propracovanosti v zákonech. Objevily se i případy zastrašování soudců. Jelikož je soudní systém celkově nepřiměřeně zatížený, objevuje se u některých soudců nedostatečná kvalifikace. Tato situace začínající korupcí a končící malou výkonností soudů nepřináší nic dobrého a zatěžuje politický a legislativní systém země (Podnikatelská aliance Slovensko, 2016).

Slovensko se dělí na osm samosprávných krajů. Hlavním městem je Bratislava, kde žije necelých půl milionu obyvatel. Stejně jako Česká republika je i Slovensko od roku 2004 členem EU. Členství Slovenska se dále opírá o tyto mezinárodní organizace: NATO, OSN, WTO, OECD, OSCE. Mimo ně je Slovensko spolu s Českou republikou členy Visegrádské čtyřky (Central Intelligence Agency, 2016).

Ekonomické faktory. Ekonomika Slovenska je zaměřená na export a nejvíce je závislá na Německu, jakožto jeho největším obchodním partnerovi. Ačkoliv má Slovensko za sebou úspěšný hospodářský vývoj, je v zemi stále vysoká nezaměstnanost, která podle posledních měření k únoru 2016 dosahovala 10,1 %. I přesto je země zajímavá pro zahraniční investory, jelikož v ní mohou nalézt všechny pozitivní faktory pro investice, jako jsou levná a schopná pracovní síla, dobrá zeměpisná poloha, daňová politika vlády a i dobrý liberální zákoník práce. Úspěšný hospodářský růst trvá od vstupu Slovenska do EU a od té doby má stát i vyrovnanější rozpočet. I když Slovensko bylo také zasaženo světovou ekonomickou krizí, díky obnovené zahraniční poptávce se hospodářství rychle vzpamatovalo (Trading Economics, 2016).

HDP Slovenska by mělo podle odhadů tento rok růst o 3,2 % a v budoucnosti by se měl tento růst zrychlovat. Evropská komise pro další rok dokonce předpokládá růst ekonomiky o 3,4 % a na další rok už hovoří o růstu 4,1 %. K takovým závěrům dochází i na základě investic v automobilovém průmyslu, které tento růst poženou nahoru. Jedná se hlavně o Jaguár a Land Rover, ale i o Volkswagen, který plánuje nové investice. Zároveň Evropská komise upozorňuje na to, aby se zlepšily podmínky na trhu práce a míra nezaměstnanosti by měla klesnout pod 10,3 %, což se děje právě v těchto dnech a Slovensko ještě očekává, že v druhé půlce tohoto roku klesne nezaměstnanost na jednocifernou úroveň. Důvodem bude ale i to, že se na nezaměstnanosti pozitivně odráží i aktivační práce, které sice vyřadí občany z evidence úřadů práce, ale oni novou práci nemají. Kromě investic se spoléhá hlavně na domácí spotřebu, která by měla růst na základě nízkých cen ropy, příznivých podmínek financování nebo nízkého kurzu eura (Investujeme, 2016).

U mezd se očekává meziroční růst na úrovni 3 %, na čemž se podílí nízké inflace. Ta je momentálně na – 0,4 % (Trading Economics, 2016).

Sociální a demografické faktory. Slovenská populace čítala ke sčítání lidu v roce 2013 necelých 5,5 mil. obyvatel. S 51,3 % převládají ženy. Ve městech žije 55 % obyvatel a každý rok stoupá o malé procento (0,1 %) urbanizace. Také na Slovensku žijí různé národnostní

menšiny, k nejpočetnějším patří maďarské s 9,7 %, rómské s 1,7 %, pouze 0,8 % má české zastoupení a 0,2 % ukrajinské. Úředním jazykem je slovenština a na jihu země je rozšířena maďarština. Lékařská péče je v rukou státu, ale i přesto v zemi existuje několik soukromých zařízení. Průměrná délka života je u mužů 72 let a u žen 80 let. Pro většinu slovenského obyvatelstva je typický průměrný životní standard. Určité problémy lze čekat v nedostatečném množství bytových jednotek a ve špatném stavu mnoha výškových budov, ale situace se zlepšuje (Slovenská statistická a demografická společnost, 2013).

Na Slovensku je na základě ústavy oddělena církev od státu. Nejvíce obyvatel se hlásilo v roce 2010 k římskokatolické církvi, a to rovných 68,9 %, následovala evangelická církev s 6,9 %. Celých 13 % obyvatel bylo bez vyznání nějakého náboženství. U církví a náboženských organizací, které mají více jak 20 000 členů, jsou podle práva možné úlevy na dani a finanční podpora státu. Vztah mezi katolickou církví a státem je na Slovensku upravený na základě smlouvy s Vatikánem. Náboženství zde nemá žádný vliv na politickou scénu, i když v minulosti zde byly pokusy o ovlivnění jednání týkající se interrupce s cílem ji úplně zakázat (Slovenská statistická a demografická společnost, 2013).

Slovensko je jinak velmi kulturní národ s bohatou historií a kulturními památkami, z nichž dokonce osm je zařazeno na seznamu UNESCO. Slovensko je také bohaté co do literárních děl, umění, hudby, divadla nebo kinematografie (Slovenské dědictví UNESCO, 2013).

Technologické faktory. Slovenská doprava je poměrně moderní, ale řídká, což je dáno členitým terénem. Nejvíce rozsáhlá je samozřejmě silniční síť a většina této sítě je v podobně zpevněných cest. Nechybí železniční doprava, která je v dnešních dnech docela neefektivní, a tak probíhají práce na jejím zlepšování. Významným dopravním uzlem, nejen silničním nebo železničním, je Bratislava. Její výhodná poloha na řece Dunaj, blízkost letiště a možnost napojení na silniční a dálniční síť s blízkostí hranic maďarských i rakouských, z ní činí důležité místo (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2015).

Slovensko se také angažuje i ve výrobě elektřiny skrz jaderné elektrárny, které doplňují tepelné a vodní elektrárny. Před solárními elektrárnami se upřednostňuje využití biomasy. Pro Slovensko je důležitý obchodní partner Rusko, do země se z něj dováží ropa a zemní plyn (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2015).

Telekomunikační oblast je na srovnatelné úrovni s ostatními regiony a dochází ke stálému zlepšování a rozvíjení, hlavně u mobilních telefonů. Postupně se také přechází od analogového systému k digitálními vysílání a zavádí se využití optických vláken. Co se týká vědeckého výzkumu, je na tom Slovensko dobře. Vědci patří v Evropě k uznávaným, přesto se od své vlády nedočkají nějaké velké finanční podpory. Podpora vědy a výzkumu tak na Slovensku patří k finančně nejchudším v Evropě. Největší podíl má slovenská věda na výzkumu alternativních zdrojů elektrické energie nebo na nových technologiích ve zdravotnictví (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2015).

Dochází také ke změnám geografie technologického pokroku a mezi krajinami, které jsou technologicky úspěšné v současné době, se nyní objevují nové krajiny. Transfer technologií pomalu začíná mít více regionální charakter. Výzkum a vývoj v oblasti služeb může z dlouhodobého hlediska předstihnout výzkum a vývoj v průmyslu. Technologický pokrok je klíčovým faktorem vývoje obchodu (Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, 2015).

3.3.2 Daně na Slovensku

Všichni daňoví rezidenti Slovenska podléhají dani ze svých příjmů celosvětově, a to bez ohledu na to, jestli jejich příjmy pocházejí ze zdrojů ze Slovenska, nebo nějaké jiné země. U daňových nerezidentů je situace taková, že ti podléhají pouze dani získané ze zdrojů na území Slovenska. Tyto zdroje zahrnují příjmy z provedených prací ve Slovensku, včetně tantiém, z nezávislé obchodní činnosti vykonávané prostřednictvím stále provozovny a výnosy ze služeb provedených ve Slovensku. Kromě jiného tyto příjmy zahrnují i úrokové výnosy, licenční poplatky a příjmy z prodeje či pronájmu nemovitostí, které se nacházejí na území Slovenska (PwC, 2016).

Přímé daně. K přímým daním Slovenska patří daň z příjmů FO, daň z příjmů PO a daň z nemovitostí.

Daň z příjmů FO. Daňové sazby u dani z příjmů FO jsou na Slovensku takové, že dani o daňové sazbě 19 % podléhají příjmy, které mají daňový základ až 176,8 násobek životního minima, což je příjem ve výši 35 022, 31 EUR. Pokud je tento základ daně překročen, uplatňuje se daňová sazba 25 %. U výnosů ústavních orgánů ze závislé činnosti jsou kromě jiného vypočtené daně jako výše, s tím, že je u nich speciální sazba daně 5 %. Výnosy z kapitálových

příjmů jsou zahrnuty ve zvláštním daňovém základu ve výši 19 %. U daně z příjmů FO nejsou na Slovensku vybírány žádné místní daně (PwC, 2016).

Sociální pojištění. Na Slovensku odvádějí zaměstnanci dohromady za sociální a zdravotní pojištění 13,4 %. Z této procentuální sazby jdou 4 % na zdravotní pojištění a důchodové, 1,4 % nemocenské, 3 % na invalidní, 1 % pro případ nezaměstnanosti. Zaměstnavatelé odvádějí dohromady 35,2 %, opět lze sazbu rozložit následovně. Zdravotní 10 %, důchodové 14 %, nemocenské 1,4 %, invalidní 3 %, pro případ nezaměstnanosti 1 %, garanční 0,25 %, úrazové 0,8 %, rezervní fond 4,75 % (EURES, 2016).

Daň z příjmů PO. Daň z příjmů PO se vztahuje ke všem ziskům ze všech společností, včetně poboček zahraničních společností. Daňoví rezidenti na Slovensku jsou zdaňováni ze všech svých celosvětových příjmů. Daňoví rezidenti na Slovensku mohou využít metodu zamezení dvojího zdanění, jestliže je jejich příjem zdaněn v zahraničí. Daňoví nerezidenti na Slovensku podléhají dani z příjmů pouze z jejich příjmů získaných na území Slovenska. Tyto příjmy jsou definovány místním daňovým právem a zahrnují kromě jiného podnikatelské příjmy stálých provozoven, pasivní druhy příjmů, jako např. licenční poplatky, úroky a příjmy z prodeje majetku (PwC, 2016).

Daň z příjmů PO na Slovensku je ve výši 22 %. U některých příjmů (licenční poplatky, úroky) může být sazba ve výši 19 %. Speciální sazba ve výši 35 % je určena platbám pro daňové poplatníky, z tzv. smluv z jurisdikce (PwC, 2016).

K dani z příjmů PO se na Slovensku vztahuje ještě daňová licence, která je platná pro společnosti a představuje minimální paušální částku daně po odečtení daňových úlev a úvěrů zaplacených v zahraničí. Částky se pohybují v rozmezí od 480 do 2 880 EUR, záleží na celkovém obratu společnosti, a zda je plátcem DPH. Daňová licence by měla být vyplácena bez ohledu na hodnotu vykazovaného základu daně nebo vzniklou daňovou ztrátu. Mělo by ji však být možné odečíst od budoucí daňové povinnosti v následujících třech letech. Účetní jednotka nemusí být povinna zaplatit daňovou licenci jen ve výjimečných případech, jako je např. první rok její existence, během likvidace nebo konkurzu, nebo pokud provozuje nějakou dotovanou akci (PwC, 2016).

U dani z příjmů PO není dále na Slovensku odváděna nějaká státní, místní či provinciální daň (PwC, 2016).

Daň z nemovitostí. Daň z nemovitostí podává FO nebo PO a daňová povinnost vzniká na základě povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí na základě kupní nebo darovací smlouvy, nebytím právoplatnosti rozhodnutí o děděni nemovitosti, získáním nemovitosti vydražením na základě právoplatnosti dražby nebo na základě schválení soudem, vydáním právoplatného stavebního povolení, atd. Naopak daňová povinnost zaniká např. na základě povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí na základě prodejní či darovací smlouvy, vydražením nemovitosti, zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů, změny výměry nemovitostí, apod. Daň z nemovitostí je místní daň, která je stanovována městem nebo obcí. Daň se vybírá např. z pozemků (i zastavených), staveb, přičemž u garáží se zohledňuje, jestli jde o samostatnou nebo hromadnou garáž a kde je umístěná (nad nebo pod zemí). Dále je daň vybírána z bytů a nebytových prostor v bytových domech, z pozemků, na kterých jsou trafostanice nebo prodejní stánky (Ústřední portál veřejných služeb lidem, 2014).

Zákon rozlišuje tři druhy daní z nemovitostí. Patří mezi ně: daň z pozemků, ze staveb, daň z bytu a nebytových prostor v bytovém domě. V roce 2016 lze rozlišit různé typy daňového přiznání. Podáno může být: přiznání, částkové přiznání, dodatečné přiznání nebo opravné přiznání. Do konce ledna je možné požádat i o úlevu na dani z nemovitostí podáním přiznání a vyplněním příslušných příloh. Každé město či obec má tyto podmínky upraveny jinak, např. bratislavská samospráva poskytuje 50 % úlevu na dani pro občany starší 70 let a jsou držiteli průkazu prokazujícího jejich zdravotní postižení. Jak už bylo napsáno výše, sazby daně si upravují jednotlivá města a obce a nelze tak stanovit jejich sazbu předem (Ústřední portál veřejných služeb lidem, 2014).

Nepřímé daně. K nepřímým daním se řadí daň z přidané hodnoty a spotřební daně. Obě daně jsou níže charakterizovány.

Daň z přidané hodnoty. Základní sazba DPH je ve výši 20 % a vztahuje se na všechna zdanitelná plnění, s výjimkou některých. Jako např. u některých zdravotnických výrobků a tištěných materiálů je sazba ve výši 10 %. Od 1. ledna 2016 byl tento seznam zboží se sníženou sazbou DPH rozšířen a zahrnuje nyní i základní potraviny, jako je mléko, máslo, maso, atd. Mezi osvobozené transakce bez nároku na úvěr patří např. poštovní služby, finanční a pojišťovací služby, pronájem nemovitostí, apod. (Finanční správa Slovenska, 2016).

Spotřební daně. Spotřební daně se týkají vín, piva, tabákových výrobků, lihu, minerálních olejů, elektřiny, uhlí a zemního plynu. Správa těchto daní je zajištěna celními úřady a každou

spotřební daň upravuje příslušný zákon. Sazby spotřebních daní lze najít na webových stránkách Finanční správy Slovenska. Sazba je u každého zboží v jiné výši, ale např. u tabákových výrobků se pohybuje v ceně 71,11 EUR/kg (Finančná správa Slovenska, 2016).

3.3.3 Zaměstnávání pracovníků na Slovensku

Dobrou zprávou pro občany České republiky je, že pokud chtějí na Slovensku pracovat, nepotřebují k tomu pracovní povolení. Takové štěstí tedy občané ostatních členských států nemají, a proto se musejí přihlašovat na slovenských úřadech práce. Tuto povinnost za ně vykoná zaměstnavatel. V prvních 3 měsících pobytu na Slovensku není nutné dokládat jeho účel. Občané členských států EU a EHP mají právo na trvalý pobyt v zemi, je však nutné do 10 pracovních dnů od vstupu na území SR ohlásit začátek, místo a délku plánovaného pobytu, v případě, že tak neučiní ubytovací zařízení. Jestliže zamýšlejí trvalý pobyt na území SR, vztahuje se na ně povinnost tuto skutečnost oznámit a přihlásit se k trvalému pobytu na oddělení cizinecké policie dle svého místa trvalého pobytu. K trvalému pobytu se musí přihlásit i občané ČR, pokud se hodlají trvale zdržovat na území Slovenska. Právo na trvalý pobyt se vztahuje i na rodinné příslušníky občanů členských států EU a EHP, kterými jsou manžel či manželka a závislí příbuzní v přímé řadě (EURES, 2016).

Před odjezdem do zahraničí je nutné mít zařízený Evropský průkaz zdravotního pojištění (EHIC), nebo potvrzení, které dočasně nahrazuje EHIC (EURES, 2016).

Občanům ČR s kvalifikací a oprávněním vykonávat určitý typ povolání v rodné zemi, platí tyto oprávnění i na Slovensku. Jen u regulované profese je vyžadována potřebná dokumentace a doporučuje se před odjezdem ověřit, zda naše povolání patří k těm regulovaným, pro které jsou právními předpisy členských států EU a EHP stanovené určité požadavky. Pro výkon některých profesí může být vyžadována znalost jazyka. Rozlišuje se kvalifikace akademická a profesní (EURES, 2016).

Na občany ČR zaměstnané v jiné členské zemi EU nebo EHP se vztahuje plná zdravotní péče v zemi jejich zaměstnání. Pokud se ovšem stanou součástí zdravotního systému země, ve které pracují, týká se jich oznamovací povinnost vůči jejich dosavadní české zdravotní pojišťovně (EURES, 2016).

Slovenská minimální mzda je ve výši 405 EUR. Klasická pracovní doba na Slovensku je v rozsahu 40 hodin týdně. U zaměstnance vykonávajícího práci ve dvousměnném provozu činí

jeho pracovní týden max. 38,75 hodiny. U třísměnného provozu je to max. 37,5 hodin týdně. Pokud se jedná o zaměstnance mladšího 16 let, činí jeho pracovní doba max. 30 hodin týdně. Základní délka dovolené je nejméně 4 týdny v kalendářním roce. Nárok na dovolenou v rozsahu 5 týdnů náleží zaměstnancům, kteří do konce kalendářního roku dovrší alespoň 15 let pracovního poměru po osmnáctém roce. Volno samozřejmě připadá i na státní svátky a dny pracovního klidu (EURES, 2016).

4 VYHODNOCENÍ STAVU PODNIKATELSKÉHO PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE A VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

Čtvrtá kapitola je rozdělena na dvě podkapitoly. První z nich se zabývá porovnáváním faktorů PEST analýzy vybraných zemí. Druhá podkapitola obsahuje analýzu indikátorů z materiálu Doing Business, který se zabývá procesy spojenými s podnikáním a následně jejich vyhodnocením a stanovením pořadí u dané země.

Hodnocení zemí dle příslušných indikátorů Doing Business, které probíhá ve 189 zemích světa a hodnotí tamější podmínky k podnikání, vydává Světová banka již 13 rokem. Tento materiál zkoumá 10 indikátorů v oblastech zahájení podnikání, získání stavebního povolení, přípojky elektrické energie, registrace nemovitostí, získání úvěru, ochrany investorů, placení daní, zahraničního obchodu, vymáhání smluvních závazků a řešení úpadku společnosti. U každé položky je sledováno, jak dlouho trvá její vyřízení a kolik kroků tomu předchází, a jestli jsou s jejím vyřízením spojené i nějaké další náklady. Podle toho, jak je daná položka náročná na uvedené procesy, je stanoveno její pořadí v rámci všech 189 světových ekonomik. Dle těchto informací je poté možné získat obrázek podnikatelského prostředí v dané zemi a učinit tak rozhodnutí, která země je pro podnikatele tou nejvhodnější.

4.1 Vyhodnocení stavu podnikatelského prostředí

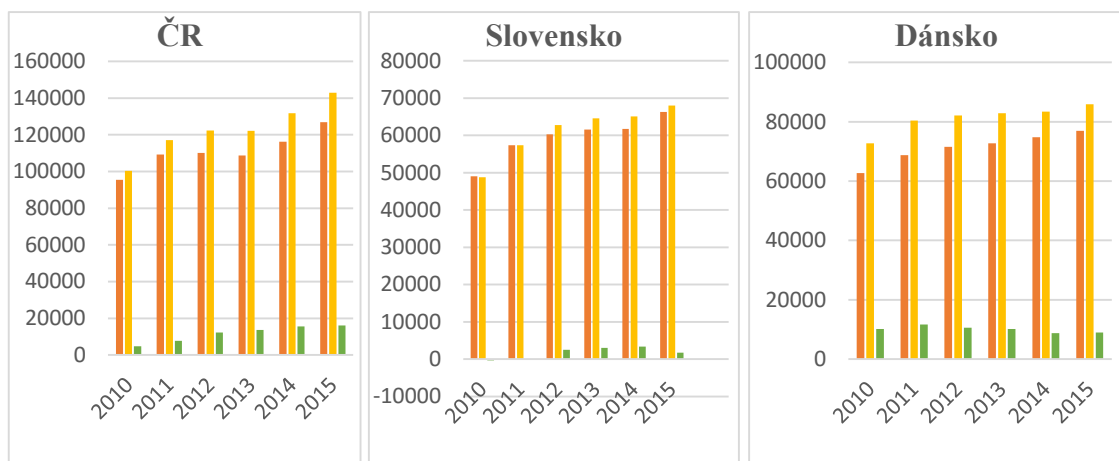
V předešlé kapitole jsou rozebrány jednotlivé faktory PEST analýzy u vybraných zemí EU. Jsou zkoumány politické, ekonomické, sociální a technologické faktory České republiky, Dánska a Slovenska a obsahem této podkapitoly je provedení srovnání všech těchto zemí, za pomoci grafického znázornění.

Pro podnikatelské prostředí je důležitá stabilní politická situace a dobrá legislativa v zemi, jelikož pouze takové prostředí umožňuje podnikům dlouhodobě a efektivně plánovat. Kdyby docházelo ke změnám každé volební období, podniky by nebyly schopny zajistit efektivní plánování produkce, nových investic, provozní činnosti. Ve všech zkoumaných zemích vykazuje politické prostředí prvky demokracie, kde jsou respektovány práva a základní svobody. Nicméně pouze Dánsko má i dobrý legislativní systém s velmi liberálním postojem vůči zahraničním investorům a důkazem je i skutečnost absence nějakého zákona, který by upravoval nebo omezoval aktivity zahraničních společností investovat. Tento přístup je nastaven jak pro tuzemské, tak i pro zahraniční společnosti. Česká republika je v tomto směru

charakteristická svou nízkou efektivností vymáhání práva a i značnou byrokracií. Vláda je v zemi považována nedůvěryhodnou a navzdory této situaci země vykazuje dobré podnikatelské prostředí. Naproti tomu Slovensko trpí na malou propracovanost zákonů a v zemi je stále silný výskyt korupce a také i byrokracie. Podnikatelé na Slovensku se proto shodují, že země potřebuje nové reformy v oblasti legislativní, byrokracie, daní a odvodů.

Naproti tomu v mezinárodní politické situaci nejsou rozdíly mezi zeměmi tak markantní, důvod lze vidět především v členství všech zemí v mezinárodních organizacích, jako je právě EU, OSN, MMF, NATO (Business Info, 2016; Podnikatelská aliancia Slovenska, 2016).

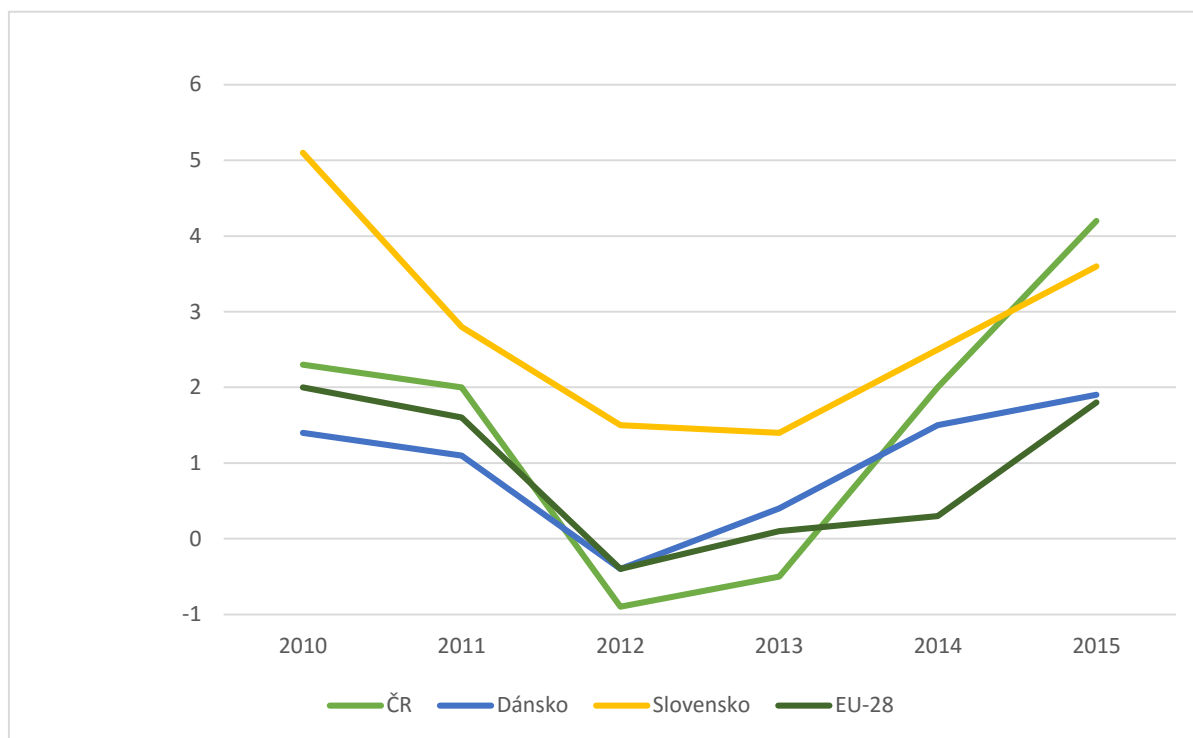
Graf 4.1 Obchodní bilance vybraných zemí EU v mil. EUR v letech 2010 - 2015

Zdroj: Statistický úřad České republiky, Dánska a Slovenska, 2016. Vlastní zpracování.

Dle grafu 4.1 je možné vidět, že záporná bilance od roku 2010 se týkala pouze Slovenska. Česká republika a Dánsko dosahovaly v těchto letech kladných hodnot. Nejvyrovnanější obchodní bilanci má Dánsko, což lze přisuzovat obchodu Dánska se zeměmi mimo EU, hlavně tedy s USA či Norskem. Dánské obchodní bilanci lze přisuzovat největší vyrovnanost. Česká obchodní bilance, jako jediná, roste každým rokem. Příznivý vliv na ni měl hlavně pokles schodku z minerálních paliv a růst obchodu se stroji a dopravními prostředky, stejně jako s průmyslovým spotřebním zbožím, nápoji a tabákem. Slovenku v posledních letech nejvíce pomáhá vývoz automobilů a jiných motorových vozidel, naopak nejvíce klesl vývoz ropných olejů (Statistický úřad Evropské unie, 2016).

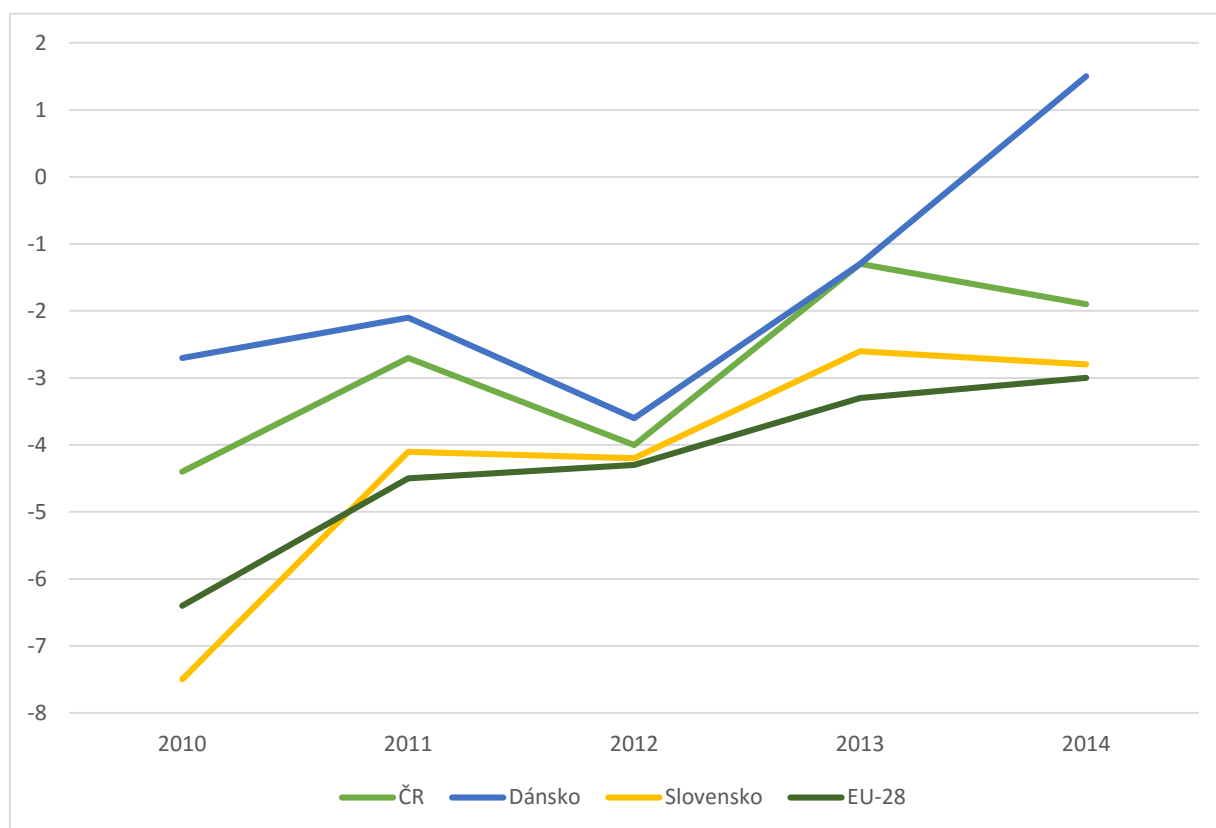
Graf 4.2 Meziroční změna HDP ve vybraných zemích EU (v %) v letech 2010 - 2015

Zdroj: Statistický úřad České republiky, Dánska a Slovenska. Vlastní zpracování.

V grafu 4.2 je znázorněn růst či pokles HDP u vybraných zemí EU v rozmezí od roku 2010 až do roku 2015. Lze vysledovat propad všech ekonomik v roce 2012, což bylo způsobeno hospodářskou krizí. Nejvíce tento pokles zasáhl Slovensko, i když se to na první pohled nemusí zdát. Hned po něm následovala Česká republika. Nijak dramatický pokles byl zaznamenán u Dánska, které ztrátu v příštích letech dohnalo, a to díky domácí poptávce spolu s čistými exporty. Měla by se také zvyšovat spotřeba domácností. HDP u Slovenska neustále roste, za což může růst zahraniční a i domácí poptávky po výrobcích a službách. Rozhodujícím faktorem růstu u domácí poptávky byla vyšší tvorba hrubého kapitálu. V případě České republiky je ekonomický růst tažen výhradně domácí poptávkou. Také zde rychle roste hrubý kapitál a snaha o maximální využití fondů EU se pozitivně projevila v růstu. Vzrostla spotřeba vlády a domácností a zahraniční obchod zaznamenává také růst ekonomik hlavních obchodních partnerů ČR spolu se zvýšenými dovozy, které jsou dané zrychleným růstem domácí poptávky (Ministerstvo financí, 2016; Štatistický úrad Slovenskej republiky, 2016; Česká spořitelna, 2016).

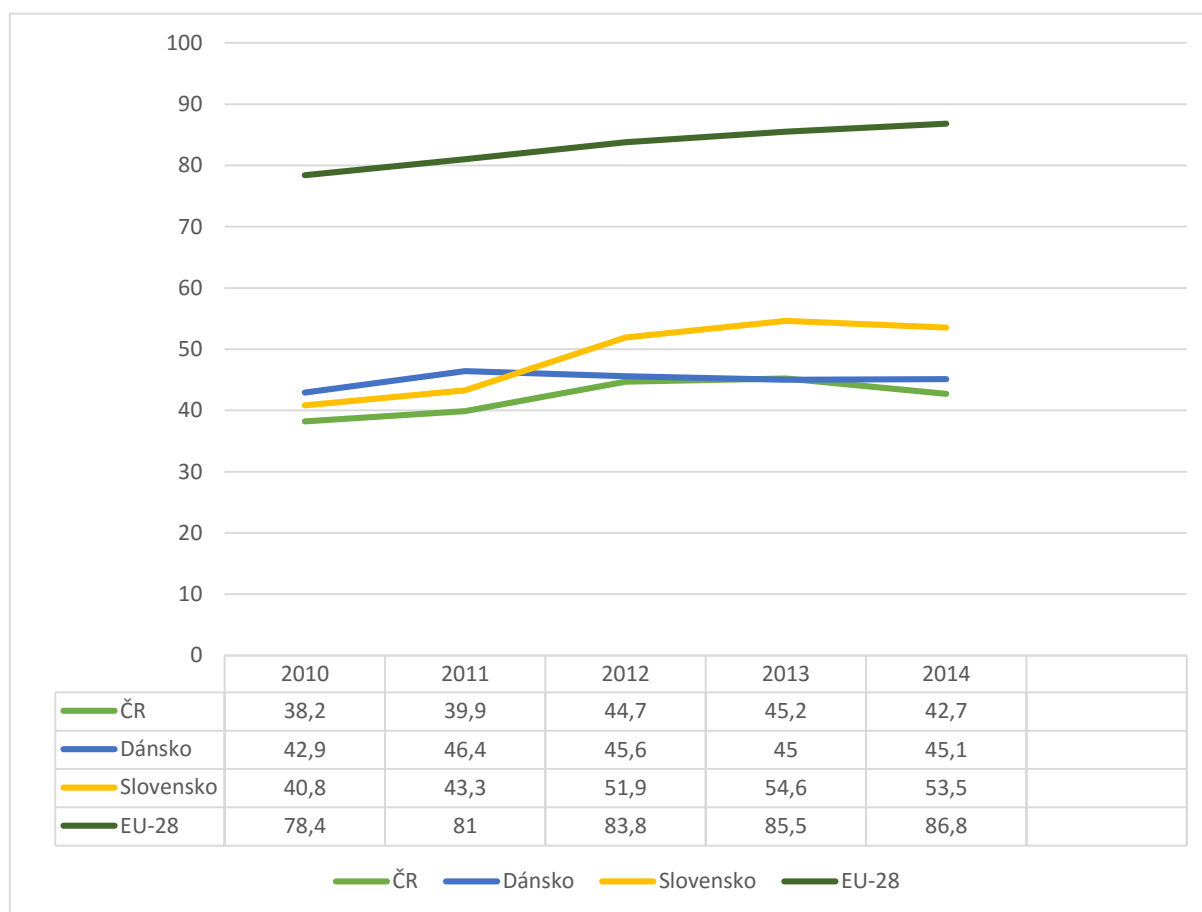
Graf 4.3 Rozpočtový deficit vybraných zemí EU v % HDP v letech 2010 - 2014

Zdroj: Statistický úřad Evropské unie, 2016. Vlastní zpracování.

Graf 4.3 spolu s grafem 4.4 znázorňují, v jaké míře jsou plněny fiskální, nebo-li tzv. konvergenční kritéria, která vyplývají z Maastrichtské smlouvy. Jedním z těchto kritérií je i plnění deficitu veřejného rozpočtu. Toto kritérium stanovuje, že podíl deficitu státního rozpočtu na HDP nesmí překročit - 3 %. Údaje za minulý rok ještě nebyly doplněny. Jak lze vidět, nejlépe je na tom Dánsko, které dokonce dosahuje kladných hodnot a pouze v roce 2012 nesplnilo toto kritérium. Ostatní státy vykazují stále snížené hodnoty, které mohou být ještě důsledkem ekonomické krize z roku 2008. Situace se v posledních letech ale výrazně zlepšuje, i v celkovém průměru EU-28 dosahoval deficit v roce 2014 požadované hodnoty a i u všech vybraných zemí lze od roku 2013 pozorovat zlepšení a plnění tohoto kritéria (Statistický úřad Evropské unie, 2016).

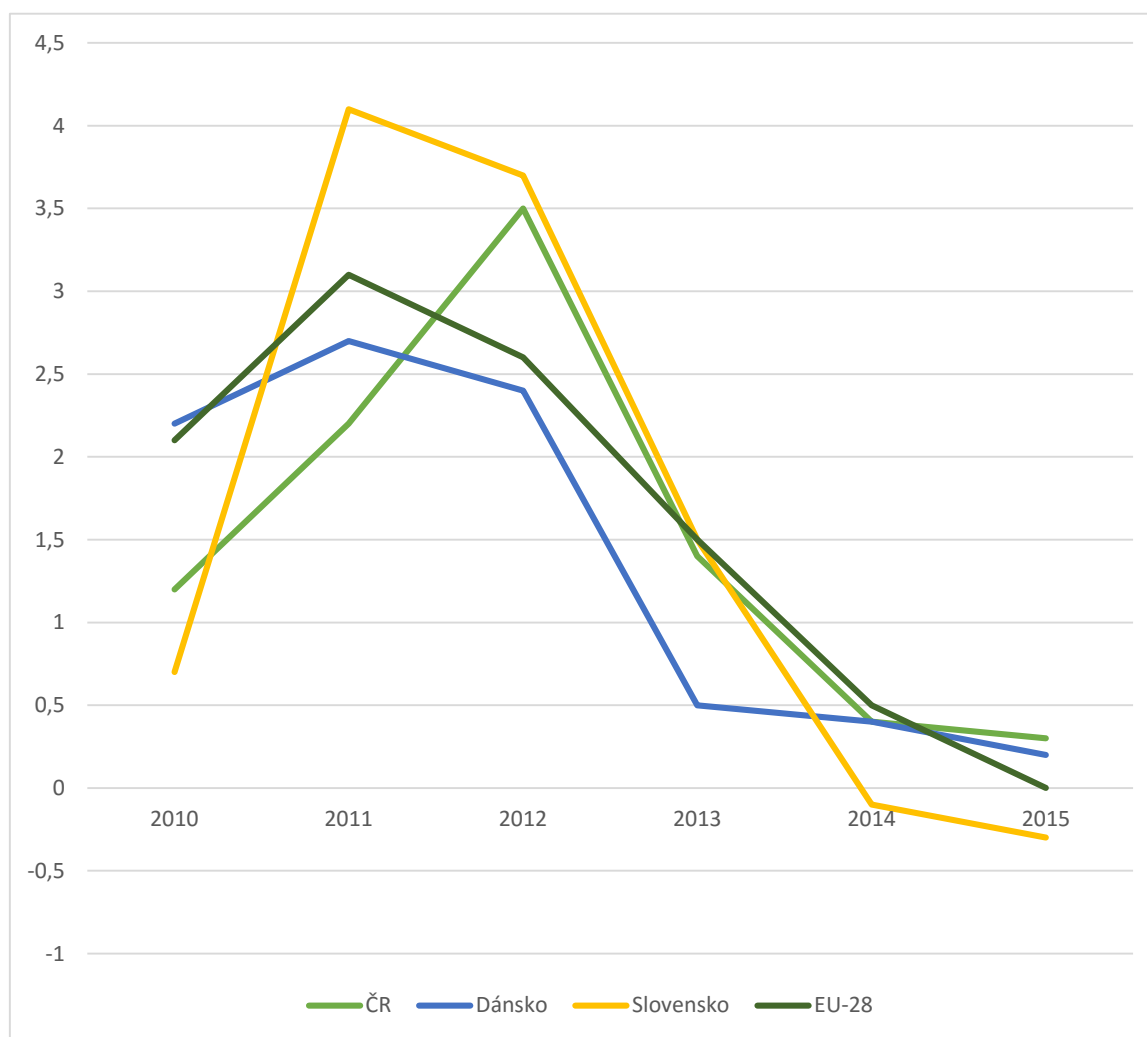
Graf 4.4 Vládní dluh vybraných zemí EU vyjádřený v % HDP v letech 2010 - 2014

Zdroj: Statistický úřad Evropské unie. Vlastní zpracování.

Dalším konvergenčním kritériem je splnění výše hrubého veřejného dluhu, jehož podíl na HDP nesmí překročit 60 %. Z grafu 4.4 lze vidět, že konvergenční kritérium týkající se vládního dluhu plní všechny vybrané země, jelikož jejich vládní dluhy jsou pod hranicí 60 %. Průměr v rámci EU-28 je výrazně nad touto hranicí, což lze přisuzovat nejvíce zadluženým zemím v EU, jejichž vládní dluh překročil hranici 100 % HDP. Takových zemí bylo v roce 2014 v EU-28 celkem 16. Nejvyrovnanější zadluženost je možné vysledovat u Dánska. Česká republika a Slovensko patřily v roce 2014 k ostatním šesti státům EU, u kterých byl zaznamenán pokles vládního dluhu k HDP. U ostatních 20 států byla situace opačná (Statistický úřad EU, 2016).

Graf 4.5 Míra inflace ve vybraných zemích EU (v %) v letech 2010 - 2015

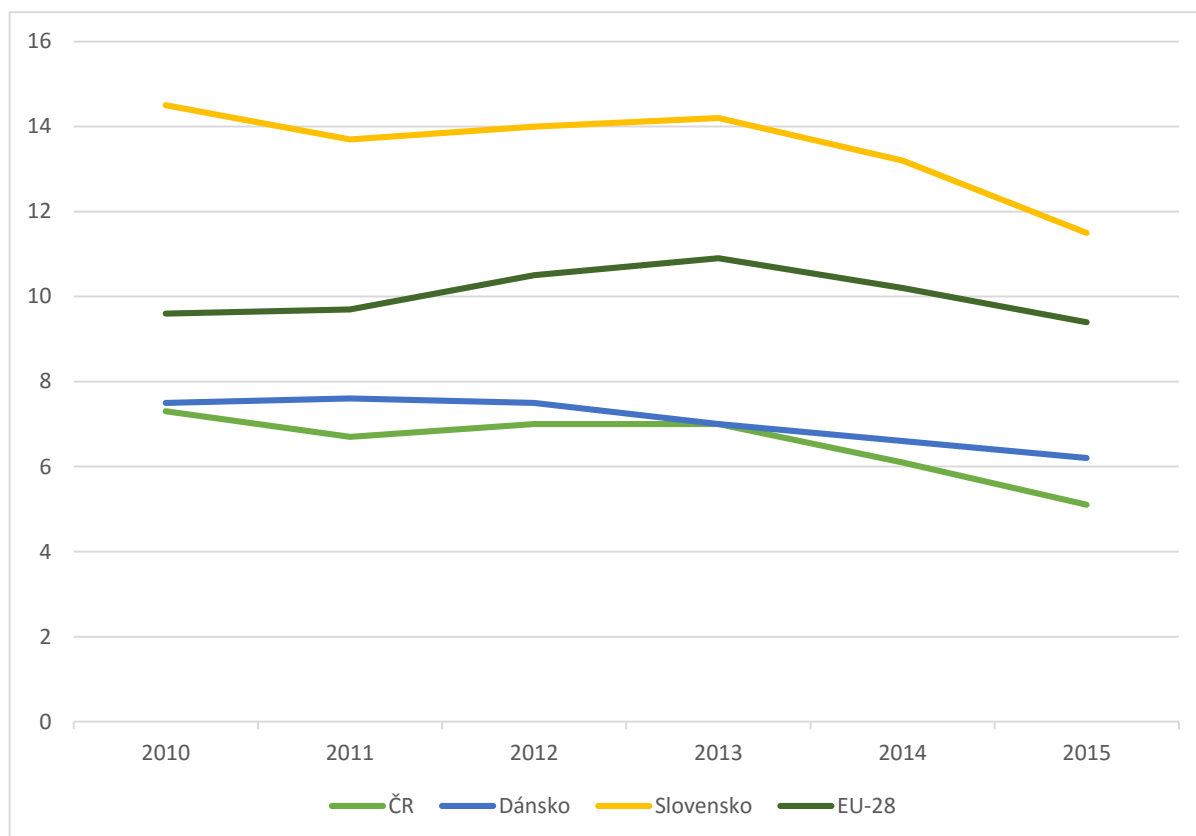

Zdroj: Statistický úřad České republiky, Dánska a Slovenska. Vlastní zpracování.

V grafu 4.5 je možné sledovat vývoj míry inflace ve vybraných zemích EU. Česká republika, resp. ČNB má nastavený od ledna 2010 cíl na 2 %, ± 1 %. V roce 2013 ČNB intervenovala na devizovém trhu a díky tomu srazila kurz české koruny vůči euru na 27 CZK/EUR, a to kvůli podpoře exportu, ale také i z hrozíci deflace. Podle ČNB není taková deflace žádoucí, protože nebyla způsobena technologickým pokrokem, ale jedná se o takovou deflaci, který potrápila Japonsko a způsobuje reálný růst dluhů, pokles cenové hladiny, cen i zisků firem. Slovensko, protože je členem eurozóny, podléhá rozhodnutím ECB, jejíž snahou je udržovat cenovou stabilitu, tzn. růst cen pod 2 %. Aby ECB podpořila ekonomický růst, snížila v červnu 2014 úrokové sazby. V budoucnu se dá od ČNB a ECB očekávat další expanzivní měnová politika, za účelem povzbuzení ekonomiky, i když využívání úrokových sazeb by mělo být omezenější, protože už jsou na nízkých úrovních. Centrální banky se tak nachází ve svízelné situaci.

U Dánska se dal v roce 2013 pozorovat propad v cenách zpracovatelských výrobků a energií a inflace tak klesla na 0,5 % (Statistický úřad Evropské unie, 2016; Česká spořitelna, 2014).

Graf 4.6 Míra nezaměstnanosti ve vybraných zemích EU (v %) v letech 2010 - 2015

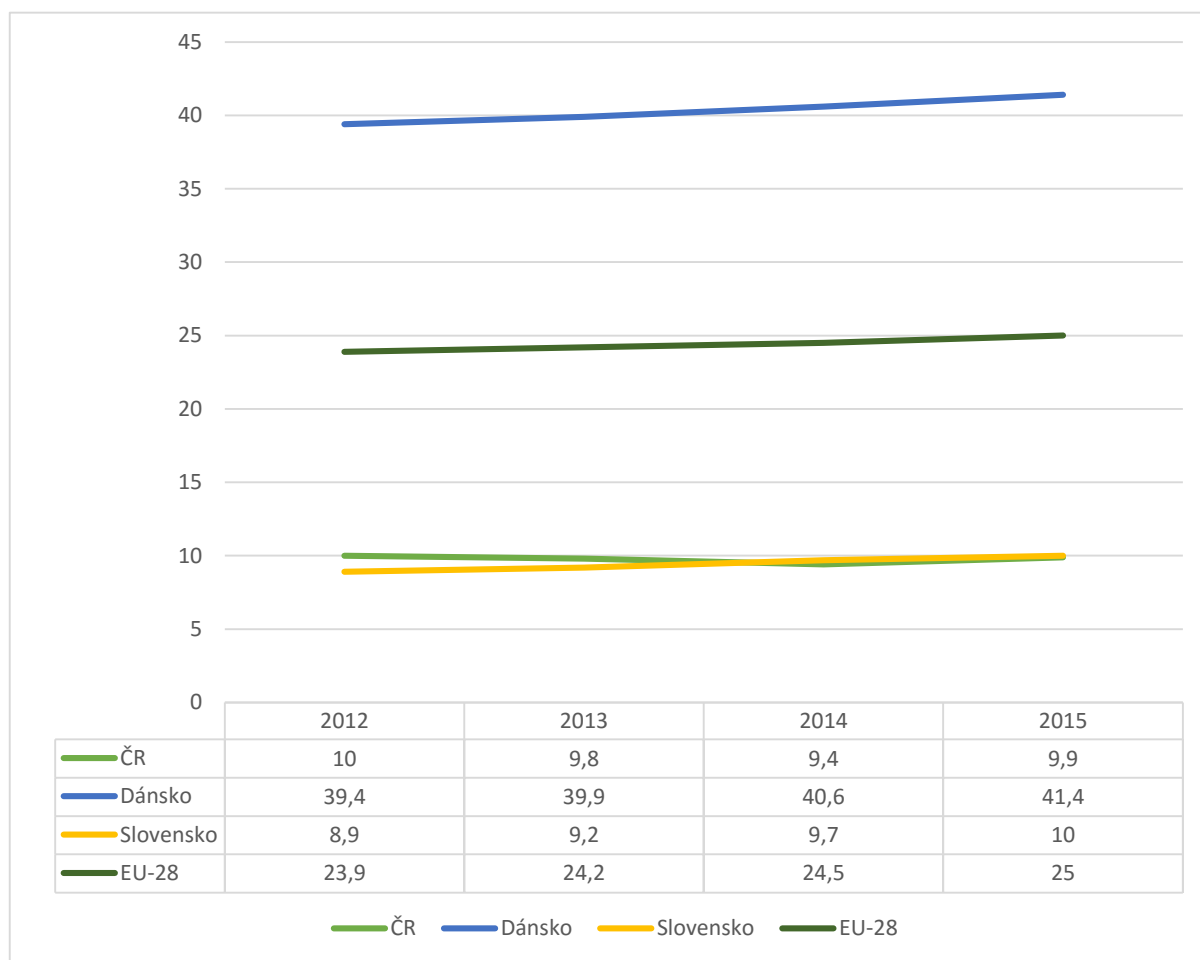

Zdroj: Statistický úřad Evropské unie, 2016. Vlastní zpracování.

Na grafu 4.6 je možné sledovat vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných zemích EU. Nejlépe je na tom Česká republika s Dánskem, které mají podobný trend vývoje nezaměstnanosti, ve kterém se obě země co tři roky střídají. Podle Evropské komise míra nezaměstnanosti dlouhodobě klesá a např. v roce 2014 měla klesnout na 6,9 %. Takové očekávání bylo splněno v našem případě jen u ČR a Dánska. U Dánska byla zaznamenána i vysoká produktivita práce, 128 %, což zemi zařadilo na čtvrté místo mezi členskými státy. V Dánsku je cena práce mnohem vyšší než v České republice, průměrné náklady jsou přibližně 3,5x vyšší než v ČR. Slovensko je v našem případě, co se týká nezaměstnanosti, na tom ze všech zemí nejhůře. Tamní nezaměstnanost přesahuje úroveň průměru v EU-28 a také přesahuje i míru nezaměstnanosti v zemích OECD (Česká spořitelna, 2014; Klub investorů, 2014).

S nezaměstnaností v dnešní době souvisí i jiný problém, a to je narůstající nezaměstnanost mladých lidí, ve věku 15 – 24 let, pro které je v tomto období života obtížné shánět práci. Tento problém se týká ve velké míře i Slovenska, které v rámci zemí OECD je umístěno na předních příčkách (Klub investorů, 2014).

Graf 4.7 Průměrné hodinové náklady práce ve vybraných zemích EU (v EUR) v letech 2012 - 2015

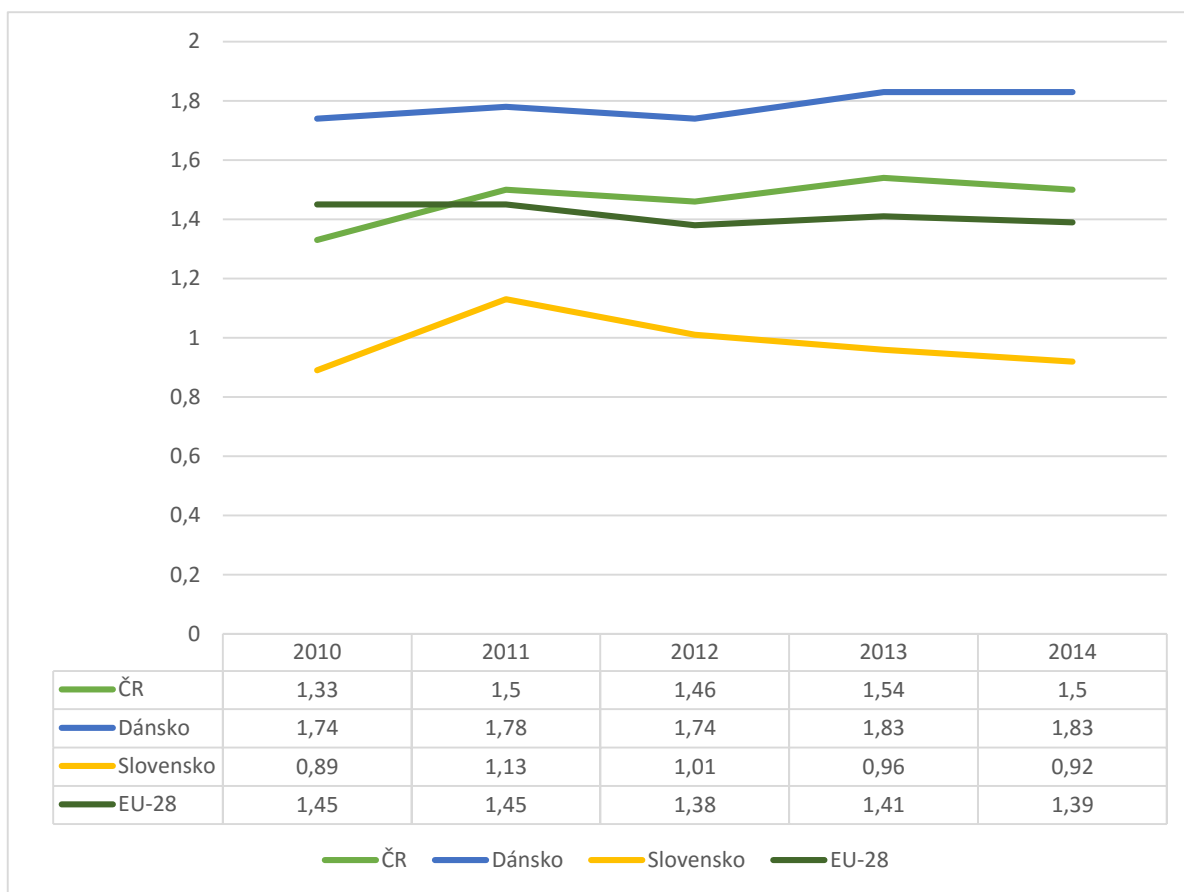

Zdroj: Statistický úřad Evropské unie, 2016. Vlastní zpracování.

Graf 4.7 znázorňuje průměrné hodinové náklady práce ve vybraných zemích EU, vyjádřené v EUR/hod. Z důvodu absence některých údajů do roku 2011 začíná graf až od roku 2012. Z grafu je patrné, že jak Česká republika, tak Slovensko, jsou na tom v této oblasti téměř stejně. Česká republika už od roku 2012 udržuje průměrné hodinové náklady v přibližně stejné výši okolo 10 EUR/hod, ale v celkovém pojetí dochází k mírnému klesání. Slovensko je na tom velmi podobně, ale na rozdíl od České republiky je zde patrný s každým dalším rokem, lehký nárůst. Průměr EU-28 se rovněž pohybuje v přibližně stejné hranici za poslední čtyři roky,

s postupným mírným rostoucím tempem. Vysoko nad průměrem EU-28 se pohybují dánské průměrné náklady za práci, které mají mírný rostoucí trend (Statistický úřad EU, 2016).

Graf 4.8 Podíl státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (v %) na HDP v letech 2010 - 2014

Zdroj: Statistický úřad Evropské unie, 2016. Vlastní zpracování.

Graf 4.8 znázorňuje výdaje jednotlivých států na výzkum a vývoj. Údaje za rok 2015 ještě nebyly doplněny, proto je vycházeno z údajů do roku 2014. U České republiky lze pozorovat mírný rostoucí trend, který v roce 2011 dokonce převýšil i průměr EU. V následujícím roce se dá očekávat pokračování v růstu výdajů na výzkum a vývoj. Historicky nejvyšší rozpočet již schválila Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Důvodem je snaha o větší spolupráci se státy, které se nachází ve světové špičce v tomto oboru a také i zvýšení konkurenceschopnosti ČR (Úřad vlády České republiky, 2016).

Nejlépe si vede Dánsko, které se nachází vysoko na průměrem EU, a které nabízí pobídky na výzkum a vývoj pro společnosti ze všech sektorů. Spolufinancování se nabízí v těchto sektorech: farmaceutika, léčiva, biotechnologie, obnovitelné energie, studium živých

organismů, ICT, doprava a zemědělství. Také jsou v nabídce dotace např. na zaměstnávání vysoce kvalifikovaných pracovníků ve firmách, kde pracuje méně než 100 pracovníků, nebo možnost financování stáží doktorandů v prestižních společnostech (Statistický úřad Evropské unie, 2016; Česká spořitelna, 2014).

Nejhůře je na tom Slovensko. Jeho výdaje na výzkum a vývoj jsou oproti zbylým dvěma státům hluboko pod průměrem EU, a co je ještě horší, nemají ani mírnou stoupající tendenci (Statistický úřad EU, 2016).

4.2 Vyhodnocení podnikatelského prostředí dle ukazatelů Doing Business

Publikace Doing Business (DB), vydávaná Světovou bankou, je již 13tá v sérii těchto výročních zpráv, které se zabývají měřením předpisů, které zase zlepšují podnikatelské aktivity. Zkoumány jsou i předpisy, které tyto aktivity omezují. Materiál Doing Business obsahuje kvantitativní ukazatele ohledně podnikových předpisů a ochrany vlastnických práv, a to u všech 189 ekonomik světa. Doing Business zkoumá opatření podniků regulující 11 oblastí fungování podniku, z nichž 10 je zahrnuto i v letošní publikaci. Zkoumají se také faktory, jako např. doba založení firmy, získání stavebního povolení, registrace majetku, získání úvěru, ochrana menšinových investorů, možnosti zahraničního obchodu, placení daní, vymahatelnost plnění ze smlouvy, jak lze řešit platební neschopnost. Doing Business se také zabývá opatřeními na trhu práce, které však v letošním žebříčku chybí (Doing Business, 2016).

Všechny údaje v Doing Business jsou aktuální k 1. červnu 2015 a indikátory jsou používány k analyzování ekonomických výsledků a ke zjištění, jaké reformy byly v podnikání použity a z jakého důvodu. Výslednými údaji jsou poté počty dnů, počty procedur a náklady spojené s uskutečněním provedených činností (Doing Business, 2016).

V letošní zprávě Doing Business bylo zjištěno, že u podnikatelů ve 122 ekonomikách světa, došlo ke zlepšení jejich místního regulačního rámce oproti minulému roku. V materiálu je dokumentováno i 231 obchodních reforem, k těm nejvíce častým patří reformy ohledně zahájení podnikání, následované reformami v oblasti placení daní, evidence majetku a čerpání energie (Doing Business, 2016).

V období 2014/2015 došlo k největšímu zlepšení v oblastech sledovaných Světovou bankou, u těchto deseti států: Costa Rica, Ugandy, Keňi, Kypru, Mauretánie, Uzbekistánu, Kazachstánu,

Jamaicy, Senegalu a Beninu. Dohromady těchto 10 ekonomik implementovalo celkem 39 regulačních reforem, které jim pomáhají ve snadnějším podnikání (Doing Business, 2016).

Subsaharská Afrika sama o sobě představovala přibližně 30 % z regulačních reforem, těsně za ní následovala Evropa a Střední Asie. Členové Organizace pro harmonizaci práva v Africe byli aktivními a 14 ze 17 ekonomik implementovaly regulační reformy v podnikání v minulém roce, a celkem již došlo k zavedení 29 reforem. Rovných 24 těchto reforem je zaměřeno na snížení složitosti a nákladů regulačních procesů, zbylých pět reforem se zaměřuje na posílení právních institucí (Doing Business, 2016).

V letošní zprávě lze nalézt přidané indikátory kvality. Jedná se o čtyři sady indikátorů, kterými jsou: registrace majetku, stavební povolení, čerpání elektřiny, vymáhání plnění smluvních závazků. Kromě jiného, obchodování přes hranice zvýšilo relevantnost indikátorů. Případové studie se nyní zaměřují na vývoz výrobků každé ekonomiky (Doing Business, 2016).

Každoroční zpráva Doing Business je důležitá jednak pro podnikatele, kteří mohou využít jejích výsledků pro svou podnikatelskou činnost a nejen v rámci Evropy se rozhodnout, do které země budou směřovat své další aktivity a investice. Výsledky zprávy zajímají i jednotlivé vlády, kterým se na tomto základě nabízí srovnání podmínek k podnikání s jinými zeměmi. Také je možné poměrně lehce zjistit, jak má každá země nastavený systém a poučit se z něho. Každý rok hodnocení zemí v žebříčku Doing Business napomáhá ke zvýšení a zlepšení konkurenceschopnosti jednotlivých zemí, hlavně co se týká institucionálního prostředí. Ekonomické prostředí jednotlivých států je hodnoceno na základě aritmetického průměru, kterého země dosáhly svým pořadím mezi ostatními státy u hodnocených témat. Na základě tohoto indexu je hodnocena snadnost podnikání. V příloze č. 1 lze najít celkové výsledky indexu, podle kterých je na prvním místě Singapore, pronásledován Novým Zélandem a Dánskem. Naopak nejtěžší je podnikat v Eritrei, Libyi a Jižním Súdánu. Česká republika je v současné době na 36. pozici, což pro ni představuje zlepšení oproti loňské 44. příčce. Slovensko se v žebříčku Doing Business umísťuje před Českou republikou a nejinak tomu bylo i letos, když obsadilo 29. místo. Již zmíněné Dánsko skončilo na místě třetím (Doing Business, 2016).

Na dalších stránkách práce jsou rozebrány jednotlivé indikátory včetně procesů, doby trvání, nákladů a všech pro ně typických ukazatelů. Pro úvod a celkové zhodnocení všech vybraných zemí je vytvořena tabulka 4.1 a po ní už následují jednotlivé indikátory.

Tab. 4.1 Pořadí vybraných zemí na základě 10 hodnocených indikátorů DB 2016

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Zahájení podnikání	93	29	68
Získání stavebního povolení	127	5	84
Přípojka elektrické energie	42	12	48
Registrace nemovitosti	37	9	5
Získání úvěru	28	28	42
Ochrana investorů	57	20	88
Placení daní	122	12	73
Zahraniční obchod	1	1	1
Vymáhání smluvních závazků	72	37	63
Řešení úpadku	22	9	33

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.1 znázorňuje všech 10 indikátorů, kterým je přisuzována váha při hodnocení snadnosti podnikání v dané zemi. V tabulce na první pohled zaujme indikátor zahraničního obchodu, který se u všech zemí nese výborným hodnocením 1. místa, což např. oproti minulým hodnocením je pro všechny země velký posun vpřed. Česká republika má dále dobré hodnocení v oblasti řešení úpadku, kde zastává druhou pozici za Dánskem a také zde nastalo zlepšení. Na stejném místě jako Dánsko se Česká republika umístila v oblasti získání úvěru a oběma zemím patří 28. příčka, což zejména u Dánska představuje obrovský posun (v roce 2014 to 180. místo). Naopak nejhůře je na tom Česká republika v oblasti zahájení podnikání, získání stavebního povolení, placení daní a vymáhání smluvních závazků. Kromě zahraničního obchodu dosahuje Dánsko výborného hodnocení u získání stavebního povolení, kde je na páté příčce. Deváté místo zaujímá registrace nemovitosti a řešení úpadku. U Dánska dopadla nejhůře oblast vymáhání smluvních závazků, kde skončilo na 37. místě a to je zároveň i jeho nejhorší hodnocení v rámci všech 10 indikátorů. Při celkovém pohledu na dánské hodnocení není pochyb o tom, proč je právě tato země na celkovém třetím místě v hodnocení Doing Business. Slovensko má nejlepší hodnocení u registrace nemovitosti, kde bylo ohodnoceno pátou příčkou. Slušné je i umístění v případě řešení úpadku či získání úvěru. Nejhoršího výsledku Slovensko

dosáhlo v oblastech získání stavebního povolení a ochrany investorů. Při pohledu do tabulky lze rovněž vidět i rozdíl mezi Českou republikou a Slovenskem, ve kterém se odráží celkové umístění obou zemí a Slovensko zaujímá v pěti případech lepší hodnocení, než Česká republika (Doing Business, 2016).

Tab. 4.2 Zahájení podnikání ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Procesy (počet)	8	4	6
Doba trvání (dny)	15	3	11,5
Náklady (% příjmů z kapitálu)	6,7	0,2	1,5
Splacený min. kapitál (% příjmů z kapitálu)	0	14,3	18,5

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Z tabulky 4.2 jasně vyplývá, že Česká republika je na tom v oblasti zahájení podnikání ze všech zemí nejhůře. Už při zkoumání PEST analýzy se projevila byrokratická náročnost provázející jednotlivé administrativní úkony. Zahájení podnikání v zemi je spjato s největším počtem procesů, které doprovází i nejdelší doba trvání. Náklady jsou oproti Dánsku a Slovensku také vysoké. Co je ale u České republiky zajímavé, že není nutné mít splacený základní kapitál před zahájením podnikání. Dánsko je v zahájení podnikání napřed, což se projevuje nízkým počtem procesů, dobrou trvání i náklady. Na rozdíl od ČR je nutné splatit minimální kapitál alespoň ve výši 14,3 %. K základním procesům patří před registrace, která zahrnuje např. ověření názvu společnosti či notářské ověření, k post registraci patří registrace na sociálním odboru nebo zánik společnosti. Slovensko zastává při zahájení podnikání mezi vybranými zeměmi střední pozici. Doba trvání startu podnikání je 11,5 dne a zahrnuje 6 procesů, které doprovází před registrace i post registrace jako u Dánska. Náklady jsou v přijatelné výši. Nejhůře si Slovensko vede při splacení minimálního kapitálu, který činí 18,5 % (Doing Business, 2016).

Tab. 4.3 Získání stavebního povolení ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Procesy (počet)	21	7	10
Doba trvání (dny)	247	64	286
Náklady (% hodnoty nemovitosti)	0,3	1,8	0,1

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Z tabulky 4.3 je jasné, že nejvíce mezikroků v oblasti získání stavebního povolení má Česká republika. Celý proces provází získání řady dokumentů od příslušných institucí, jako je živnostenský úřad, vodovodní, telekomunikační, kanalizační a radiokomunikační služby, hasičský sbor, je nutné udělat závěrečnou kolaudaci a mít zapsanou nemovitost v katastru nemovitostí. Náklady spojené se získáním stavebního povolení nejsou až tak vysoké, ale doba trvání je skoro čtyřnásobná oproti Dánsku. Náklady v České republice vynaložené na získání stavebního povolení činí 1 888 EUR. Kromě vysokých nákladů, které má Dánsko na astronomické výši 42 838 EUR, si vede nejlépe ze zkoumaných zemí. Součástí procesu získání stavebního povolení v Dánsku je vyplnění žádosti, ve které musí být poskytnuty např. tyto informace: posouzení celkového dopadu stavby na životní prostředí, informace o vzhledu a využití budovy, použité stavební materiály, požární ochrana a kanalizace, velikost pozemku, atd. Slovensko musí obci prokázat podobné náležitosti jako Dánsko. Jde zejména o rozměry nemovitosti, architektonický koncept budovy, posouzení vlivů na životní prostředí, zamýšlené využití budovy, informace o zabudování přípojek na vodu, odpadní vody a elektřinu. Dlouhá doba trvání je v případě Slovenska vynahrazena nízkými náklady, které činí pouhých 654 EUR (Doing Business, 2016).

Tab. 4.4 Připojení k elektrické energii ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Procesy (počet)	5	4	5
Doba trvání (dny)	110	38	121
Náklady (% příjmů na obyvatele)	27,6	112,8	54,8

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Jak lze vidět v tabulce 4.4, počet procesů je u všech zemí téměř shodný a velmi nízký. Rozdílná je situace u dvou zbývajících indikátorů. Nejkratší doba trvání k připojení elektřiny je v Dánsku, mezi ČR a Slovenskem je rozdíl 11 dnů, což už při 110 a 121 dnech, nehraje tak důležitou roli. Nejméně nákladné je připojení k elektřině v České republice, kde se také cena po jejím připojení pohybuje na dobré úrovni 15 US cents/kWh. Tato cena je typická pro hlavní město Prahu. Cena je dále počítána při měsíční spotřebě 26,88 kWh pro podnikatele, založeno na standardizované případové studii. Slovensko je se svými náklady na dvojnásobné úrovni ČR a cena byla stanovena na 16 US cents/kWh, opět je touto celou myšleno hlavní město, Bratislava a platí stejná měsíční spotřeba jako u ČR. Dánsko se opět vyznačuje vysokými

náklady, a co se týká cenové úrovně, tak je naprosto shodná s Českou republikou (Doing Business, 2016).

Tab. 4.5 Zaregistrování nemovitosti ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Procesy (počet)	4	3	3
Doba trvání (dny)	31	4	16,5
Náklady (% z hodnoty nemovitosti)	4	0,6	0

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Z tabulky 4.5 vyplývá, že registrace nemovitosti je nejméně časově náročná v Dánsku, kde tento úkon zabere pouhé čtyři dny a je doprovázen i nízkými náklady a nízkým počtem procesů. Nejhuře je na tom Česká republika, kde se musí počítat s dlouhou čekací lhůtou při vyřizování žádosti na katastrálním úřadu. Slovensko má tuto čekací dobu téměř poloviční a vyniká především nulovými náklady, které žadatelé jistě rádi uvítají (Doing Business, 2016).

Tab. 4.6 Získání úvěru ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Index vymahatelnosti práva	7	8	7
Index dostupnosti úvěrových informací o žadateli	7	6	6
Počet osob vedených ve veřejných úvěrových registrech (% dospělé populace)	6,7	0	3,2
Počet osob vedených v soukromých úvěrových registrech (% dospělé populace)	78,7	7,7	67,3

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tab. 4.6 znázorňuje hodnocení vybraných zemí v oblasti získávání úvěrů. První indikátor, index vymahatelnosti práva, je hodnocen v rozpětí 0 až 12. Čím vyšší je hodnocení, a čím více se indikátor přibližuje k číslu 12, tím větší je vymahatelnost práva v dané zemi. Nejvyšší vymahatelnost má Dánsko, které dosahuje hodnoty 8, ČR spolu se Slovenskem jsou na stejné úrovni a mají vymahatelnost práva na hodnotě 7. Podobně je hodnocen i index dostupnosti úvěrových informací o žadateli, pro který se hodnocení pohybuje v rozmezí od 0 do 8. Nejlepší

hodnoty zde dosahuje Česká republika, která se svým ohodnocením s číslem 7, předčila o jednu příčku Dánsko a Slovensko. Index je zaměřen na osoby, kterým byl poskytnutý úvěr, a jsou vedené v úvěrových registrech. Zbylé dva indikátory má nejnižší Dánsko. Dokonce u počtu osob vedených ve veřejných úvěrových registrech, dosahuje dospělá populace 0 %. U soukromých úvěrových registrů je to už 7,7 %, což ve skutečnosti odpovídá počtu 49 100 podnikatelských subjektů a 231 285 fyzických osob, které mají úvěr a jsou vedené v soukromých úvěrových registrech. Na druhém místě skončilo Slovensko, která má téměř poloviční procento osob vedených ve veřejných úvěrových registrech, a to 3,2 %. Toto procento odpovídá 125 157 registrovaných podnikatelských subjektů majících úvěr. U veřejnosti jsou čísla taková, že 67,3 % odpovídá 2 614 000 dospělé populace. Česká republika skončila v posledních dvou oblastech nejhůře, kdy 6,7 procentům odpovídá 474 061 PO a celkovému počtu 5 603 000 (z toho je 91 000 firem) dospělé populace náleží nějaký úvěr. Je třeba ale brát v úvahu, že Česká republika má ze zkoumaných zemí největší počet obyvatel, a tak procento úvěru bude přirozeně větší.

Tab. 4.7 Ochrana investorů ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Index ochrany minoritních investorů	5,8	6,8	5,3
Index míry regulace konfliktu zájmů	5,3	6,7	4,7
Index míry vlivu akcionářů účasti na řízení	6,3	7	6

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.7 znázorňuje ochranu investorů ve vybraných zemích EU. Všechny indexy byly hodnoceny v rozpětí 0 až 10 s tím, že čím vyšší hodnota, tím vyšší ochrana/míra regulace/vliv akcionářů. Nejvyšších hodnot dosahuje Dánsko, následuje Česká republika a Slovensko je na posledním místě. Nicméně rozdíly mezi zeměmi nejsou až tak vysoké a dá se předpokládat, že v budoucnu dojde k jejich postupnému vyrovnání (Doing Business, 2016).

Tab. 4.8 Placení daní ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Platby (počet/rok)	8	10	10
Čas (h/rok)	405	130	188
Celková daňová sazba ze zisku (%)	50,4	24,5	51,2

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.8 ukazuje procesy související s placením daní ve vybraných zemích EU. Přestože má Česká republika nejmenší počet plateb, časová náročnost týkající se daní je na velmi vysoké úrovni. Důvodem je především složitý daňový systém a docela vysoká náročnost stálé evidence daní. Nejpriznivější podmínky, včetně těch časových, pro placení daní má Dánsko. Dobrou úroveň drží i Slovensko, které se svou časovou náročností v podobě 188 dní pomalu přibližuje Dánsku (Doing Business, 2016).

Tab. 4.9 Náležitosti ohledně zahraničního obchodu ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Potřebné dokumenty – export (hod.)	1	1	1
Vyřízení exportu (hod.)	0	0	0
Náklady na export (USD/kontejner)	0	0	0
Potřebné dokumenty – import (hod.)	1	1	1
Vyřízení importu (hod.)	0	0	0
Náklady na import (USD/kontejner)	0	0	0

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.9 ukazuje prvky doprovázející zahraniční obchod. Potřebné dokumenty pro export nebo import, které jsou důležité pro zahraniční obchod a případnou kontrolu, lze získat do 1 hodiny. U ostatních dvou položek u exportu nebo importu je 0, což znamená, že díky Schengenskému prostoru jsou hranice otevřené a tento akt nevyžaduje žádné další časové, ani finanční náklady. Potřebné dokumenty pro export nebo import jsou nutné např. v případě kontroly a ověření zboží, které se přepravuje. Protože jsou všechny země v EU a jsou součástí Schengenského prostoru, je hodnocení naprosto stejné (Doing Business, 2016).

Tab. 4.10 Vymahatelnost smluvních závazků ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Procesy (počet)	10,5	10	12
Doba trvání (dny)	611	410	705
Náklady v %	33	23,3	30

Zdroj: Doing Business, 2016. Vlastní zpracování.

Tabulka 4.10 hodnotí vymahatelnost smluvních závazků ve vybraných zemích EU. Soudní systém musí být účinný, aby mohl objektivně posuzovat obchodní spory týkající se např. dodacích lhůt, zboží a jeho kvality, poplatků, apod. Slovensko a Česká republika mají podobnou nákladovost, doba trvání se už ale liší a Slovensko zaostává. Počet procesů má Česká republika téměř shodný s Dánskem, které má nejkratší dobu trvání a i nejmenší náklady (Doing Business, 2016).

Tab. 4.11 Řešení úpadku ve vybraných zemích EU

Indikátor	ČR	Dánsko	Slovensko
Doba trvání (počet let)	2,1	1	4
Náklady (% z majetku)	17	4	18
Výsledek (0 prodej, 1 pokračování firmy)	1	1	1
Míra navrácení prostředků (cent/USD)	66	87,8	54,7

Zdroj: Doing Business 2016. Vlastní zpracování.

Podle indikátorů z tabulky 4.11 lze vidět, že úpadky společností jsou nejlépe řešeny v Dánsku. V této zemi je doba řešení úpadku nejkratší, náklady jsou zde nejmenší a výsledkem je pokračování firmy. Míra navrácení prostředků je rovněž nejvyšší. Druhé místo patří České republice, kde je doba trvání na poloviční úrovni a navrácení prostředků je vyšší o 11,3 % než u Slovenska (Doing Business, 2016).

4.3 Doporučení pro podnikatele

Závěrečná podkapitola ve čtvrté části diplomové práce je zaměřena na vytvoření doporučení pro podnikatele, které vychází z údajů získaných PEST analýzou u vybraných členských zemí EU. Získané údaje jsou vyhodnoceny a dle výsledků je stanoveno i doporučení pro podnikatele, která ze zemí je nejvýhodnější pro směřování jeho podnikatelských aktivit.

Podnikatelské prostředí ovlivňuje významným způsobem kvalita prostředí politického. Jeho dlouhodobá vyrovnanost a stabilita umožňuje firmám plánovat v dlouhodobějším časovém horizontu a částečně i předvídat jeho budoucí vývoj.

Tomuto popisu odpovídá politická situace v Dánsku. Přes historický vývoj dospěla dánská politika do velmi stabilní úrovně. Tomu také odpovídá legislativní systém v zemi. Důkazem, že se Dánsku daří, je již od roku 1987 kladné saldo obchodní bilance, kdy v některých letech byl zaznamenán i rekordní přebytek. Dánská legislativa je velmi liberální vůči zahraničním investorům, o čemž svědčí i absence nějakého zákona, který by omezoval aktivity zahraničních společností investovat. Tento přístup je stejný jak pro tuzemské, tak i pro zahraniční společnosti. Méně pozitivní je politická situace na Slovensku. Negativní stránkou, podepisující se na podnikatelském prostředí, tam zůstává silná korupce, kterou je ve většině případů nemožné dokázat. Na vině je malá propracovanost tamějších zákonů. Tato situace souvisí i se soudním systémem v zemi, který je nepřiměřeně zatížený a u některých soudců se tak objevuje nedostatečná kvalifikace. Celá tato situace vede k zatěžování politického a legislativního systému země a zhoršuje kvalitu podnikatelského prostředí. Politické a legislativní prostředí v České republice by se dalo charakterizovat nízkou efektivností vymáhání práva a i značnou byrokracií. K dobré situaci nepřispívají ani zásahy státu do ekonomiky a dlouhodobější plánování podniků je narušováno častým střídáním vlád a ministrů a předčasnými volbami. Situace ohledně mezinárodní politiky je ve všech třech zemích víceméně podobná, což je samozřejmě dáno jejich členstvím v Evropské unii.

Na dobré politické a legislativní prostředí navazuje prostředí ekonomické. Zprávy ohledně vývoje dánské ekonomiky jsou velmi příznivé a očekává se její další růst. Tento růst je podporován i faktory, jako jsou domácí poptávka, spotřeba a investice a také přiměřená finanční a rozpočtová politika. Ekonomický růst očekává i Dánská národní banka. Stabilní ekonomický růst se odráží i v rostoucí zaměstnanosti a snižující se nezaměstnanosti. Dánové tyto pozitivní výsledky připisují zdravé ekonomické politice vlády, která se nebála přijmout důležité reformy. Slovensko v ekonomické oblasti trápí vysoká nezaměstnanost, a to navzdory úspěšnému hospodářskému vývoji. Země je i přesto stále zajímavá pro zahraniční investory, zejména z toho důvodu, že v ní nachází levnou a schopnou pracovní sílu, dobrou zeměpisnou polohu a i dobrý liberální zákoník práce. Česká ekonomika se podle posledních údajů nachází v dobrém stavu. Došlo ke zvýšení důvěry v průmysl a českou ekonomiku, a taková situace nahrává podnikům i případným investorům. České podniky mohou získat více zakázek. Podle vývoje trhu, zakázek

a spotřebitelských poptávek se očekává pokračování růstu. Pozitivní nárůst je sledován v investičních projektech, od kterých se očekává větší počet pracovních míst.

Věková struktura všech třech zemí je na podobné úrovni. V budoucnu se očekává postupné snižování počtu obyvatelstva a jeho stárnutí, tím pádem se očekává i zvyšování nároků při výplatách dávek. S tím souvisí důchodové reformy, jejichž provedení bude nezbytné. Obyvatelstvo vnímající tuto situaci bude vyžadovat vyšší mzdy a platy, protože bude mít potřebu více spořit na důchod. Taková situace nemusí vyhovovat Dánsku, které má v současné době nejvyšší náklady práce, přesahující i průměr EU-28. Slovensko a Česká republika mají úroveň nákladů práce téměř stejnou a oproti Dánsku a průměru EU-28 výrazně nižší. Pokud by docházelo k růstu mzdových nákladů, mohla by taková situace oběma zemím nahrávat a mohly by z ní těžit. Zejména Slovensko se svou vysokou mírou nezaměstnaností by růst mezd mohl prospět.

Ze sledovaných zemí si opět Dánsko drží první příčku, i co se týče vládních výdajů na výzkum a vývoj. Již výše bylo zmíněno, že země je hodně otevřená zahraničním investicím, a tím si udržuje i kladný vztah k novým technologiím a inovacím. Česká republika je v tomto směru také úspěšná, a i když nedosahuje takové úrovně jako Dánsko, drží si rostoucí trend, který je i nad průměrem EU-28. Slovensko ze zkoumaných zemí nejvíce zaostává v oblasti výdajů na výzkum a vývoj a nachází se hluboko pod průměrem EU-28.

K financování podnikání lze v zemích využít např. investičních pobídek. V České republice byla v minulém roce 2015 zavedena nová úprava ohledně investičních pobídek, kdy došlo k odstranění hlavních překážek týkajících se zejména daně z příjmů PO. Součástí bylo i snížení minimálního požadovaného počtu nově vytvořených pracovních míst. Mezi nejvíce podporované oblasti se řadí zpracovatelský průmysl, technologická centra a centra strategických služeb. Do České republiky proudí i větší příliv zahraničních investic, než v minulých letech, čehož může ČR využít a prezentovat se jako atraktivní partner s dobrou výchozí polohou ve střední Evropě. Dánsko pro změnu těží hlavně ze sektoru poskytující služby, k nimž patří i finanční sektor, velkoobchod, hotely nebo restaurace. Vysoké úrovně v zemi dosahuje infrastruktura a je pro ni typické neustále zlepšování se a rozvoj. Dánsko má velmi dobře vyvinutý distribuční systém. V zemi platí zákaz pěstování GMO. V softwarové oblasti je Dánsko také úspěšné. Slovensko se zaměřuje na zlepšování železniční dopravy, která se musí zefektivnit. Významným městem v zemi je Bratislava, jejíž dobrá poloha na řece Dunaj,

blízkost letiště a možnost napojení na silniční a dálniční síť, z činí důležité místo. Před solárními elektrárnami upřednostňuje Slovensko využití biomasy. V oblasti telekomunikací dochází k postupnému přecházení k digitálními vysílání a využívání optických vláken. Ačkoliv jsou slovenští vědci uznávaní, od své vlády se jim nedostává nijak výrazná podpora a v tomto směru Slovensko zaostává.

V letošním hodnocení se umístilo Dánsko na třetím místě, Slovensko na 29. místě a Česká republika na 36. místě. Podle tohoto hodnocení je nejlepší zemí s nejvhodnějším podnikatelským prostředím v Evropě, Dánsko. Podnikatelé uvažující, kam směřovat své budoucí podnikatelské aktivity, by měli mít jasno. Tím spíš, pokud se jedná o aktivity v oblasti sektoru služeb, ve kterých právě tato země tak vyniká. Dánsko svou první pozici potvrdilo i v rámci PEST analýzy, kde se často umísťovalo s výrazným rozestupem od dalších zemí. U České republiky se dá očekávat, že bude lákat zahraniční investory především díky své strategické poloze ve středu Evropy a díky investičním pobídkám se bude dařit hlavně průmyslovému sektoru. Nejlepší zemí je tedy podle ukazatelů Doing Business Dánsko.

5 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení stavu podnikatelského prostředí ve vybraných členských státech Evropské unie, tj. České republiky, Dánska a Slovenska a vytvoření doporučení pro podnikatele, která z vybraných členských zemí stojí za investici a má smysl do ní směřovat své podnikatelské aktivity.

Diplomová práce byla vypracována metodou PEST analýzy, která zkoumala politické, ekonomické, sociální a technologické faktory. Součástí diplomové práce byla i metoda komparace. Zároveň byl ke každému státu vypracován jeho daňový systém a zaměstnávání pracovníků v zemi.

Diplomová práce vycházela z teoretických východisek podnikatelského prostředí, kde bylo vymezeno podnikatelské prostředí, definice podniku a okolí na něj působící a podnikání na vnitřním trhu Evropské unie. V dalších podkapitolách byla popsána svoboda usazování, nadnárodní formy obchodních společností až po definici PEST analýzy jako nástroje hodnocení podnikatelského prostředí.

Podnikatelské prostředí ovlivňuje významným způsobem kvalita prostředí politického. Jeho dlouhodobá vyrovnanost a stabilita umožňuje společností plánovat v dlouhodobějším časovém horizontu a částečně i předvídat jeho budoucí vývoj. Takovému stavu odpovídá politická situace v Dánsku, která přes svůj historický vývoj dospěla až do velmi stabilní úrovně. Odpovídá tomu i legislativní systém v zemi. Důkazem, že se Dánsku daří, je již od roku 1987 kladné saldo obchodní bilance, kdy v některých letech byl zaznamenán i rekordní přebytek. Dánská legislativa je velmi liberální i vůči zahraničním investorům, o čemž svědčí absence nějakého zákona, který by omezoval aktivity zahraničních společností investovat. Tento přístup je stejný jak pro tuzemské, tak i pro zahraniční společnosti.

Dle zprávy Světové banky, Doing Business, je zahájení podnikání nejméně náročné opět v Dánsku. Především počet nezbytných administrativních procesů s minimální dobou trvání zaručuje Dánsku jen velmi malou konkurenci v této oblasti. Na základě těchto výsledků je potvrzena hypotéza č. 1.

U České republiky a Slovenska je situace ohledně zahájení podnikání až po všechny sledované indikátory končící řešením úpadku, podobná, nicméně Slovensko se již v některých indikátorech přibližuje Dánsku, zatímco Česká republika za těmito dvěma zeměmi zaostává. U České republiky je rovněž velmi obtížné najít oblast, ve které by byla v hodnocení před oběma zeměmi. Děje se tak pouze v oblasti získání úvěru, a to ještě zastává stejnou pozici jako Dánsko.

V oblasti meziroční změny HDP ve vybraných zemích Evropské unie mělo Slovensko v průběhu let 2010 až 2015 nejvyšší hodnoty ze všech zemí, a i když ho v posledním roce 2015 předběhla Česká republika, jeho hodnoty stále stoupají a lze očekávat jeho opětovnou dominanci. Nejhuře si Slovensko vede v oblasti míry nezaměstnanosti, kde dosahuje skutečně vysokých hodnot, avšak už i v této oblasti byly zahájeny potřebné kroky vedoucí k postupnému snižování míry nezaměstnanosti. Z vysledovaných údajů a z údajů ohledně míry otevřenosti ekonomiky, kde se Slovensko nachází opět před Českou republikou, lze potvrdit i druhou hypotézu č. 2.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

BĚLOHLÁVEK, František a kol. *Management*. 1. vyd. Olomouc: Agentura Rubico, 2001. 642 s. ISBN 80-85839-45-8.

ČMOLÍK, Vokáč, Jiří. *Trhák aneb 21 kapitol o vašem mozku*. 5. vyd. Praha: Pragma, 2013. 184 s. ISBN 978-80-7349-355-4.

ČVANČAROVÁ, Zuzana a kol. *Podniková ekonomika A*. Dotisk. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2010. 309 s. ISBN 978-80-248-1421-6.

DVOŘÁČEK, Jiří a Peter SLUNČÍK. *Podnik a jeho okolí: jak přežít v konkurenčním prostředí*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 173 s. ISBN 978-80-7400-224-3.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing, strategie a trendy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 368 s. ISBN 978-80-247-4670-8.

KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Oldřich VYKYPĚL. *Strategické řízení. Teorie pro praxi*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 206 s. ISBN 80-717-9453-8.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.

MANDYSOVÁ, Ivana. *Podpora podnikání v České republice a v Evropské unii*. 1. vyd. Univerzita Pardubice: Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s., 2009. 174 s. ISBN 978-80-7395-220-4.

SEDLÁČKOVÁ, Helena a Karel BUCHTA. *Strategická analýza*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.

SRPOVÁ, J., V. ŘEHOŘ a kol. *Základy podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5.

SÜDER, Gabriele. *Doing Business in Europe*. Los Angeles: Sage Publications, 2008. 360 s. ISBN 978-141-2918-473.

SYNEK, M., E. KISLINGEROVÁ a kol. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. 554 s. ISBN 978-80-7400-274-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

ŠIŠKOVÁ, N. a kol. *Evropské právo 2 – Jednotný vnitřní trh*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 264 s. ISBN 978-80-7357-949-4.

ZAPLETALOVÁ, Šárka. *Podnikání malých a středních podniků na mezinárodních trzích*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2015. 177 s. ISBN 978-80-87865-16-3.

Elektronické zdroje:

BUSINESS INFO. *CzechInvest očekává miliardové investice z Číny* [online]. Business Info [12.2.2016]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/czechinvest-ocekava-miliardove-investice-z-ciny-74133.html?utm_source=portal&utm_medium=web&utm_campaign=clanky_souvisejici

BUSINESS INFO. *Dánsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online]. Business Info [1.6.2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dansko-zakladni-charakteristika-teritoria-18507.html>

BUSINESS INFO. *Dánsko: Zahraniční obchod a investice* [online]. Business Info [1.6.2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/dansko-zahranicni-obchod-a-investice-18508.html>

BUSINESS INFO. *Daňový systém České republiky* [online]. Business Info [5.8.2014]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/danovy-system-ceske-republiky-3429.html>

BUSINESS INFO. *Jak na přehledy o příjmech a výdajích na sociální a zdravotní pojištění za rok 2015* [online]. Business Info [25.1.2016]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jak-na-prehledy-o-prijmech-a-vydajich-na-socialni-a-zdravotni-pojisteni-za-rok-2015-73322.html>

BUSINESS INFO. *Jednotná kontaktní místa (JKM) v České republice* [online]. Business Info [8.12.2010]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/jednotna-kontaktmi-mista-jkm-cr-3092.html>

BUSINESS INFO. *Zpráva o ekonomickém vývoji Dánska* [online]. Business Info [3.6.2015]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zprava-o-ekonomickem-vyvoji-danska-65370.html>

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *Slovakia* [online]. CIA [2.3.2016]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/lo.html>

CZECH ICT ALLIANCE. *ICT v České republice* [online]. ICT [14.1.2010]. Dostupné z: <http://www.czechict.cz/ict-v-cr.htm>

CZECH INVEST. *Investiční pobídky* [online]. CZECHINVEST [13.1.2016]. Dostupný z: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky-nove>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou* [online]. ČNB [21.12.2015]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/strategicke_dokumenty/download/maastricht_vyhodnoceni_2015.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Dánsko* [online]. ČS [1.8.2014]. Dostupné z: http://www.ams.cz/uploads/dokumenty/podnikame_v/Dansko.pdf

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Míra inflace* [online]. ČSÚ [1.4.2016]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tec00118>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Národnostní struktura obyvatel* [online]. ČSÚ [30.6.2014]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20551765/170223-14.pdf/d0d27736-ef15-4f4f-bf26-e7cb3770e187?version=1.0>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Zahraniční obchod se zbožím – národní pojetí – časové řady* [online]. ČSÚ [8.2.2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/vzonu_cr

DANISH ECONOMY COUNCILS. *Economy and Environment 2015* [online]. DEC [2.2.2015]. Dostupné z:

http://www.dors.dk/files/media/rapporter/2015/m15/m15_english_summary.pdf

DEMOGRAFIE INFO. *Kretschmerová, T. a M. Šimek: Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2050* [online]. DI [2004]. Dostupné z: http://demografie.info/?cz_prognozyprojekcecr

DENMARK. *Government and politics* [online]. DENMARK.DK [25.3.2016]. Dostupné z: <http://denmark.dk/en/society/government-and-politics>

DOING BUSINESS. *Doing Business 2016* [online]. DOING BUSINESS [1.1.2016]. Dostupné z: <http://www.doingbusiness.org/>

DRASTÍKOVÁ, Jana a KUBEČKOVÁ Magdaléna. *Bariéry podnikání na vnitřním trhu EU – aneb Jak zdolat všechny překážky* [online]. 2008 [2.3.2016]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument53514.html>. ISBN 978-80-248-1903-7.

ENTERPRISE EUROPE NETWORK. *Sít' v České republice* [online]. EEN [1.2.2016]. Dostupné z: <http://www.enterprise-europe-network.cz/cs/o-nas/sit-v-cr>

EURES. *Česká republika: Životní a pracovní podmínky* [online]. EURES [15.1.2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/eures/podminky/cesko/>

EURES. *Dánsko: Životní a pracovní podmínky* [online]. EURES [24.3.2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/eures/podminky/dansko/>

EURES. *Slovensko: Životní a pracovní podmínky* [online]. EURES [4.1.2016]. Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/eures/podminky/slovensko/>

EUROSTAT. *Vládní finanční statistika* [online]. EUROSTAT [21.1.2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Government_finance_statistics/cs

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR. *Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV)* [online]. EHSV [22.2.2016]. Dostupné z: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.cs.home>

FINANCE. *Daně v Dánsku* [online]. FINANCE. Dostupné z: <http://www.finance.cz/dane-amzda/dane-v-cr-a-v-eu/dane-v-eu/dane-v-dansku/>

FINANČNÁ SPRÁVA SLOVENSKÁ REPUBLIKA. *Spotrebné dane* [online]. FSSR [8.2.2016]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/spotrebne-dane>

INTER PARLIAMENTARY UNION. *Women in national parliaments* [online]. IPU [1.1.2016]. Dostupné z: <http://www.ipu.org/wmn-e/classif.htm>

INVESTUJEME. *Rast slovenskej sa zrychľuje* [online]. INVESTUJEME [5.2.2016]. Dostupné z: <http://www.investujeme.sk/rast-slovenskej-ekonomiky-sa-zrychluje/>

KLUB INVESTORŮ. *Česko vs. Slovensko. 6. díl – Inflace* [online]. KI [27.6.2014]. Dostupné z: <http://www.klubinvestoru.com/cs/article/2141-cesko-vs-slovensko-6-dil-inflace>

KLUB INVESTORŮ. *Česko vs. Slovensko. 7. díl – Trh práce* [online]. KI [30.6.2014]. Dostupné z: <http://www.klubinvestoru.com/cs/article/2143-cesko-vs-slovensko-7-dil-trh-prace>

MARKET RESEARCH REPORTS. *Europe. Denmark* [online]. MRR [1.1.2012]. Dostupné z: <http://www.marketresearchreports.com/countries/denmark>

MINISTERSTVO FINANCÍ. *Makroekonomická predikce – leden 2016. Shrnutí a rizika predikce* [online]. MF [29.1.2016]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2016/makroekonomicka-predikce-leden-2016-23826>

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Projekcia vývoja zahraničného obchodu Slovenskej republiky do roku 2020* [online]. MHSK. Dostupné z: www.economy.gov.sk/11157-menu/144345s

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Co je SOLVIT?* [online]. MPO [24.4.2008]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument43862.html>

PODNIKATEĽSKÁ ALIANCIA SLOVENSKO. *Podnikatelia sa sťažujú na zhoršovanie prostredia, trápia ich pomalé súdy, neférové stimuly a časté zmeny zákonov* [online]. PAS [2.3.2016]. Dostupné z: http://alianciapas.sk/category/pravidelne_aktivity/index_podnikatelskeho_prostredia/

PODNIKATEĽSKÁ ALIANCIA SLOVENSKO. *Podnikateľské prostredie sa na Slovensku desať rokov zhoršuje, nová vláda sa musí pustiť do reforiem* [online]. PAS [8.3.2016]. Dostupné z: <http://alianciapas.sk/podnikatelske-prostredie-sa-na-slovensku-desat-rokov-zhorsuje/>

PRICE WATERHOUSE COOPERS. *Denmark. Corporate: Taxes on corporate income* [online]. PCW [7.1.2016]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Denmark-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

PRICE WATERHOUSE COOPERS. *Denmark. Individual: Taxes on personal income* [online]. PCW [7.1.2016]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Denmark-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

PRICE WATERHOUSE COOPERS. *Slovak Republic: Individual: Taxes on personal income* [online]. PCW [29.1.2016]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Slovak-Republic-Individual-Taxes-on-personal-income>

PRICE WATERHOUSE COOPERS. *Slovak Republic: Corporate: Taxes on corporate income* [online]. PCW [29.1.2016]. Dostupné z: <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/Slovak-Republic-Corporate-Taxes-on-corporate-income>

SCHULZ A., T. BORGHOFF a S. KRAUS. *International Entrepreneurship: Towards a Theory of SME Internationalization* [online]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Sascha_Kraus2/publication/46716764_International_Entrepreneurship_Towards_a_Theory_of_SME_Internationalization/links/54536b360cf2cf51647b1109.pdf

SKAT. *Taxation in Denmark* [online]. SKAT [1.1.2016]. Dostupné z: <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=2068705&vId=0>

SLOVENSKÁ ŠTATISTICKÁ A DEMOGRAFICKÁ SPOLEČNOSŤ. *45 rokov Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti* [online]. SŠDS [2013]. Dostupné z: <http://www.ssds.sk/sk/historia/>

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY. *Ekonomický růst vyvolává dobrou náladu* [online]. SPČR [25.1.2016]. Dostupné z: <http://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/9315-ekonomicky-rust-vyvolava-dobrou-naladu>

ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Hrubý domácí produkt* [online]. ŠÚSK [8.3.2016]. Dostupné z: <https://slovak.statistics.sk>

TRADING ECONOMICS. *Denmark personal income tax rate* [online]. TE. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/denmark/personal-income-tax-rate>

TRADING ECONOMICS. *Slovakia inflation rate* [online]. TE. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/slovakia/inflation-cpi>

UNESCO SLOVAKIA. *Pamiatky UNESCO na Slovensku* [online]. US [6.12.2013]. Dostupné z: <http://www.unesco-slovakia.sk/sk/menu/pamiatky-unesco-na-slovensku>

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *RVVI navrhuje na příští rok historicky nejvyšší rozpočet na vědu, celkem 32,7 mld. Kč* [online]. ÚVČR [1.4.2016]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/FrontAktualita.aspx?aktualita=774051>

ÚSTREDNÝ PORTÁL VEREJNÝCH SLUŽIEB ĽUĎOM. *Daň z nehnuteľností* [online]. ÚPVS [13.10.2014]. Dostupný z: https://www.slovensko.sk/sk/agendy/agenda/_dan-z-nehnutelnosti1

Zákony:

Doporučení Komise (EC) č. 1422/2003 ze dne 6. května 2003 o definici malých a středních podniků. In: *Úřední věstník* L 124. 20/05/2003 S. 0036 – 0041. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32003H0361>

Nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu Evropské družstevní společnosti (SCE). In: *Úřední věstník* L 207. 18/08/2003 S. 0001 – 0024. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32003R1435>

Nařízení Rady (EHS) č. 2137/1985 ze dne 25. července 1985 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS). In: *Úřední věstník* L 199. 31/7/1985 S. 0001 – 0009. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:31985R2137>

Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE). In: *Úřední věstník* L 294. 10/11/2001 S. 0001 – 0021. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001R2157:cs:HTML>

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU) č. 326/2012 ze dne 26. Října 2012 o fungování Evropské unie. In: *Úřední věstník* C 326. 26/10/2012 S. 0001 – 0390. Dostupný z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

Zákon č. 89 ze dne 22. března 2012 Nového občanského zákoníku. In: *Zákon občanský zákoník*. 2012, částka 33, s. 1 – 654. Dostupný z: <http://www.novy-obcansky-zakonik.cz/cely-text-zneni-online-ucinne-1-1-2014/>

Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 2 – 16b. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 2 – 17a. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338>

Zákon č. 235 ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 78, s. 1 – 110. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

Zákon č. 353 ze dne 26. září 2003 o spotřebních daních. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 118, s. 1 – 141. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353>

Seznam zkratek

AAA	Nejvyšší ratingové označení
CETA	Komplexní hospodářská a obchodní dohoda
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DKK	Danske kroner – Dánská koruna
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECB	European Central Bank - Evropská centrální banka
EEN	Enterprise Europe Network
EHIC	European Health Insurance Card - Evropský průkaz zdravotního pojištění
EHP	Evropský hospodářský prostor (European Economic Area, zkratka EEA)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EHSV	Evropský hospodářský a sociální výbor
EHZS	Evropské hospodářské zájmové sdružení
EMU	European Monetary Union - Evropská měnová unie
ERM II	European Exchange Rate Mechanism II - Evropský mechanismus směnných kurzů II
ES	Evropské společenství
ESUO	Evropské společenství uhlí a oceli
EU	Evropská unie
EURATOM	Evropské společenství pro atomovou energii
EURES	EUROpean Employment Service - Evropská služba zaměstnanosti
FO	Fyzická osoba
GMO	Genetically modified organism - Geneticky modifikovaný organismus
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Information and Communication Technologies - Informační a komunikační technologie
JKM	Jednotné kontaktní místo
MMF	Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund, zkratka IMF)
NATO	North Atlantic Treaty Organization - Severoatlantická aliance

OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development - Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP Lidské zdroje	Operační program Lidské zdroje
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP	Operační program
OSCE	Organization for Security and Co-operation in Europe - Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OSN	Organizace spojených národů
PEST	Analýza politického, ekonomického, sociálního a technologického prostředí
PESTLE	Analýza politického, ekonomického, sociálního, technologického, legislativního a ekologického prostředí
PO	Právnícká osoba
R&D	Research and development - Výzkum a vývoj
RVVI	Rada pro výzkum, vývoj a inovace
SCE	Evropská družstevní společnost
SE	Evropská akciová společnost
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
SOLVIT	Síť center, spolupracujících při řešení problémů způsobených nesprávnou aplikací evropského práva ze strany správních orgánů
TTIP	Transatlantické obchodní a investiční partnerství
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
ÚP	Úřad práce
WTO	World Trade Organization - Světová obchodní organizace
ZTP	Zvlášť těžké postižení
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení/průvodce

Seznam grafů, obrázků a tabulek

Obr. 2.1 Vnitřní okolí podniku

Obr. 3.1 PEST analýza

Graf 4.1 Obchodní bilance vybraných zemí EU v mil. EUR

Graf 4.2 Meziroční změna HDP ve vybraných zemích EU (v %)

Graf 4.3 Rozpočtový deficit vybraných zemí EU v % HDP

Graf 4.4 Vládní dluh vybraných zemí EU vyjádřený v % HDP

Graf 4.5 Míra inflace ve vybraných zemích EU (v %)

Graf 4.6 Míra nezaměstnanosti ve vybraných zemích EU (v %)

Graf 4.7 Průměrné hodinové náklady práce ve vybraných zemích EU (v EUR)

Graf 4.8 Podíl státních rozpočtových výdajů a dotací na výzkum a vývoj (v %)

Tab. 4.1 Pořadí vybraných zemí na základě 10 hodnocených indikátorů DB 2016

Tab. 4.2 Zahájení podnikání ve vybraných zemích EU

Tab. 4.3 Získání stavebního povolení ve vybraných zemích EU

Tab. 4.4 Připojení k elektrické energii ve vybraných zemích EU

Tab. 4.5 Zaregistrování nemovitosti ve vybraných zemích EU

Tab. 4.6 Získání úvěru ve vybraných zemích EU

Tab. 4.7 Ochrana investorů ve vybraných zemích EU

Tab. 4.8 Placení daní ve vybraných zemích EU

Tab. 4.9 Náležitosti ohledně zahraničního obchodu ve vybraných zemích EU

Tab. 4.10 Vymahatelnost smluvních závazků ve vybraných zemích EU

Tab. 4.11 Řešení úpadku ve vybraných zemích EU

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2016

Kopčáková Jana

Bc. Jana Kopčáková

Seznam příloh

Příloha č. 1

Tabulka č. 1: Index snadnosti podnikání 189 zemí dle ukazatelů Doing Business

Příloha č. 1

Tabulka: Index snadnosti podnikání 189 zemí dle ukazatelů Doing Business

Pořadí	Ekonomika	Pořadí	Ekonomika	Pořadí	Ekonomika
1	Singapur	33	Španělsko	65	Bahrajn
2	Nový Zéland	34	Japonsko	66	Kosovo
3	Dánsko	35	Arménie	67	Kyrgyzská republika
4	Korea, Rep.	36	Česká republika	68	Katar
5	Hongkong, Čína	37	Rumunsko	69	Panama
6	Spojené království	38	Bulharsko	70	Omán
7	Spojené státy	38	Mexiko	71	Bhútán
8	Švédsko	40	Chorvatsko	72	Botswana
9	Norsko	41	Kazachstán	73	Jihoafrická republika
10	Finsko	42	Maďarsko	74	Tunisko
11	Tchaj-wan, Čína	43	Belgie	75	Maroko
12	Makedonie, FYR	44	Bělorusko	76	San Marino
13	Austrálie	45	Itálie	77	St. Lucia
14	Kanada	46	Černá Hora	78	Tonga
15	Německo	47	Kypr	79	Bosna a Hercegovina
16	Estonsko	48	Chile	80	Malta
17	Irsko	49	Thajsko	81	Guatemala
18	Malajsie	50	Peru	82	Saudská Arábie
19	Island	51	Ruská Federace	83	Ukrajina
20	Litva	52	Moldavsko	84	Brunej
21	Rakousko	53	Izrael	84	Čína
22	Lotyšsko	54	Kolumbie	86	El Salvador
23	Portugalsko	55	Turecko	87	Uzbekistán
24	Gruzie	56	Mongolsko	88	Fidži
25	Polsko	57	Puerto Rico (USA)	88	Trinidad a Tobago
26	Švýcarsko	58	Kostarika	90	Vietnam
27	Francie	59	Srbsko	91	Dominika
28	Nizozemsko	60	Řecko	92	Uruguay
29	Slovenská republika	61	Lucembursko	93	Dominikánská republika
29	Slovinsko	62	Rwanda	94	Vanuatu
31	Spojené arabské emiráty	63	Ázerbájdžán	95	Seychely
32	Mauritius	64	Jamajka	96	Samoa

Pořadí	Ekonomika	Pořadí	Ekonomika	Pořadí	Ekonomika
97	Albánie	129	Západní břeh a Gaza	161	Irák
97	Zambie	130	Indie	162	Gabon
99	Nepál	131	Egypt, Arab Rep.	163	Alžírsko
100	Paraguay	132	Tádžikistán	164	Madagaskar
101	Kuvajt	133	Mosambik	165	Guinea
101	Namibie	134	Lao PDR	166	Svatý Tomáš a Princův ostrov
103	Filipíny	135	Grenada	167	Myanmar
104	Antigua a Barbuda	136	Palau	168	Mauritánie
105	Svazijsko	137	Guyana	169	Nigérie
106	Bahamy	138	Pákistán	170	Jemen, Rep.
107	Srí Lanka	139	Tanzanie	171	Džibutsko
108	Keňa	140	Maršallovy ostrovy	172	Kamerun
109	Indonésie	141	Malawi	173	Timor-Leste
110	Honduras	142	Pobřeží slonoviny	174	Bangladéš
111	Svatý Vincenc a Grenadiny	143	Burkina Faso	175	Syrská arabská republika
112	Šalamounovy ostrovy	143	Mali	176	Kongo, Rep.
113	Jordán	145	Papua-Nová Guinea	177	Afghánistán
114	Ghana	146	Etiopie	178	Guinea-Bissau
114	Lesotho	147	Sierra Leone	179	Libérie
116	Brazílie	148	Mikronésie, Fed. Sv.	180	Rovníková Guinea
117	Ekvádor	149	Kiribati	181	Angola
118	Íránská islámská republika.	150	Togo	182	Haiti
119	Barbados	151	Gambie	183	Chad
120	Belize	152	Burundi	184	Dem. Rep.
121	Argentina	153	Senegal	185	Středoafrická republika
122	Uganda	154	Komory	186	Venezuela, RB
123	Libanon	155	Zimbabwe	187	Jižní Súdán
124	Svatý Kryštof a Nevis	156	Surinam	188	Libye
125	Nikaragua	157	Bolívie	189	Eritrea
126	Cabo Verde	158	Benin		
127	Kambodža	159	Súdán		
128	Maledivy	160	Niger		

Zdroj: World Bank. *Doing Business 2016*; vlastní úprava.